

Pan(i) Radny(a)

.....
.....

Zwołuję XXXVIII sesję Rady Powiatu Tucholskiego. Odbędzie się ona w dniu **2 lipca 2010 r.** (piątek) o godz. 9⁰⁰ w sali **312 Starostwa Powiatowego w Tucholi, ul. Poczтова 7.**

Zawiadomienie niniejsze stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. Nr 142, poz. 1592 z 2001 r. z późn zm.) stanowi podstawę do zwolnienia radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia radnemu brania udziału w pracach Rady Powiatu.

Porządek obrad XXXVIII sesji Rady Powiatu Tucholskiego:

1. Otwarcie sesji.
2. Stwierdzenie prawomocności obrad – quorum.
3. Zgłaszanie propozycji zmian do porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z XXXVII sesji Rady Powiatu.
5. Sprawozdanie Starosty z wykonania uchwał Rady Powiatu oraz pracy Zarządu w okresie między sesjami. **3**
6. Składanie zapytań i interpelacji.
7. Sprawozdanie z działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego **6**
8. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Lekarza Weterynarii **34**
9. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego **41**
10. Przedłożenie informacji Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska w województwie kujawsko-pomorskim **43**
11. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Starosty Tucholskiego i Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi **69**
12. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację Projektów w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza **71**
13. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia zadań i wysokości środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz zatrudnienie osób niepełnosprawnych **72**
14. Podjęcie uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg **76**

15. Podjęcie uchwały w sprawie określenia rodzajów świadczeń oraz warunków i sposobu ich przyznawania w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Tucholski	81
16. Podjęcie uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej	88
17. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Powiatu Tucholskiego na 2010 r.	94
18. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie na rzecz Powiatu Tucholskiego zabudowanej nieruchomości położonej we wsi Śliwice	119
19. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Tarnogórskiego	121
20. Odpowiedzi na zapytania i interpelacje.	
21. Wnioski i oświadczenia radnych.	
22. Zamknięcie sesji.	

Podpisał:

***Przewodniczący
Rady Powiatu Tucholskiego
Stanisław Łangowski***

Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Powiatu oraz działalności Zarządu Powiatu w okresie między sesjami

I. Uchwały podjęte na ostatniej sesji Rady Powiatu zostały przekazane Wojewodzie. Uchwały z poprzedniej sesji, wobec których w ramach nadzoru Wojewoda nie zgłosił żadnych zastrzeżeń, są realizowane.

II. Od ostatniej sesji Rady Powiatu Zarząd Powiatu odbył 5 posiedzeń, na których podjęto 5 uchwał. W posiedzeniu dnia 21 czerwca br. w posiedzeniu nie uczestniczył Członek Zarządu Bogusław Szramka, w pozostałych posiedzeniach Zarządu powiatu uczestniczyli wszyscy członkowie Zarządu..

III. Na posiedzeniu Zarządu w dniu 28.05.2010 r.

1. Starosta poinformował, że została przeprowadzona kontrola instytucjonalna dotycząca realizacji „Budowy hali widowiskowo – sportowej” w Tucholi przez gminę Tuchola. Powiat udzielił gminie pomocy na realizację tego zadania w roku 2009 w wysokości 1 mln zł i zgodnie z zawartym porozumieniem, powiat zabezpieczył na to zadanie 30% wartości budowy, czyli w roku 2010 pozostała maksymalnie kwota 700.000 zł.

Pani Estera Gwizdała przedstawiła wyniki kontroli Gminy Tuchola w zakresie realizacji umowy dotyczącej udzielonej dotacji na budowę hali sportowo-widowiskowej.

Po zapoznaniu się z wynikami kontroli Zarząd ustalił, że zgodnie z podpisanym aneksem do umowy z 25 sierpnia 2008 r. pozostała do zapłaty kwota 690.593,13 zostanie przekazana Gminie Tuchola do dnia 31 maja 2010 roku.

IV. Na posiedzeniu Zarządu w dniu 31.06.2010 r.

2. Zarząd podjął uchwałę **Nr 214/438/2010** w sprawie zmian budżetu Powiatu Tucholskiego na 2010 rok (4-0-0). Uchwała dotyczy przeniesień pomiędzy paragrafami wydatków, które dotyczą m.in. naliczenia odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.
3. Starosta poinformował, że w ostatnim czasie dokonał przeglądu sprzętu jednostek Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. Wyposażenie jednostek jest na dobrym poziomie, choć są małe braki sprzętu. Jest też potrzeba zakupu nowego samochodu dla jednostki w Bysławiu, gdyż stan obecnych pozostawia wiele do życzenia ze względu na ich wiek. Mając na uwadze posiadane wyposażenie można wywnioskować, że nasze służby gaśnicze byłyby w stanie poradzić sobie z pożarem o zasięgu do kilkunastu ha. W przypadku większego konieczna byłaby pomoc spoza terenu naszego powiatu. Na naszym terenie pożary są największym zagrożeniem.
4. Zarząd zapoznał się z pismem od Zarządu Spółki „Szpital Tucholski” w sprawie zwołania Zgromadzenia Wspólników na dzień 16 czerwca 2010 r. na godz. 13.00. przedmiotem obrad będzie m.in. rozpatrzenie sprawozdania finansowego za rok 2009.

Starosta poinformował, że szpital stara się o otwarcie oddziału kardiologii. Szpital pozyskał profesora kardiochirurga, który wyraził chęć pracy w tucholskiej placówce, ale Narodowy Fundusz Zdrowia stoi na stanowisku, że

zabiegi inwazyjne mają być realizowane tylko w dużych ośrodkach takich jak np. Bydgoszcz.

5. Starosta poinformował, że spotkał się z Młodzieżową Radą Powiatu i największym problemem zgłaszanym przez młodzież są kwestie dojazdu do szkoły. Często są likwidowane połączenia, a ostatni powrotny autobus odjeżdża ok godz. 15.00. To ogranicza możliwości uczniów w korzystaniu np. z zajęć pozalekcyjnych.

Zarząd rozezna sytuację możliwości poprawy sytuacji.

V. Na posiedzeniu Zarządu w dniu 7.06. 2010 r.

6. Starosta poinformował, że komisja organizacji „Człowiek i Biosfera” działająca przy UNESCO zaakceptowała wniosek stowarzyszenia Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie” oraz Lokalnej Grupy Działania „Sandry Brdy” o utworzenie na terenie Borów Tucholskich rezerwatu Biosfery. Wniosek został opracowany przez prof. Andrzeja Nienartowicza z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Zostały uwieńczone sukcesem wieloletnie starania m.in. Powiatu Tucholskiego.
7. Zarząd zapoznał się z pismem Ministerstwa Środowiska w sprawie udziału Powiatu Tucholskiego w budowie sali sportowej przy budynku ZSL i ZSLiA. Zarząd zdecydował o skierowaniu pisma do Ministerstwa Środowiska w sprawie wątpliwości dotyczących formy własności gruntu i wybudowanego obiektu, możliwości przekazania środków na realizację projektu. Jednocześnie zostanie skierowane pismo do Zastępcy Dyrektora Departamentu Edukacji Ekologicznej Pani Agaty Goździk z propozycją spotkania w Starostwie Powiatowym w Tucholi w celu omówienia sprawy związanej z budową sali gimnastycznej dla Zespołu Szkół Leśnych oraz Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w związku z licznymi wątpliwościami.
8. Zarząd zapoznał się z wnioskiem Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w sprawie wyrażenia zgody na zbycie samochodu osobowo – ciężarowego marki Polonez ROY 1,6z , rok produkcji 1999 ze względu na to, że koszt jego naprawy przewyższa wartość pojazdu.
Zarząd podjął uchwałę **Nr 215/439/2010** w sprawie wyrażenia zgody na zbycie mienia Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi (4-0-0).
9. W związku z tym ,że w miesiącu lipcu br. kończy się umowa Pani Dyrektor Domu Dziecka w Tucholi Zarząd zdecydował, że umowa z panią Dyrektor zostanie przedłużona. Po uzyskaniu opinii Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy rodzinie Zarząd zdecyduje na jaki okres zostanie zawarta umowa.
10. Zarząd zdecydował o ogłoszeniu konkursu na Dyrektora Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej w Tucholi w związku z upływem kadencji. Konkurs zostanie ogłoszone w dniu dzisiejszym, dokumenty można składać do dnia 21 czerwca br. Termin rozstrzygnięcia konkursu ustalono na 30 czerwca 2010 r.
11. Starosta zaproponował skierowanie na sesję Rady Powiatu Tucholskiego uchwały dotyczącej przekazania pomocy Powiatowi Tarnogórskiemu z przeznaczeniem na pomoc dla osób poszkodowanych przez powódź na terenie tego powiatu w wysokości 5 tys. zł.
12. Zarząd zdecydował o złożeniu wniosku w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza o dofinansowanie remontu dachu na budynku Domu Pomocy

Społecznej w Wysokiej. W tej sprawie zostaną przygotowane stosowne uchwały na najbliższą sesję.

13. Pani Skarbnik poinformowała, że w związku z zakupem ścianki działowej na salę wykładową w budynku w Książnicy Tucholskiej została nałożona kara zgodnie z zapisami umowy w tytułu opóźnienia w dostarczeniu w wysokości 11 tys. zł.

VI. Na posiedzeniu Zarządu w dniu 15.06. 2010 r.

14. Zarząd podjął uchwałę **Nr 216/440/2010** w sprawie zmiany Uchwały nr 211/433/2010 Zarządu Powiatu Tucholskiego powołania z dnia 17 maja 2010r. w sprawie komisji przetargowej do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (4-0-0).
15. Zarząd podjął uchwałę **Nr 216/441/2010** w sprawie powołania komisji przetargowej do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (4-0-0).
16. Zarząd analizował kwestię dojazdów młodzieży do szkół ponadgimnazjalnych. Zostanie przygotowana informacja na temat liczby uczniów dojeżdżających oraz kierunków z jakich uczniowie dojeżdżają do szkół. Na tej podstawie zarząd zdecyduje jakie działania zostaną podjęte w celu poprawy sytuacji uczniów dojeżdżających.

VII. Na posiedzeniu Zarządu w dniu 21.06. 2010 r.

17. Zarząd podjął uchwałę **Nr 216/442/2010** w sprawie przeprowadzenia konkursu na Dyrektora Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej w Tucholi (3-0-0). Zarząd powołał Komisję konkursową, której zadaniem będzie przeprowadzenie konkursu.
18. Zarząd zapoznał się z danymi dotyczącymi uczniów dojeżdżających do szkół ponadgimnazjalnych. Zarząd zdecydował o podjęciu działań w celu uruchomienia programu stypendialnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu tucholskiego.
19. Zarząd zaakceptował program wizyty delegacji z Tarnowskich Gór, którzy przybędą do powiatu tucholskiego 9 lipca 2010 r.
20. Zarząd zdecydował o podpisaniu umowy dzierżawy z PKP dotyczącej umieszczenia tablicy informującej o strefie ciszy na moście kolejowym na Zalewie Koronowskim zgodnie z podjętą uchwałą przez Radę Powiatu.

Zarząd Powiatu Tucholskiego

**Ocena stanu sanitarnego i sytuacji
epidemiologicznej Powiatu Tucholskiego
w 2009r.**

I. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W 2009r. Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Tucholi nadzorowała sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych na terenie Powiatu Tucholskiego, którego liczba ludności wynosiła 47 643 (stan na 31.06.09). Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu i rejestracji jest stabilna i nie uległa istotnym zmianom.

1. Ocena sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych (błonica, polio, tężec, krztusiec, świnka, różyczka, ospa wietrzna, Haemophilus influenzae typ B).

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu nie rejestrowano zachorowań na błonicę, tężec i krztusiec. Odsetek zaszczepienia przeciwko tym chorobom, dzieci w 1 roku życia wynosił w 2009r – 64,3%, dzieci w 2 roku życia 100%, w 6 roku życia 99,8 %, w 14 100%, 19-98,9%. Zwolnienie ze szczepień zawsze uwarunkowane było względami zdrowotnymi.

Nie rejestrowano również zakażeń Haemophilus influenzae.

W 2009r. rejestrowano wysoki odsetek zaszczepienia przeciwko tym drobnoustrojom. W 1 roku wynosił 64,3%, a w 2 roku życia 100%. Na identycznym wysokim poziomie realizowane są szczepienia ochronne przeciwko polio.

W 2009r na terenie powiatu zarejestrowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego dziecka w wieku 5 lat. U chorego wystąpiło porażenie kończyn i mięśni oddechowych/opuszkowych i rozpoznano Zespół Guillaina Barre. Dziecko nie miało kontaktu z osobą szczepioną przeciwko polio żywą szczepionką, jak również nie występowały inne czynniki ryzyka zachorowania na poliomyelitis. Chorego objęto wirusologicznymi badaniami kału. Wirusa polio nie izolowano. Zgodnie z programem wykorzenienia polio chory zostanie objęty badaniami kontrolnymi po 60 dniach od zachorowania.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 3 zachorowania na świnkę. Wystąpiły one po jednym przypadku w następujących grupach wiekowych: 2, 10-14 , 15-19. Zapadalność na świnkę wynosiła 6,3 i była ona nieznacznie niższa od zapadalności określonej dla powiatu w roku 2008 oraz niższa od zapadalności określonej, w roku sprawozdawczym, dla całego województwa (współczynnik wojewódzki wynosił 9,62).

Zapadalność na różyczkę w 2009r. w powiecie tucholskim była czterokrotnie niższa niż w roku ubiegłym, a współczynniki zapadalności wynosiły 2009r. – 6,3 ; 2008r. – 25,3. Chorowały osoby w wieku 3, 6, i 51 lat. Chorujące dzieci zaszczepione były p/ko różyczce tylko jedną dawką, a osoba dorosła nie była szczepiona. Aktualna zapadalność na różyczkę w powiecie była prawie trzykrotnie niższa od zapadalności określonej dla całego województwa, która wynosiła 16,43.

Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko odrze, śwince i różyczce wykonywane były zgodnie z programem szczepień ochronnych u dzieci w 2 roku życia i 10 roku życia. Odsetki dzieci zaszczepionych wynosiły odpowiednio 87,6% i 100%.

W 2009 roku, w powiecie zarejestrowano również trzykrotny spadek zachorowań na ospę wietrzną. Współczynnik zapadalności wynosił 163,72 podczas gdy w roku

2008 - 503,87. Był on również prawie trzykrotnie niższy od współczynnika zapadalności określonego dla całego województwa, który wynosił 464,47. W powiecie tucholskim zachorowania dominowały wśród dzieci od 3 do 14 lat. Najwięcej zarejestrowano w grupie wiekowej 10-14 lat, które stanowiły 22% ogółu zachorowań. Zachorowania na ospę wietrzną wystąpiły głównie w gminie Tuchola i Cekcyn. Zachorowania na tych obszarach stanowiły 83%. Więcej zachorowań wystąpiło na wsi stanowiły one 63% ogółu zachorowań.

Na terenie powiatu Tucholskiego w 2009 roku ze wskazań zdrowotnych zaszczepiono przeciwko ospie tylko 1 dziecko w wieku 6 lat. Natomiast w ramach szczepień zalecanych zaszczepiono przeciwko ospie 70 osób do 19 lat.

2. Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego.

W okresie sprawozdawczym wystąpił prawie trzykrotny wzrost zachorowań na płonicę. Współczynnik zapadalności w 2009 roku wynosił 54,57, podczas gdy w roku 2008 – 21,08. Była to jednak sytuacja porównywalna z sytuacją w całym województwie, dla którego współczynnik zapadalności w 2009r. wynosił 50,85. W powiecie dominowały zachorowania wśród dzieci 5 i 6 letnich, które stanowiły 46%. Pozostałe zachorowania równomiernie (po 1 lub 2 przypadki) rozłożyły się w grupach wiekowych do 14 lat. Zachorowania występowały głównie na wsi, gdzie stanowiły one aż 88% wszystkich przypadków.

3. Ocena sytuacji epidemiologicznej zatruc i zakażeń pokarmowych wywoływanych przez czynniki biologiczne:

- bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe,

W 2009r w powiecie tucholskim nastąpił 30% spadek zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej. Łączny współczynnik zapadalności określony dla tych grup zachorowań w roku sprawozdawczym wynosił 46,18, a w 2008r. 67,47. Dominowały zatrucia pokarmowe, które stanowiły 64%. Rozkład zachorowań na zatrucia i zakażenia pokarmowe bakteryjne, w poszczególnych grupach wiekowych, był następujący: dzieci 0-4 lat -82% (z czego 55% w grupie 0), 5-9 lat i 10-19 lat -4,5%, a w grupie powyżej 60 lat – 9%. Z danych tych wynika jednoznacznie, że najwięcej zachorowań wystąpiło wśród najmłodszych dzieci do 1 roku, co świadczy o błędach popełnianych przez osoby dorosłe podczas przygotowywania i przechowywania potraw. Czynniki etiologiczne zatruc i zakażeń pokarmowych we wszystkich przypadkach zostały określone i były następujące: pałeczki Salmonella – 32% zachorowań, Staphylococcus aureus -27%, E.coli – 4%, Yersinia i Klebsiella po 9% oraz Pseudomonas aeruginosa – 5% wszystkich zachorowań. Nie zawsze nośniki pokarmowe był jednoznacznie określone. Najczęstszą przyczyną zatruc i zakażeń były wtórnie skażone potrawy mleczne, a także warzywa i owoce. Podstawowym uchybieniem sanitarnym sprzyjającym szerzeniu się tych zachorowań było nie przestrzeganie zasad przechowywania produktów i potraw wymagających warunków chłodniczych jak również niedostateczna ich obróbka termiczna. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella stanowiły 32% wszystkich zatruc i zakażeń. Wystąpiły one w grupach wiekowych: 0, 1, powyżej 60lat po 2 zachorowania oraz 1 zachorowanie u dziecka w wieku 5-9lat. Dominującym nośnikiem zatruc były potrawy z jaj lub z dodatkiem jaj oraz warzywa i owoce. Salmonellę Enteritidis rozpoznano w

57% zatruc pałeczkami Salmonella. W pozostałych przypadkach gatunku pałeczek Salmonella nie określono.

- wirusowe zapalenie wątroby typu A,

W okresie sprawozdawczym podobnie jak w latach minionych nie rejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

W 2009 r. przeciwko tej chorobie zaszczepionych zostało tylko 7 osób. (od 0-9 lat 3 osoby, 10-14 lat 1 osoba i powyżej 20 roku życia 3 osoby).

- wirusowe zakażenia jelitowe,

W 2009 roku zarejestrowano istotny wzrost zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej. Współczynnik zapadalności określony dla tej jednostki chorobowej wynosił 104,95 podczas gdy w 2008 roku 65,36. Był on również zdecydowanie wyższy od współczynnika określonego dla całego województwa, który w 2009 roku wynosił 77,64. 84% wszystkich zakażeń w powiecie wywołanych było wirusami rota. Zachorowania u dzieci do 2 roku życia stanowiły 68%, a do 3 roku aż 80%. W innych grupach wiekowych rejestrowano po 1 lub 2 przypadki. Zdecydowana większość zachorowań, bo aż 80% ogółu, wystąpiła na wsi.

Zalecane szczepienia ochronne przeciwko zakażeniom rotawirusowym, przewidziane dla najmłodszych dzieci, realizowane były tylko u 7% dzieci w 1 roku życia. Powodem jest wysoka cena szczepionki jak również częsty łagodny przebieg zakażenia.

- biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 o etiologii nieokreślonej,

W naszym powiecie biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 o etiologii nieokreślonej są zdecydowanie rzadziej rozpoznawane przez lekarzy, odzwierciedleniem czego są dużo niższe współczynniki zapadalności określone dla tej grupy zachorowań. Współczynnik zapadalności określony w 2009 roku dla powiatu wynosił 80,52 i był 10 krotnie niższy od współczynnika wojewódzkiego (841,20). Prawdopodobną przyczyną takiego stanu jest częstsze potwierdzanie laboratoryjne zachorowań i diagnozowanie biegunki jako zatrucia czy zakażenia pokarmowego o określonej etiologii. Sytuacja taka na terenie powiatu utrzymuje się już od wielu lat.

W 2009 roku nie rejestrowano masowych ognisk zatruc i zakażeń pokarmowych.

4. Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób przenoszonych przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem wirusowego zapalenia wątroby typu B i typu C.

Na terenie powiatu sytuacja epidemiologiczna wirusowych zapaleń wątroby nadal utrzymuje się na niskim poziomie. Współczynnik zapadalności określony dla ogółu wirusowych zapaleń wątroby wynosił 2,1 i był 5 krotnie niższy od współczynnika określonego dla województwa, który wynosił 10,16. W analizowanym okresie zarejestrowano tylko 1 przypadek przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B, podczas gdy w roku ubiegłym aż 6 przypadków przewlekłych (4 typu C oraz 2 typu B). Rejestrowane w 2009 roku zachorowanie wystąpiło u 23 letniego mężczyzny.

Zachorowanie rozpoznano szpital zakaźny na podstawie objawów klinicznych oraz badań laboratoryjnych krwi. Chory nie był wcześniej rejestrowany jako nosiciel. Pacjent był szczepiony przeciwko WZW B lecz, jak wynika z przeprowadzonego z chorym wywiadu, nie można wykluczyć zakażenia podczas operacji kardiologicznej z transfuzją krwi, którą przeżył jako kilku miesięczne niemowlę. Innych ryzykownych zachowań chory nie podaje.

W analizowanym okresie zarejestrowano tylko 2 nowo wykryte bezobjawowe zakażenia wirusami HBV oraz skreślono z rejestru z powodu zgonu jednego nosiciela HCV. Ostateczny stan nosicieli na 31.12.2009 r. w powiecie tucholskim wynosił: 157 nosicieli wirusa HBV, 54 nosicieli wirusa HCV, oraz 3 nosicieli HBV+HCV. W rejestrach figuruje ponad to 14 osób chorych na przewlekłe WZW typ B oraz 28 chorych na przewlekłe WZW C.

Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko WZW B realizowane są wśród dzieci w 1 i 2 roku życia. Odsetek zaszczepienia wynosił odpowiednio 91,9% i 100%. Stan zaszczepienia otoczenia przewlekłe chorych i nosicieli wynosił w powiecie 97,1%. Osoby niezaszczepione nie wyrażają na szczepienie zgody. Pracownicy służby zdrowia zaszczepieni są w 100%. W okresie sprawozdawczym przeciwko WZW B, w ramach szczepień zalecanych, zaszczepiły się 582 osoby dorosłe.

5. Ocena sytuacji epidemiologicznej w zakresie inwazyjnych zakażeń podlegających rejestracji wywołanych przez: Streptococcus pneumoniae, Streptococcus pyogenes, Neisseria meningitidis, Haemophilus influenzae.

W 2009 roku nie rejestrowano zakażeń Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis, Haemophilus influenzae.

W powiecie realizowane były zalecane szczepienia ochronne przeciwko chorobie meningokokowej oraz zakażeniom Streptococcus pneumoniae. Przeciwno meningokokom zaszczepiono w grupie 0-19 lat 285 osób (2,4%), a w grupie powyżej 20 roku życia 32 osoby. W porównaniu z rokiem ubiegłym zaszczepiono 96 osób więcej. Przeciwno streptokokom zaszczepiono w grupie wiekowej 0- 4 lat 203 osoby (9 %), 5-14 lat 8 osób oraz powyżej 20 lat 4 osoby. Podobnie jak w przypadku szczepień przeciwko meningokokom, w okresie sprawozdawczym zaszczepiono przeciwko streptokokom o 73 osoby więcej.

W okresie sprawozdawczym, na terenie powiatu tucholskiego, rejestrowano wyłącznie zakażenia Streptococcus pyogenes. Sytuacja epidemiologiczna w tym zakresie była porównywalna z sytuacją w roku ubiegłym. Wartości współczynników zapadalności określonych dla ogółu zachorowań wynosiły w 2009r.- 10,49 a w 2008r.- 10,54. Współczynnik ten był porównywalny ze współczynnikiem wojewódzkim wynoszącym w 2009r. – 10,34. Wśród chorób wywołanych tym drobnoustrojem zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na różę oraz 1 przypadek posocznicy. Zachorowania na różę wystąpiły u osób dorosłych w wieku 20, 62, 67 i 82 lata. Objawami klinicznymi były: gorączka, obrzęk i ostry stan zapalny skóry i tkanki podskórnej. Trzy zachorowania spośród 4 wystąpiły na wsi.

Zachorowanie na posocznice zarejestrowano u 18 letniej kobiety. Zachorowanie zdiagnozowano jako posocznice wywołaną paciorkowcami grupy A. Objawy chorobowe wystąpiły 3 dni po cięciu cesarskim. Wysoce prawdopodobne było jednak endogenne pochodzenie zakażenia. U chorej w czasie ciąży doszło do infekcji dróg

moczowych oraz zapalenia uszu, co mogło być przyczyną późniejszego wystąpienia posocznicy. Zachorowanie miało bardzo ciężki przebieg, wymagało ponad 2 miesięcznej hospitalizacji. Wystąpiły objawy ogólnoustrojowej reakcji zapalnej z rozległymi wykwitami na skórze, a następnie doszło do niewydolności układu moczowego, oddechowego i kwasicy metabolicznej. Paciorkowce *Streptococcus pyogenes* wyhodowano z moczu, pochwy, skóry i jamy otrzewnej chorej. W związku z tym zachorowaniem badaniami mikrobiologicznymi w kierunku *Streptococcus pyogenes* objęto osoby z najbliższego otoczenia chorej oraz personel szpitalny. W wymazach z gardła lub z nosa u 2 osób z otoczenia chorej stwierdzono *Streptococcus pyogenes*, lecz nie doszło u nich do wystąpienia objawów chorobowych. W wymazach z gardła personelu szpitalnego drobnoustrojów chorobotwórczych nie stwierdzono.

6. Neuroinfekcje.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie neuroinfekcji w porównaniu z rokiem 2008 nie uległa istotnym zmianom, a współczynniki zapadalności są porównywalne ze współczynnikami określonymi dla województwa. W 2009 roku zarejestrowano na terenie powiatu tucholskiego 3 przypadki zapalenia opon mózgowo rdzeniowych, 2 o etiologii wirusowej oraz 1 o etiologii bakteryjnej. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek nie określonego zapalenia mózgu. Neuroinfekcje o etiologii wirusowej wystąpiły u mężczyzn w grupie wiekowej 25-29 lat, po jednym przypadku na wsi i w mieście. W obu zachorowaniach nie badano płynu mózgowo rdzeniowego w kierunku wirusologicznym stąd dokładny czynnik etiologiczny nie został określony. Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wystąpiło u 2 letniego dziecka z Tucholi. Badanie bakteriologiczne płynu mózgowo-rdzeniowego było przeprowadzone lecz w posiewie drobnoustrojów chorobotwórczych nie stwierdzono. W przypadku tym meningokokowe zapalenie opon zostało wykluczone.

Zapalenie mózgu nie określone (G04.9) było przyczyną zgonu 55 letniego mężczyzny. Po wystąpieniu typowych objawów klinicznych dla neuroinfekcji chorego hospitalizowano na oddziale zakaźnym. Przebieg zachorowania był bardzo ciężki. Do zgonu pacjenta doszło po 8 dniach od wystąpienia objawów. Jak wykazało dochodzenie epidemiologiczne chory był osobą samotną, uzależnioną od alkoholu, z nadciśnieniem tętniczym co zapewne mogło mieć wpływ na tragiczny finał zachorowania.

7. Choroby przenoszone przez kleszcze.

W 2009 roku nie rejestrowano zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu. Zarejestrowano 4 zachorowania na boreliozę. Współczynnik zapadalności określony dla tej jednostki chorobowej w 2009 roku wynosił 8,4 i był porównywalny z rokiem 2008 – 6,32. Zapadalność na boreliozę, pomimo znacznych kompleksów leśnych na terenie powiatu, jest ponad dwukrotnie niższa od zapadalności określonej dla województwa, która wynosiła 18,22. Zachorowania wystąpiły wśród osób dorosłych w wieku 26, 36, 44 i 46 lat. We wszystkich przypadkach wystąpił rumień wędrujący i wdrożono antybiotykoterapię. Laboratoryjnie potwierdzono tylko 25% przypadków. Zachorowania nie były związane z narażeniem zawodowym. Do ukąszeń przez kleszcze dochodziło zawsze podczas rekreacyjnego pobytu w lesie. Co istotne, 75% zachorowań wystąpiło w związku z narażeniem- ukąszeniem przez kleszcze, do

którego doszło w lasach poza powiatem tucholskim (Osie, Bytów, Kartuzy). Świadczyć to może o jeszcze lepszej sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie i mniejszym ryzyku wystąpienia zachorowań na boreliozę na terenie naszego powiatu.

W okresie sprawozdawczym przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu i opon zaszczepiło się 58 osób, w tym 32 to pracownicy nadleśnictw.

8. Gruźlica.

W 2009 roku na terenie powiatu wystąpiły 3 zachorowania na gruźlicę. W jednym przypadku doszło do zgonu.

Szczepienia przeciwko gruźlicy przeprowadzane wyłącznie wśród noworodków realizowane były w 2009 r. w 100%.

9. Choroby przenoszone drogą płciową.

W okresie sprawozdawczym w powiecie zarejestrowano tylko 1 potwierdzony przypadek ziarnicy wenerycznej wywołanej przez Chlamydie.

10. Grypa i zachorowania grypopochodne.

W 2009 roku w ramach monitorowania zachorowań na grypę MZ-55 na terenie powiatu zarejestrowano łącznie 906 przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. Hospitalizacji wymagały 3 osoby. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej 15-64 lat. Udział zachorowań w poszczególnych grupach wiekowych był następujący: 0-4 lat 6,2% ; 5-14 lat 27,5% ; 15-64 lat 63,9% ; 65 i starsze 2,4%.

Współczynnik zapadalności na grypę w powiecie w 2009r. wynosił 1901,4 , podczas gdy w 2008r. wynosił zaledwie 244,56. W 2009r. rejestrowano więc prawie 8 krotnie więcej zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych. Najwyższe współczynniki zapadalności określono dla gminy Tuchola (3275,76), Gostycyn (2599,33), Lubiewo (906,14). W ramach monitorowania zachorowań na grypę w systemie SENTINEL badaniami wirusologicznymi w kierunku grypy objęto 4 osoby (2 dzieci, 1 dorosła). W 1 przypadku w wymazach z nosogardzieli, pobranych od 6 letniego dziecka, wyizolowano wirusa grypy AH1N1. Zgonów z powodu grypy nie rejestrowano.

Stan zaszczepienia populacji powiatu tucholskiego w poszczególnych grupach wiekowych wynosił: 0-4 lat 86 osób , 5-14 lat 206 osób , 15-64 lat 716 osób , powyżej 65 lat 401 osób. Łącznie zaszczepiło się 1409 osób, co stanowi zaledwie 2,96% ogółu populacji. W porównaniu z rokiem 2008 zaszczepiło się o 254 osoby więcej.

11. Profilaktyka wścieklizny u ludzi.

W 2009 roku w 54 sytuacjach podejmowano dochodzenie epidemiologiczne w związku z pokąsaniem przez zwierzęta. Zarejestrowano 50 pokąsań przez psy, 3 pokąsania przez koty oraz 1 przez lisa. W związku z koniecznością objęcia zwierzęcia obserwacją weterynaryjną o zdarzeniach powiadamiano Powiatowego Inspektora Weterynarii. Zwrotnie PPIS otrzymywał wyniki obserwacji zwierząt. W 13% zdarzeń z powodu nieznamości zwierzęcia i braku możliwości jego obserwowania, koniecznym było zaszczepienie osób pokąsanych przeciwko wściekliznie. Zaszczepiono 2 dzieci w wieku 9 lat, 1 osobę 18 letnią, 3 osoby w grupie wiekowej

20-24 oraz 1 osobę 27 lat. Wartość współczynnika określonego dla sytuacji wymagających wdrożenia szczepień przeciwko wścieklicznie była porównywalna z rokiem 2008 (2009r.-14,69; 2008r.-12,65) jak również z sytuacją w województwie gdzie współczynnik wynosił 19,19.

12. Ocena szerzenia się chorób zawleczonych z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne (cholera, dżuma, ospa prawdziwa, gorączki krwotoczne).

W 2009 roku wystąpiło 1 zachorowanie na malarię u 60 letniego mężczyzny, przybyłego z Republiki Mali. Chory przebywał na terenach malarycznych przez okres 6 miesięcy. Objawy chorobowe wystąpiły już w Polsce, w miejscu zamieszkania. U chorego wystąpiła gorączka utrzymująca się przez kilka dni, nudności, wymioty, biegunka, ogólne złe samopoczucie, zaburzenia orientacji, a następnie doszło do niewydolności nerek i uszkodzenia wątroby. Chorego hospitalizowano w Klinice Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych. Przebieg zachorowania był ciężki. Zachorowanie potwierdzone zostało laboratoryjnie. Plasmodium falciparum potwierdzono w rozmazie krwi, w badaniu immunochromatograficznym oraz w badaniu serologicznym. Jak wynika z informacji uzyskanych od chorego wysoce prawdopodobnym był fakt ukąszeń przez komary z powodu załamania się pogody i opadów deszczu po okresie suszy. W trakcie pobytu w strefie tropikalnej chory nie stosował profilaktyki p/malarycznej.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu tucholskiego nie rejestrowano zachorowań na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne (cholera, dżuma, ospa prawdziwa, gorączki krwotoczne) oraz nie notowano zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego.

13. Zgony z powodu chorób zakaźnych.

W 2009 roku w powiecie zarejestrowano 3 zgony na choroby zakaźne osób w wieku 82 , 67 i 55 lat, mieszkających na wsi. Przyczynami tych zgonów były następujące choroby zakaźne:

- gruźlica płuc (rozpoznana i potwierdzona histologicznie pośmiertnie, 82 letnia kobieta)
- nieokreślona posocznica (67 letni mężczyzna)
- nieokreślone zapalenie mózgu (55 letni mężczyzna, szczegóły w pkt. 7)

14. Ocena realizacji programu szczepień ochronnych.

Szczepienia ochronne realizowane są na terenie powiatu tucholskiego zgodnie z programem szczepień ochronnych w 12 punktach. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji, gospodarowaniu i przechowywaniu preparatów szczepionkowych. Przeprowadzane są one terminowo, przez wykwalifikowany personel. Odstępstwa od szczepień wynikają wyłącznie z przyczyn zdrowotnych dzieci (łącznie wystąpiło 18 przypadków zwolnień lub odroczeń ze szczepień). Obowiązkowe szczepienia ochronne wśród dzieci i młodzieży jak również szczepienia osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie realizowane były prawidłowo. Odsetek osób zaszczepionych utrzymuje się na wysokim poziomie i jest porównywalny z rokiem ubiegłym i sytuacją w województwie. Często są one wyższe

niż w roku ubiegłym.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące szczepień obowiązkowych ujęto w poniższym zestawieniu.

Rodzaj szczepień obowiązkowych	Odsetek osób zaszczepionych	
	2008r.	2009r.
Szczepienie p/ko gruźlicy		
Noworodki	99,8%	100%
Szczepienie p/ko WZW typu B		
Szczepienie podstawowe w 1 roku życia	89,3%	91,9%
Szczepienie podstawowe w 2 roku życia	100%	100%
Szczepienie podstawowe rocznik 1995	100%	100%
Szczepienie podstawowe rocznik 1996	100%	100%
Szczepienie podstawowe pracowników służby zdrowia	29,7%	27,9%
Szczepienie przypominające pracowników służby zdrowia	70,3%	72,3%
Otoczenie nosicieli HBV	97,4%	97,1%
Szczepienie p/ko odrze, śwince, różyczce		
Szczepienie podstawowe w 2 roku życia	88,5%	87,6%
Szczepienie podstawowe w 3 roku życia	99,8%	100%
Szczepienie przypominające w 10 r.ż.v	100%	100%
Szczepienie p/ko poliomyelitis		
Pierwotne w 1 roku życia	62,9%	64,3%
Podstawowe w 2 roku życia	100%	100%
I przypominające	99,4%	99,8%
Szczepienie p/ko błonicy i tężcowi		
Pierwotne w 1 roku życia	62,9%	64,3%
Podstawowe w 2 roku życia	100%	100%
I przypominające	99,4%	99,8%
II przypominające	98,8%	100%
III przypominające	99,5%	98,9%
Szczepienie p/ko krztuścowi		
Pierwotne w 1 roku życia	62,9%	64,3%
Podstawowe w 2 roku życia	100%	100%
Przypominające w 6 roku życia	99,4%	99,8%
Szczepienie p/ko Haemophilus influenzae		
Pierwotne w 1 r.ż.	62,9%	64,3%
Podstawowe w 2 r.ż.	100%	100%

Systematycznie wzrasta liczba osób poddających się szczepieniom zalecanym p/ko grypie, streptokokom, meningokokom, rotawirusom i kleszczowemu zapaleniu mózgu. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące szczepień zalecanych ujęto w poniższym zestawieniu.

Rodzaj szczepień zalecanych	liczba osób zaszczepionych	
	2008r.	2009r.
Szczepienie p/ko WZW A	11	7
Szczepienie p/ko WZW B	581	582
Szczepienie p/ko grypie	1155	1409
Szczepienie p/ko streptokokom	142	215
Szczepienie p/ko meningokokom	221	317
Szczepienie p/ko rotawirusom	12	45
Szczepienie p/ko ospie wietrznej	77	70
Szczepienia p/ko kleszczowemu zapaleniu mózgu	30	58

Zarejestrowano 1 odczyn poszczenienny u osoby w wieku 61 lat po szczepieniu ENGERIX. U osoby tej wystąpiła drobnoziarnista wysypka na tułowiu. Dokumentacja szczepienna prowadzona jest prawidłowo. Na terenie powiatu nie występował problem z osobami uchylającymi się od szczepień.

15. Podsumowanie.

Podsumowując, sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w Powiecie Tucholskim jest nadal stabilna i nie odbiega znacząco od sytuacji w województwie. W 2009r. na terenie powiatu nie notowano, między innymi, zachorowań na dur brzuszny i dury rzekome, czerwonkę bakteryjną, chorobę meningokokową, brucelozę, krztusiec, błonicę, tężec. Na porównywalnym poziomie z rokiem ubiegłym utrzymywała się zapadalność na bakteryjne zakażenia jelitowe, boreliozę, bakteryjne i wirusowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i świnkę. Rejestrowano znamiennej wzrost wirusowych zakażeń jelitowych oraz zachorowań na płonicę. Ognisk zatruc pokarmowych nie rejestrowano. Rok 2009 był również okresem wzrostu zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych wśród ludności powiatu. W okresie sprawozdawczym w Powiecie Tucholskim nie rejestrowano zachorowań na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz nie notowano zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego. Zarejestrowano 1 zachorowanie na malarię przywlezione z Republiki Mali. Choroby zakaźne były przyczynami 3 zgonów.

Szczepienia ochronne prowadzone są prawidłowo i zgodnie z programem szczepień ochronnych. Odsetek osób zaszczepionych utrzymuje się na wysokim poziomie, efektem czego jest korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób, przeciw którym prowadzi się masowe szczepienia ochronne.

II. Nadzór nad obiektami komunalnymi.

Przedmiotem działania sekcji Nadzoru nad Obiektami Komunalnymi jest problematyka związana z ogólnie pojętymi warunkami zdrowotnymi środowiska bytowania człowieka.

Zakres działań higieny komunalnej obejmuje:

- nadzór nad urządzeniami do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę do spożycia oraz nadzór nad jakością wody poprzez prowadzenie monitoringu jakości sanitarnej wody do spożycia,
- nadzór nad stanem sanitarnym kąpielisk i jakością wody w kąpieliskach,
- nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej (ustępy publiczne, dom pomocy społecznej, ośrodki wczasowe, stacje PTTK, pensjonaty, pola biwakowe, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, dworce i stacje PKP, przystanki PKP, przystanki PKS, pokoje gościnne, gospodarstwa agroturystyczne, zakład karny, pralnia, apteki, targowiska, domy kultury, obiekty sportowe, cmentarze, domy pogrzebowe, stacje paliwowe),
- nadzór sanitarny nad zakładami opieki zdrowotnej zarówno publicznymi jak i niepublicznymi i innymi obiektami świadczącymi usługi medyczne (szpital, przychodnie, ośrodki zdrowia, grupowe praktyki lekarskie, gabinety lekarskie i stomatologiczne, usługi pielęgniarstwa).
- nadzór sanitarny nad środkami transportu (busy, karetki pogotowia).

Działania na rzecz ochrony zdrowia ludzi obejmują także monitoring zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w zakresie zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego, benzenu.

W zakresie higieny komunalnej jest nadzór sanitarny nad postępowaniem ze szczątkami i zwłokami ludzkimi m.in. w zakresie nadzoru nad ekshumacją oraz transportu zwłok i szczątków ludzkich oraz działalność opiniodawcza i interwencyjna o tematyce związanej z zagrożeniami dla zdrowia spowodowanymi nieprzestrzeganiem wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2009r. pracownicy Sekcji N.HK przeprowadzili 851 kontroli sanitarnych, pobrali 1266 próbek do badań, przeprowadzili podczas poboru próbek 57 badań i 600 oznaczeń fizycznych. Wystawiono 20 decyzji merytorycznych i 26 decyzji płatniczych oraz 7 postanowień.

1. Urządzenia do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia przez ludzi

W 2009 roku nadzorem sanitarnym objęto **15** (w 2008r. – 16) wodociągów publicznych administrowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe. Wykreślono z ewidencji stację uzdatniania wody w Tuchółce gm. Kęsowo, sieć wodociągowa została podłączona do wodociągu publicznego w Kęsowie gm. Kęsowo.

Skontrolowano wszystkie wodociągi przeprowadzając **53** kontrole sanitarne w tym: 15 kontroli stanu sanitarno-technicznego i 38 kontroli związanych z poborem próbek wody. Bieżący stan sanitarny wodociągów na koniec roku oceniono jako dobry. W ciągu roku wystawiono 1 decyzję na stan techniczny wodociągu z terminem wykonania w 2010r. (wodociąg publiczny w Lubiewie gm. Lubiewo, podczas

kontroli stwierdzono: bardzo brudne zawilgocone ściany i sufit, z odpryskami farby, skorodowane urządzenia i rury wodociągowe w stacji uzdatniania wody).

Pobrano ogółem **89** próbek wody, z czego **30** próbek nie odpowiadało wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61,poz.417) co stanowi 33,71% pobranych próbek wody.

W porównaniu do roku 2008 stwierdzono większą ilość próbek nie odpowiadających wymaganiom dotyczącym jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i mniejszą ilość wodociągów produkujących wodę przez cały rok spełniającą wymagania.

Przez cały 2009r. wodę spełniającą wymagania rozporządzenia produkowało 6 wodociągów (w 2008r. – 8):

- Wodociąg publiczny w Stobnie gm. Tuchola
- Wodociąg publiczny w Kiełpinie gm. Tuchola
- Wodociąg publiczny w Raciążu gm. Tuchola
- Wodociąg publiczny w Pruszczu gm. Gostycyn
- Wodociąg publiczny w Wielkim Mędromierzu gm. Gostycyn
- Wodociąg publiczny w Śliwicach gm. Śliwice

Pozostałe wodociągi produkowały wodę, której jakość okresowo nie spełniała wymagań w/w rozporządzenia. W nadzorowanych wodociągach stwierdzono niewielkie przekroczenia parametrów: mętność, barwa, żelazo, mangan, bakterie grupy coli, *Escherichia coli* i *Enterokoki*. O stwierdzonych przekroczeniach informowano administratorów poszczególnych wodociągów. Jeżeli przekroczenia dotyczyły parametrów fizykochemicznych, administratorzy wodociągów prowadzili płukania sieci lub modernizację odżelaziaczy, natomiast jeżeli wodociągi produkowały wodę nie odpowiadającą wymaganiom sanitarnym pod względem bakteriologicznym, administratorzy prowadzili dezynfekcję sieci lub ujęcia.

Wystawiono 3 decyzje:

- Wodociąg w Kęsowie gm. Kęsowo – Fe, Barwa, Mętność
- Wodociąg w Lubiewie gm. Lubiewo – bakterie grupy coli, *Enterokoki*
- Wodociąg w Sucheju gm. Lubiewo – bakterie grupy coli

W pobieranych do badania próbkach kontrolnych wody nie stwierdzono już przekroczeń fizykochemicznych i jakość wody pod względem bakteriologicznym też nie odbiegała od wymogów sanitarnych.

Na koniec 2009r. oceniono 15 wodociągów jako dobre, dostarczające wodę spełniającą wymagania w/w rozporządzenia.

W 2009r. monitorowano wodę ciepłą w obiektach użyteczności publicznej (Szpital Tucholski i Dom Dziecka) w kierunku wykrywania obecności pałeczek *Legionella*. Pobrano 7 próbek ciepłej wody z instalacji. W wyniku przeprowadzonych badań w pobranych próbkach stwierdzono średnie i wysokie skażenie w związku z czym wystawiono decyzję zakazującą korzystanie z pryszniców. Właściciele sieci podjęli działania zmierzające do redukcji liczby bakterii włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją systemu. Przedstawione badania kontrolne potwierdziły skuteczność przeprowadzonych działań.

2. Kąpieliska na wodach powierzchniowych

Przebadano wodę z **6** nadzorowanych kąpielisk ogólnodostępnych, pobierając **42** próbki wody do badań i wykonując **504** oznaczenia parametrów fizycznych podczas poboru.

Z uwagi na to, że w roku 2008 i latach poprzednich wartości wskaźników bakteriologicznych i fizykochemicznych jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach były korzystniejsze niż określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. Nr 183, poz.1530) i po uzyskaniu zgody na odstępstwo Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy, w 2009r. ograniczono pobór próbek wody z kąpielisk do jednego poboru w ciągu miesiąca. Co dwa tygodnie pobierano próbki wody z kąpieliska w Bysławiu na j. Bysławskim gm. Lubiewo (jest to kąpielisko raportowane do UE). Wszystkie nadzorowane kąpieliska były dopuszczone do kąpiele bez zastrzeżeń. W żadnym z kąpielisk nie stwierdzono przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizykochemicznych a także nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych urządzeń.

Przeprowadzono **33** kontrole sanitarne w tym: 12 kontroli stanu sanitarno-technicznego i 21 kontroli związanych z poborem próbek wody.

3. Obiekty użyteczności publicznej

Obiekty użyteczności publicznej ze względu na swą różnorodność należą do specyficznej grupy podlegającej nadzorowi. W zależności od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług zmieniają się kryteria oceny stanu sanitarnego danego obiektu stosownie do obowiązujących przepisów. Najważniejszą rzeczą z perspektywy działalności Inspekcji Sanitarnej jest prawidłowe funkcjonowanie obiektu przy zachowaniu wymogów sanitarno-porządkowych oraz sanitarno-technicznych. Obiekty kontroluje się głównie pod kątem bieżącej czystości, właściwego stanu sanitarno-technicznego, prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi, medycznymi, niebezpiecznymi, postępowania z bielizną czystą i używaną, dezynfekcji i sterylizacji. W przypadku zakładów świadczących usługi pogrzebowe dodatkowym kryterium jest spełnienie wymagań określonych w szczegółowych przepisach dot. środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

W 2009r. skontrolowano **286** obiektów użyteczności publicznej.

Wszystkie obiekty skontrolowano co najmniej raz w roku, przeprowadzając **365** kontroli sanitarnych. Wystawiono **3** decyzje merytoryczne i **4** dotyczące zgody na przeprowadzenie ekshumacji.

Decyzje dotyczyły nieprawidłowości stwierdzonych w zakładach fryzjerskich (brak oddzielnych szaf na odzież ochronną i własną, brak umywalki do mycia rąk i narzędzi, przy zlewie porządkowym brak baterii z dopływem ciepłej i zimnej wody, brak wydzielonego pomieszczenia sanitarno-higienicznego dla osób korzystających z usług i zatrudnionych w zakładzie) i w pokojach gościnnych (nowy obiekt - stwierdzono

brak odrębnych magazynów na bieliznę czystą i brudną, wydzielonego pomieszczenia socjalnego dla pracowników obsługujących część hotelową, prawidłowej wentylacji w sanitariatach usytuowanych przy placu zabaw dla dzieci).

Wydano też decyzję zatwierdzającą system jakości wykonywanych badań próbek wody przez laboratorium PK w Tucholi.

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów oceniono jako dobry. W przeważającej części są to obiekty prywatne i ich właściciele dbają o zachowanie bieżącego stanu sanitarnego, a także o to aby spełniały one wymogi odpowiednich przepisów sanitarnych.

W związku z akcją ogłoszoną przez GIS dotyczącą bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży w okresie wypoczynku zimowego przeprowadzono kontrole pubów i dyskotek w zakresie przestrzegania warunków sanitarno-higienicznych w szczególności bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w aspekcie zagrożeń epidemiologicznych, bezpieczeństwa żywności i żywienia, higieny środowiska (dostęp do fajek wodnych, dopalaczy, zadymienie pomieszczeń, dokumentacja dotycząca przeglądów wentylacji, klimatyzacji, stan sanitarny pomieszczeń). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie letnim w związku z akcją GIS pt. "Piaskownice bezpieczne dla naszych dzieci" przeprowadzono kontrole piaskownic przy placach zabaw w przedszkolach, szkołach i na osiedlach przy blokach mieszkalnych. W trzech wyznaczonych terminach przeprowadzono łącznie 103 kontrole, podczas których nie stwierdzono większych nieprawidłowości. Nie wykryto też bakterii i jaj pasożytów w pobranej do badań parazytologicznych i mikrobiologicznych próbce piasku.

W związku z programem „Bezpieczne solarium” przeprowadzono kontrole solariumów w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-zdrowotnych, w tym bezpieczeństwa urządzeń wykorzystywanych do opalania. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych, urządzenia posiadały też stosowne certyfikaty.

Kontynuując program Ministerstwa Zdrowia w sprawie ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu, w ramach nadzoru bieżącego prowadzono również ocenę aktualnej sytuacji w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach opieki zdrowotnej w celu uwolnienia środowiska pracy od dymu tytoniowego w związku z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

4. Środki transportu publicznego

Skontrolowano **16** środków transportu (busy, karetki sanitarne, samochody do przewozu zwłok, samochód do przewozu bielizny szpitalnej) przeprowadzając **16** kontroli.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w samochodzie do przewozu bielizny szpitalnej do pralni (samochód należący do pralni nie był przystosowany do przewożenia bielizny szpitalnej), pozostałe samochody przystosowane były do pełnienia poszczególnych zadań i przestrzegane były wymogi sanitarne.

5. Informacja o stanie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie Tucholi

Informacja została opracowana na podstawie wyników badania powietrza atmosferycznego wykonywanych w roku 2009 na terenie miasta przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Bydgoszczy i Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Tucholi. Były one kontynuacją badań realizowanych w latach poprzednich.

Badania powietrza atmosferycznego są prowadzone w ramach monitoringu powietrza, który jest częścią składową Państwowego Monitoringu Środowiska. Jest on koordynowany przez Inspekcję Ochrony Środowiska przy współudziale Państwowej Inspekcji Sanitarnej, której zadania w powyższym zakresie wynikają z Ustawy o Inspekcji Sanitarnej z 14 maja 1985r. (z późniejszymi zmianami) oraz z porozumień zawartych pomiędzy obiema inspekcjami.

W roku 2009 program badań prowadzonych na terenie miasta obejmował 24-godzinne pomiary emisji dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego (BS) oraz benzenu.

Pomiary benzenu są realizowane wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska. Ponadto na terenie miasta bada się opad pyłu wraz z zawartością ołowiu i kadmu.

Tab. 1 Wyniki badań zanieczyszczeń normatywnych

Lokalizacja stacji pomiarowej		benzen	NO ₂	SO ₂	Pył zawieszony (BS)
		stężenie średnie roczne w µg/m ³	stężenie średnie roczne w µg/m ³	stężenie średnie roczne w µg/m ³	stężenie średnie roczne w µg/m ³
ul. Piastowska	2008	1,8	12,9	1,1	4,6
	2009	2,7	12,7	0,5	4,6
dopuszczalne poziomy		6 ¹	42 ¹	20 ¹	40 ¹

¹ - poziom dopuszczalny + margines tolerancji

Tab. 2 Wyniki badań opadu pyłu i metali

Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Rodzaj zanieczyszczenia	Wyniki pomiarów w 2008r.	Wyniki pomiarów w 2009r.	Wartości odniesienia
ul. Nowodworskiego	opad pyłu w g/m ² .rok	59,5	61,2	200
	ołów w g/m ² .rok	0,01	0,0001	0,1
	kadm w g/m ² .rok	0,0002	0,0001	0,01
Rudzki Most	opad pyłu w g/m ² .rok	70,3	40,5	200
	ołów w g/m ² .rok	0,01	0,01	0,1
	kadm w g/m ² .rok	0,0001	0,0002	0,01

W roku 2009 stężenia badanych na terenie miasta zanieczyszczeń powietrza nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych, jak również wartości odniesienia.

Na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować niewielki wzrost stężeń benzenu, natomiast SO₂, NO₂ i pył zawieszony, pomimo pewnych wahań, utrzymywały się na zbliżonym poziomie. Opad pyłu w mieście utrzymywał się na poziomie podobnym jak w latach ubiegłych a na osiedlu Rudzki Most stwierdzono jego spadek. Kadm i ołów wykryto w ilościach śladowych.

Sekcja N.HK przeprowadziła **355** kontroli związanych z poborem próbek w ramach monitoringu:

- 355 prób powietrza na SO₂
- 355 prób powietrza na NO₂
- 355 prób powietrza na pył zawieszony
- 62 próby powietrza na benzen

6. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej oraz praktyk lekarskich i innych świadczących usługi medyczne.

Nadzór sanitarny w zakresie higieny komunalnej obejmował stan sanitarno-techniczny zakładów wraz z otoczeniem tj. zgodność z obowiązującymi wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi, utrzymanie bieżącej czystości pomieszczeń, ich funkcjonalność, postępowanie z bielizną czystą i brudną, sposób gromadzenia i usuwania odpadów medycznych powstających podczas świadczenia usług medycznych (procedury i instrukcje postępowania z odpadami, umowy na odbiór odpadów), przechowywanie odzieży osobistej i ochronnej, zaopatrzenie w wodę a także dokumentację zdrowotną personelu.

W ewidencji znajdują się **53** obiekty z czego pod bezpośrednim nadzorem Sekcji N.HK było 28 obiektów, pozostałe nadzorowała Sekcja N.EP.

W stosunku do roku 2008 zwiększyła się liczba obiektów, które spełniają wymagania jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. (Dz. U. Nr 213, poz.1568 z późn. zm.). Są to: SPZOZ w Śliwicach gm. Śliwice, SPZOZ w Gostycynie gm. Gostycyn (nowy obiekt), NZOZ w Lubiewie i Ośrodek Zdrowia w Bysławiu (remont i rozbudowa) gm. Lubiewo, NZOZ MCL w Tucholi. Pozostałe zakłady opieki zdrowotnej muszą dostosować pomieszczenia i urządzenia do wymagań określonych w rozporządzeniu do dnia 31 grudnia 2012r.

W 2009r. rozpoczęto prace budowlane związane z realizacją programu dostosowawczego w Szpitalu Tucholskim.

W 2009r. został przeprowadzony remont w przychodni SPZOZ w Cekcynie gm. Cekcyn ale podczas odbioru stwierdzono, że obiekt ten w kilku punktach nie spełnia jeszcze wymogów rozporządzenia.

W wyniku wykonania postanowień decyzji uległ poprawie stan sanitarny w Dziale rehabilitacji i fizykoterapii ruchowej Szpitala Tucholskiego (przeprowadzono remont malarski).

Po przeprowadzonej kontroli sanitarnej wystawiono decyzję merytoryczną z terminem wykonania w 2010r. na NZOZ Szpital Powiatowy w Tucholi (nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego stwierdzono w prosektorium, punkcie przyjmowania bielizny, pomieszczeniu przed komorą dezynfekcyjną i w pomieszczeniu zbiorczym do gromadzenia odpadów medycznych). Natomiast indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie spełniają wymogi jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i sprzęt medyczny służący wykonywaniu tych praktyk z dnia 9 marca 2000r. (Dz. U. Nr 20, poz. 254). Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych. W 2009r. po

przeprowadzonym remoncie uległ poprawie stan techniczny i funkcjonalny w ośrodkach w Raciążu i Legbądzie –Lekarz Rodzinny gm. Tuchola.

W wyniku prowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie utrzymania bieżącej czystości pomieszczeń i otoczenia w/w obiektów.

W 2009r. wszystkie obiekty służby zdrowia będące w ewidencji skontrolowano przeprowadzając 81 kontroli sanitarnych (Sekcja N.HK – 41 kontroli, Sekcja N.EP - 40 kontroli).

III. Nadzór nad Higieną Żywności i Żywienia

Pod nadzorem pionu Nadzoru nad Higieną Żywności i Żywienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tucholi w 2009 r. znajdowało się 476 obiektów. Pracownicy Sekcji N.HŻ skontrolowali 414 obiektów, przeprowadzili 629 kontroli sanitarnych.

Wystawili 132 decyzje administracyjne w tym: 31 merytorycznych, 92 decyzji zatwierdzających zakład, 4 warunkowo zatwierdzających zakład, 5 innych decyzji, np. umorzenia, zmiany decyzji, oraz 106 decyzji płatniczych, a także 26 decyzji wykreślenia zakładów z rejestru,. Wystawili 21 opinii sanitarnych.

W 2009 r. przeprowadzono kontrolę importu urządzeń z Chin przeznaczonych do wyposażenia zakładu produkcji suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego z przeznaczeniem dla sportowców.

Nałożyli 20 mandatów na kwotę 3 450 zł. Do badania pobrali 119 próbek żywności. Nie zakwestionowano pobranych próbek.

Wystawili dwa postanowienia w sprawie przekazania dokumentacji sporządzonej podczas kontroli handlu obwoźnego żywnością pochodzenia zwierzęcego na targowiskach do Powiatowego Inspektora Weterynaryjnego w Starogardzie Gdańskim i w Chojnicach.

Pracownicy Sekcji N.HŻ brali udział w dodatkowych czynnościach kontrolnych związanymi z zadaniami Inspekcji Sanitarnej:

W ramach działania systemu RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) – **System Wczesnego Ostrzegania w Zakresie Żywności i Środków Żywienia Zwierząt** pracownicy N.HŻ poszukiwali artykułów spożywczych:

- parówki „BERLINKI CLASIC – VACUM” a’ 250g,
- konserwy wołowo wieprzowe mrożone ze Szwecji
- siemię lniane genetycznie modyfikowane,
- kwaśnego węgla sodu ze względu na obecność melaminy
- sfałszowany suplement diety „Venom HYPERDRIVE”,
- herbatki odchudzające „PAIYOUJI”,
- suplement diety pn. „DAI DAI HUA JIAO NANG” zawierającego chlorowodorku desmetylosibutrominy
- produkty zawierające w swoim składzie mleko i przetwory sojowe z Chin,
- suplementy diety zawierające w swoim składzie soki z roślin egzotycznych.

W ramach działania w systemu RAPEX (Rapid Alert System for non-food

consumer products) - **Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Nieżywnościowych („RAPEX”)** pracownicy poszukiwali produktów:

- warstwy izolacyjne z włóknami azbestowymi we wkładach do termosów,
- chemikalia w odświeżaczu powietrza w postaci misia
- głębokie talerze do zupy,
- dekorowane szklanki,
- kosmetyki,

Pracownicy przeprowadzili kontrole klubów w celu sprawdzenia czy znajdują się w nich fajki wodne. Tylko w jednym znajdowała się fajka wodna - uwag nie stwierdzono.

Podczas nadzoru stan wielu obiektów nie budził poważnych zastrzeżeń. Jednak w części z nich stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowały wystawieniem decyzji administracyjnych (merytorycznych bądź płatniczych). Do najczęściej występujących nieprawidłowości należą:

- brudne zakurzone, odrapane i uszkodzone ściany,
- zakurzone sufity,
- zniszczone podłogi,
- nieszczelne drzwi i okna,
- nieprawidłowo działająca wentylacja lub jej brak w niektórych pomieszczeniach,
- nieprawidłowe warunki mycia i dezynfekcji sprzętu produkcyjnego,
- brak ciepłej wody przy urządzeniach do mycia,
- zniszczony sprzęt i powierzchnie do kontaktu z żywnością,
- przy umywalkach do mycia rąk brak środków do mycia i higienicznego ich suszenia,
- nieprawidłowe mycie naczyń wielokrotnego użytku (ręczne – niesprawne urządzenia do mycia naczyń stołowych),
- krzyżowanie dróg czystych z brudnymi,
- brak wydzielonego miejsca na sprzęt porządkowy i środki czystości,
- nieprawidłowe postępowanie z odpadami,
- brak zabezpieczenia obiektu przed dostępem szkodników,
- nieprawidłowa odzież ochronna,
- nie zachowania segregacji odzieży w szafach,
- niezachowanie prawidłowej segregacji artykułów spożywczych,
- sprzedaży lub używanie do produkcji artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia,
- zaklejanie daty minimalnej trwałości ceną,
- przedłużanie trwałości artykułów spożywczych przez zamrażanie
- niewłaściwie zamocowane i niezabezpieczone punkty świetlne,
- brak bieżącej czystości i porządku,
- brak lub nieprawidłowo przygotowana dokumentacja GHP i systemu HACCP,

w przypadku handlu obwoźnego stwierdzono:

- brak decyzji Inspekcji Weterynaryjnej na spełnienie wymagań w handlu obwoźnym żywności pochodzenia zwierzęcego,

- sprzedaż drobiu bez zachowania właściwej temperatury przechowywania,
- brak oznakowanego pojemnika na odpady II kategorii,
- brak handlowego dokumentu identyfikacyjnego na sprzedaż,
- w sprzedaży żywność niezabezpieczona przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi – wystawione bezpośrednio na działanie warunków atmosferycznych.

Nie przestrzeganie zasad higieny jest spowodowane małą wiedzą przedsiębiorców i personelu na temat dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

Podczas kontroli żywienia zbiorowego zamkniętego stwierdzono zastrzeżenia w zakresie układania jadłospisów szczególnie na koloniach i obozach:

- obiady jednodaniowe,
- zbyt mało ryb w posiłkach,
- zbyt mało mleka i przetworów mlecznych,
- podwieczorki podawano przy obiedzie, często był to tylko owoc np. cząstka arbuza,

Sekcja Nadzoru nad Higieną Żywności, Żywienia i Przedmiotami Użytku ściśle współpracuje z Inspekcją Weterynaryjną w Tucholi. Współpraca między obu Inspekcjami wynikała z ramowego porozumienia o współpracy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tucholi z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Tucholi z dnia 05 lutego 2008 r. W ramach współpracy prowadzone są również kontrole obiektów, w tym kontrole na targowiskach na terenie powiatu (Tuchola i Śliwice).

W 2009 r. do Sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmioty Użytku wpłynęło dziewięć doniesień. Dotyczyły one:

1. Nieprawidłowego gromadzenia dużych ilości odpadów poprodukcyjnych przy zakładzie. Doniesienie potwierdziło się.
2. Obrotu produktów nabiałowych (jogurty) po upływie daty minimalnej trwałości. Doniesienie nie potwierdziło się.
3. Wady estetycznej szynki wędzonej (ciemne plamki powstałe w wyniku niepełnego wykrwawienia zwierzęcia) zakupionej w sklepie. Wada nie miała wpływu na jakość zdrowotną.
4. Uciążliwego hałasu i drgań w mieszkaniu znajdującym się nad sklepem pochodzącego z agregatu zasilającego urządzenia chłodnicze w sklepie. Osoba składająca doniesienie nie zgodziła się na badanie natężenia hałasu i drgań w swoim mieszkaniu. Doniesienie uznano za niezasadne.
5. Obrotu artykułami spożywczymi po upływie daty minimalnej trwałości sprzedawane po obniżonej cenie. Doniesienie nie potwierdziło się.
6. Sprzedaży cukru, który po osłodzeniu zmieniał barwę napojów (stawały się ciemne), a na ich powierzchni pojawiała się piana. W skontrolowanym sklepie nigdy nie było w sprzedaży cukru, który był przedmiotem doniesienia.

7. Nieprawidłowych warunków sanitarno-higienicznych w jednym z gospodarstw agroturystycznych w tym braku higieny podczas przygotowywania posiłków. Doniesienie nie potwierdziło się.
8. Obecności szkodników w łomie paluszkowym zakupionym w jednym ze sklepów na terenie powiatu. Łomu paluszkowego nie było już w obrocie.
9. Niewłaściwej jakości mleka tj. nieswoisty smak i zapach. Doniesienie nie potwierdziło się, co stwierdzono na podstawie badań laboratoryjnych.

WNIOSKI

W 2009 roku stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnościowych nie budził poważnych zastrzeżeń. Można stwierdzić, że stan ten uległ niewielkiej poprawie, bowiem mniej nałożono mandatów karnych oraz wydano mniej decyzji. Są jednak przedsiębiorcy, którzy poprawiają stan higieniczny zakładu dopiero po interwencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, co wynika często z ich niskiej wiedzy i/lub trudnościami finansowymi. Miejsca obrotu żywnością na targowiskach (w Tucholi i w Śliwicach) budzą zastrzeżenia głównie z powodu ich nieutwardzonej nawierzchni, co utrudnia ochronę żywności przed zanieczyszczeniem.

IV. Prewencja chorób zawodowych

W 2009r. działalność higieny pracy koncentrowała się na dążeniu do tego, aby zakłady pracy zapewniły odpowiednie warunki higieniczne dla zatrudnionych tam pracowników. Monitorowano zagrożenia zdrowia pracowników, w celu ich identyfikacji i usuwania, względnie minimalizowania.

W 2009r. pod nadzorem znajdowało się 155 zakładów pracy. Skontrolowano 82 obiekty. Przeprowadzono łącznie 143 kontrole.

Kontrola zakładów pracy posiadających i stosujących substancje i preparaty chemiczne

W roku 2009r. przeprowadzono 24 kontrole dotyczących nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi, w tym zakresie skontrolowano 19 zakładów pracy.

Wydano w tym zakresie 5 decyzji, które dotyczyły braku aktualnych kart charakterystyk stosowanych substancji i preparatów chemicznych, niewłaściwego magazynowania preparatów chemicznych,

Problemem w tej działalności jest nieznanostwo przepisów regulujących obowiązki pracodawców w zakresie stosowania substancji, ich oznakowania oraz informacji, jakie powinny być przekazywane pracownikom.

Kontrola zakładów pracy, w których pracownicy narażeni są na działanie czynników biologicznych

W 2009r. przeprowadzono 38 kontrole związanych z narażeniem pracowników na czynniki biologiczne na stanowiskach pracy. W związku z tym skontrolowano 31 zakładów pracy. Wydano 5 decyzji dotyczących dokonania oceny narażenia zawodowego pod względem narażenia pracowników na czynniki biologiczne, w szczególności dokonania klasyfikacji oraz wykazów czynników biologicznych występujących na stanowiskach pracy.

Kontrola podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczymi

W związku z Decyzją Komisji Nr 2007/565/WE, Decyzją Komisji Nr 2007/597/WE oraz Decyzją Komisji Nr 2008/681/WE dotyczącą wycofywania z obrotu produktów biobójczych zawierających substancje czynne, które nie włączono do załączników I, IA i IB do dyrektywy 98/8 Parlamentu Europejskiego i Rady niektórych substancji, które mają być zbadane w ramach 10-letniego programu, o którym mowa w art. 16 ust.2 tej dyrektywy (Dz.Urz. WE 216 z dnia 21.08.2007r.) – w 2009r. skontrolowano 8 podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produkty biobójcze. W trakcie przeprowadzonych kontroli niestwierdzono produktów biobójczych zawierających niedozwolone substancje czynne.

Ocena narażenia na czynniki szkodliwe

W zakładach pracy, które w 2009r. były skontrolowane i przedstawiły aktualne badania czynników szkodliwych dla zdrowia, 304 pracowników było zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia, w tym na:

- pyły - 14
- drgania - 14
- hałas - 280
- mikroklimat gorący – 10

Działaniami na rzecz bezpieczeństwa są również kontrole pionu higieny pracy w zakresie zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych – w roku 2009 przeprowadzono 32 postępowania w sprawie chorób zawodowych. Wydano 14 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej. Wszystkie dotyczyły boreliozy u pracowników leśnych.

Wydano 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, które dotyczyły astmy oskrzelowej, choroby skóry oraz choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy.

W dalszym ciągu problemem w działalności jest nierespektowanie przez pracodawców obowiązków zawiadamiania inspektora sanitarnego o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności oraz przewidywanej liczbie pracowników. O środkach i procedurach przyjętych dla spełnienia wymagań wynikających z przepisów BHP. Nieinformowanie o zmianie miejsca, rodzaju i zakresu prowadzonej działalności, zwłaszcza zmiany technologii lub profilu produkcji. Obowiązki te wynikają z art. 209 Kodeksu pracy, a nieprzestrzeganie ich utrudnia prowadzenie skutecznego nadzoru.

V. Higiena dzieci i młodzieży

W roku 2009 pod nadzorem pionu higieny dzieci i młodzieży znajdowało się 70 placówek stałych.

Skontrolowano 69 placówek będących w ewidencji oraz 39 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono łącznie 255 kontroli, z tej liczby 154 to kontrole placówek będących w ewidencji, a 101 to kwalifikacje i kontrole placówek wypoczynku letniego i zimowego.

Z tych placówek na terenie powiatu część oceniono jako dobre, ich stan sanitarny i techniczny nie budzi zastrzeżeń. Są to Przedszkola w Gostycynie i w Bysławiu, Szkoły Podstawowe: Nr 5 w Tucholi, w Raciążu, Małym Mędromierzu, Pruszczu, Wielkim Mędromierzu, Śliwicach, Śliwiczkach i Lińsku, Zespoły Szkół w: Gostycynie, Bysławiu, Zespół Szkół Ogólnokształcących w Tucholi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach.

Wobec kilku placówek podjęto działania zmierzające do uzyskania poprawy warunków sanitarnych i tak, w wyniku działań podjętych przez naszą inspekcję:

- w Przedszkolu Nr 1 w Tucholi wymieniono już kilka dużych okien, pozostałe będą wymieniane w roku bieżącym,
- w Szkole Podstawowej Nr 1 w Tucholi wyremontowano sanitariaty dla dziewcząt w pawilonie szkolnym, wymieniono podłogi w czterech klasach, wymieniono okna w całej placówce i drzwi wejściowe do szkoły,
- w Zespole Szkół w Kęsowie wyremontowano sanitariaty dla uczniów na II i III kondygnacji, wyremontowano klatki schodowe, wymalowano salę gimnastyczną i poprawiono jakość oświetlenia elektrycznego,
- w Przedszkolu Samorządowym w Śliwicach wymieniono dwa nieszczelne okna,
- w Zespole Szkół w Cekcynie wymieniono drzwi wejściowe do klas, naprawiono podłogi w trzech klasach,
- w Szkole Podstawowej w Iwcu wymieniono drzwi wejściowe do sali gimnastycznej i naprawiono schody do niej prowadzące,
- w Gimnazjum w Stobnie wymalowano salę gimnastyczną, w roku bieżącym nastąpi remont parkietu na tej sali.

Wystawiono również decyzję dotyczącą Szkoły Podstawowej w Zielonce, której termin realizacji jeszcze nie upłynął, nakazującą zapewnić właściwe warunki higieniczno-sanitarne do prowadzenia zajęć dla dzieci przedszkolnych i odpowiednią komunikację między salą gimnastyczną a pozostałymi salami.

Utrzymanie właściwego stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych, ze względu na specyfikę działalności i stałą rotację uczniów i wychowanków jest bardzo trudne – niemniej decyzje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego są realizowane w uzgodnionych terminach.

Łącznie w roku 2009 wystawiono 7 decyzji płatniczych i 5 decyzji merytorycznych.

W roku 2009 na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego realizowano pracę problemową oceniającą warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów: dostępność ciepłej wody, mydła w płynie, ręczników jednorazowych lub suszarek do rąk.

Na ten aspekt higieniczny szczególnie zwraca się uwagę, ponieważ brak możliwości higienicznego umycia i wytarcia rąk, zwłaszcza po korzystaniu z ubikacji stwarza ryzyko przenoszenia się zakażeń chorobotwórczymi ustrojami, a tym samym nie ma gwarancji bezpieczeństwa epidemiologicznego. Właściwe utrzymanie higieny jest szczególnie ważne obecnie, kiedy powinna być wzmożona profilaktyka w związku z zagrożeniem wirusem AH1N1.

Na terenie naszego powiatu sytuacja w tym zakresie jest zadawalająca, pojedyncze zalecenia doraźne dotyczyły uzupełnienia mydła w dozownikach, czy papieru toaletowego w kabinach. Jedynie po kontroli Zespołu Szkół w Żalnie wystawiono decyzję administracyjną nakazującą zapewnienie właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej w sanitariatach dla uczniów: zapewnienie dozowników do mydła, suszarek do rąk lub ręczników papierowych. Decyzja została wykonana.

W 2009 roku w ramach ogólnopolskiej akcji ważenia tornistrów (plecaków) uczniów szkół podstawowych przeprowadzono badania także na terenie naszego powiatu w Szkole Podstawowej Nr 1 w Tucholi i w Szkole Podstawowej w Lińsku (zgodnie z wytycznymi 1 miasto, 1 wieś), łącznie zbadano dzieci z: 16 oddziałów 2 szkół podstawowych; badaniem objęto 258 dzieci z klas I, II, III i VI.

Wyniki przekazano zgodnie z ustaleniami, jak dotychczas brakuje opracowania konkretnych działań wynikających z tej bardzo potrzebnej inicjatywy.

W ramach badania warunków pobytu przeprowadzono również inne badania, w tym:

oświetlenie sztuczne

zbadano w: 1 oddziale 1 zespołu szkół

tygodniowy rozkład lekcji

zbadano w: 3 oddziałach 3 szkół podstawowych;

18 oddziałach 2 zespołów szkół;

dostosowanie mebli do wzrostu uczniów

oceniono w: 4 oddziałach 2 szkół podstawowych, zbadano 91 dzieci;

1 oddziale 1 zespołu szkół (przedszkole) zbadano 91 dzieci;

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Podjęto współpracę z innymi instytucjami:

z przedstawicielem straży pożarnej – 12 kontroli placówek wypoczynku letniego dzieci

i młodzieży, 2 zimowego;

z przedstawicielem policji – 9 kontroli placówek letniego wypoczynku dzieci

i młodzieży, 2 zimowego;

z przedstawicielem WOPR – 2 wspólne kontrole placówek wypoczynku letniego;

z przedstawicielem nadzoru budowlanego –2 kontrole placówki wypoczynku letniego;

Dla władz wszystkich gmin powiatu tucholskiego przygotowano ocenę placówek letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Do powiatowego centrum zarządzania kryzysowego przekazywano raporty z monitoringu zachorowań na gripę.

Przy okazji posiedzenia przedstawicieli oświaty tucholskiego starostwa przedstawiono stanowisko inspekcji sanitarnej dotyczące gospodarki preparatami i substancjami chemicznymi, w tym niebezpiecznymi w szkołach.

Załatwione interwencje: w roku 2009 do pionu HDM zgłoszono 2

Obie dotyczyły złego stanu sanitarnego placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono stosowne kontrole, jedna interwencja okazała się bezzasadna, w drugim przypadków natychmiast po naszej kontroli usunięto nieprawidłowości.

VI. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Głównym kierunkiem działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest sprawowanie nadzoru nad tworzeniem prawidłowych warunków zdrowotnych i higienicznych w miejscach bytowania ludzi, w związku z tym eliminowanie nieprawidłowych rozwiązań na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.

W 2009 r. zadanie to było realizowane poprzez :

- Uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – wydano 17 uzgodnień.
- Uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – uzgodniono 11 projektów planów.
- Wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, w tym zakresu raportu, wymaganych przepisami o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie – wydano 40 opinii, z tego 28 opinie zawierały stanowisko, że nie jest konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, ponieważ dotyczyły przebudowy dróg, budowy infrastruktury turystycznej, sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, a więc inwestycji o niewielkim oddziaływaniu.
- Opiniowanie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia – wydano 12 opinii zawierających warunki realizacji przedsięwzięć zaliczonych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Opinie te dotyczyły takich przedsięwzięć jak : hartowni szkła, produkcji łodzi i kajaków, rozbudowy ciepłowni na biomasę, elektrowni wiatrowych, eksploatacji złoża kruszywa, stacji paliw, przetwórstwa rybnego, produkcji słodyczy i produkcji kontenerów.
- Uzgadnianie dokumentacji projektowej – uzgodniono 28 projektów budowlanych i koncepcji projektowych, z których część uzgodniono po uprzednim ich poprawieniu lub uzupełnieniu.

Dokumentacja projektowa była również uzgadniana przez rzeczoznawców ds. sanitarnohigienicznych, działających w imieniu Państwowego Inspektora Sanitarnego. Prawdliwość uzgadniania i kompetencje rzeczoznawców kontrolowane są w trakcie odbioru sanitarnego obiektu budowlanego / etap zawiadamiania inwestora o zakończeniu budowy i o zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektu /.

- Udział w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów budowlanych /odbioru / – wydano 24 opinie. Przed wydaniem opinii każdorazowo były przeprowadzone oględziny obiektu. W większości przypadków były zgłaszane uwagi, a dotyczyły one m.in. niezgodności z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych : wykończenia ścian i podłóg pomieszczeń, poprawienia wentylacji, instalacji przyborów sanitarnych i odpowiednich zaworów antyskażeniowych w instalacji wodociągowej, doprowadzenia ciepłej wody użytkowej, uzyskania pozytywnego wyniku badania wody i innych. W przypadku zgłoszenia uwag był uzgadniany z inwestorem termin usunięcia nieprawidłowości. Inwestor był zobowiązany do zawiadomienia o usunięciu nieprawidłowości. Wśród dopuszczonych do użytku obiektów były m.in. : sala gimnastyczna przy szkole, rozbudowa przedszkola i boisko Orlik w Tucholi, wybudowana przychodnia lekarska w Gostycynie i przebudowana przychodnia lekarska w Cekcynie, rozbudowana oczyszczalnia ścieków w Bysławiu i inne obiekty usługowe, magazynowe, sieć wodociągowa, kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Nie zgłoszono żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu obiektu.
- Ponadto były wydawane inne opinie dla celów rejestrowych, które dotyczyły zakładów opieki zdrowotnej, gabinetów praktyki lekarskiej, zespołów ratownictwa medycznego, punktów przedszkolnych i laboratorium medycznego / z uwagi na to, że pomieszczenia w budynku przy ul. Świeckiej 45 w Tucholi nie spełniały wymagań fachowych i sanitarnych, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia laboratorium medycznego, wydano opinię negatywną /.

Łącznie wydano 159 uzgodnień i opinii, 62 decyzje płatnicze oraz przeprowadzono 46 kontroli obiektów budowlanych.

VI. Promocja zdrowia

Przekształcanie niekorzystnych zachowań zdrowotnych społeczeństwa wymaga podejmowania przez różne instytucje, organizacje, stowarzyszenia itp. szeregu inicjatyw i przedsięwzięć prozdrowotnych. Inicjatorami i koordynatorami poszczególnych działań promocyjnych są stacje sanitarno-epidemiologiczne, których zadaniem jest inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do dostarczenia społeczeństwu wiedzy pt. problemów zdrowia i jego uwarunkowań (w szczególności: popularyzowanie zasad higieny, racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom, umiejętności udzielania pierwszej pomocy itd.). W związku z tym stacja sanitarno-epidemiologiczna podejmowała współpracę i merytorycznie wspierała działalność prozdrowotną prowadzoną przez placówki oświatowo-wychowawcze, środki masowego przekazu, placówki służby zdrowia, inne zakłady, instytucje i organizacje - udzielając porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i

biologicznych na zdrowie ludzi.

Realizacja tych zadań wymaga podejmowania i wdrażania różnych form działalności: programów edukacyjnych w szkołach, szkoleń, prelekcji, konkursów (plastycznych, literackich) i olimpiad wiedzy o zdrowiu, wystaw, rozdawnictwa materiałów informacyjnych itp. Poniżej przedstawiono najważniejsze programy edukacyjne wdrożone i koordynowane przez pion oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia stacji sanitarno-epidemiologicznych w 2009 roku. Wypełniały one treścią następujące cele operacyjne NARODOWEGO PROGRAMU ZDROWIA:

- > zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym,
- > zwiększenie skuteczności edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz działań oświatowo-zdrowotnych,
- > intensyfikacja profilaktyki próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci, młodzieży oraz kobiet ciężarnych,
- > poprawa żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności, zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu,
- > zwiększenie sprawności i skuteczności pomocy doraźnej w nagłym zagrożeniu życia.

Realizowane w 2009 r. kierunki tematyczne dotyczyły zagadnień związanych z:

1. Popularyzowanie zasad zdrowego stylu życia w zakresie:

- > poprawy sposobu żywienia i zapobiegania otyłości,
- > zapobiegania nałogom,
- > zwiększenia aktywności fizycznej,
- > umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- > umiejętności kontroli stanu swojego zdrowia,

2. Zapobieganie chorobom zakaźnym poprzez propagowanie szczepień ochronnych.

3. Zapobieganie HIV/AIDS oraz kształtowanie właściwych postaw wobec żyjących z HIV i chorych na AIDS.

4. Profilaktyki zakażeń pokarmowych i zatruc grzybami.

5. Propagowanie zasad higieny i profilaktyki próchnicy zębów.

Interwencje programowe ogólnopolskie:

1. „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”
2. „Trzymaj Formę”,
3. Zapobieganie HIV/AIDS,

Interwencje programowe wojewódzkie

1. „Etykieta rozszyfrowana – wiem, co kupuję”,
2. Program Pierwotnej Profilaktyki Nowotworów- Różowa wstążeczka.

Interwencje nieprogramowe ogólnopolskie, akcje i kampanie prozdrowotne.,

1. Światowy Dzień Zdrowia- 7 kwietnia,
2. Światowy Dzień bez Tytoniu-31 maja,
3. Rzuć palenie razem z nami- 3 czwartek listopada,
4. Światowy Dzień AIDS,
5. Ogólnopolska Społeczna Kampania przeciwko meningokokom..

Interwencje nieprogramowe wojewódzkie:

-akcje:

1. „Bezpieczeństwo epidemiologiczne w okresie uroczystości I-komunijnych”,
2. „Akcja letnia- Bezpieczne wakacje”,
3. „Tatuaż – moda a zdrowie”,
4. Zapobieganie Grypie A/H1N1

Interwencje powiatowe:

- 1 „Zapobieganie wszawicy”.

Inne przedsięwzięcia

1. Ocena przestrzegania palenia tytoniu,
2. Profilaktyka HIV/AIDS.
3. Badania ankietowe wśród pracowników PIS dotyczące informacji oznakowań produktów spożywczych
4. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach
5. Obchody europejskiego Tygodnia szczepień
6. Zachowania zdrowotne w ciąży w ramach „Zintegrowanego systemu kontroli, zbierania danych epidemiologicznych i analizy statystycznej Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Powyższe przedsięwzięcia programowe poszerzone zostały o inicjatywy własne, które wynikały z problemów i potrzeb zdrowotnych lokalnych społeczności.

Działania w zakresie tematyki zdrowotnej były inicjowane, wdrażane, koordynowane przez pracownika oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, który współpracował z innymi pionami merytorycznymi Państwowej Inspekcji Sanitarnej na poziomie wojewódzkim i powiatowym. Bardzo duże znaczenie miał fakt, iż działania te podejmowane były wielopoziomowo tzn. przy wsparciu władz lokalnych.

Podpisała : p.o. Zastępca
Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Tucholi
Mgr inż. Barbara Cupa

Tab.1 . Liczby zachorowań i współczynniki zapadalności na choroby zakaźne w 2009r
w Powiecie Tucholskim w porównaniu z rokiem 2008 i wsp. zap. określonymi dla województwa.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	POWIAT TUCHOLSKI				Woj.kuj.pom.		
			Liczba zachorowań		Wspolcz.zapadal.		Wsp.zap.		
			2008	2009	2008	2009	2009		
1	A02.0	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe ^{UE}		19	7	40,06	14,69	24,60
2	A02.1-8		inne zakażenie pozajelitowe ^{PL}		1		2,11		0,15
3	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez E. coli biegunkotwórczą ^P		2	4	4,22	8,4	1,31
4	A04.3		wywołane przez E. coli enterokrótoczną						
5	A04.4		wywołane przez E. coli inną i BNO						0,92
6	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}						0,10
7	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> □ lub <i>psuedotub</i>			1		2,1	1,40
8	A04.7-8		inne określone		6	3	12,65	6,3	4,25
9	A04.9	nie określone						12,23	
10	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ^{/5}		4	5	346,02	402,58	187,42	
11	A05.0	Inne bakteryjne zakażenia	gronkowcowe		4	6	8,43	12,59	0,73
12	A05.3-8		inne określone			1		2,1	2,66
13	A05.9		nie określone		1		2,11		1,02
14	A05	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ^{/6}		2	7	173,01	563,61	30,51	
15	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy		17	42	35,84	88,16	59,31
16	A08.1		wywołane przez norowirusy						3,05
17	A08.2-3		inne określone			1		2,1	5,08
18	A08.4		nie określone		14	7	29,52	14,69	10,20
19	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ^{/7}		25	34	2162,63	2737,52	1911,2	
20	A09	Biegunka i zapalenie żołądk	ogółem			3		6,3	24,75
21			w tym u dzieci do lat 2		1	1	86,51	80,52	841,20
22	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		10	26	21,08	54,57	50,85	
23	A39	Choroba meningokokowa	ogółem						0,39
24	A39.0;A39.8		zapalenie opon mózgowych i / lub mózgu						0,29
25	A39.1-4		posocznica						0,15
26	A39.5-9	inwaazyjna ^{UE/PL 8}							
27	wym. niżej	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes,	ogółem			5		10,49	10,34
28	A46		róża		5	4	10,54	8,4	10,30
29	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego						
30	B95.0/O85	Streptococcus pyogenes,	gorączka połogowa						
31	B95.0/(...)		inna określona i nie określona ¹⁰			1		2,1	0,05
32	A69.2	Borelioza z Lyme ^{PL}		3	4	6,32	8,4	18,27	
33	-	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat			1		11,71	1,84	
34	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliwość / potrzeba szczepie		6	7	12,65	14,69	19,24	
35	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{PL}						0,15	
36	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe						0,05
37	B00.3		opryszczkowe						0,05
38	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone		2	2	4,22	4,2	1,84
39	-	w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³							
40	B01	Ospa wietrzna		239	78	503,87	163,72	464,47	
41	B06	Różyczka ^{UE}		12	3	25,3	6,3	16,43	
42	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}						0,87
43	B16		typu B - ostre ^{UE}						0,24
44	B18.0-1		typu B - przewlekłe ¹⁵		2	1	4,22	2,1	4,54
45	B17.1;B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2009 r. ^{UE}		4		8,43		4,21
46	B17.1;B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2005 r. ^{UE}						6,38
47	odpowiednio		typu B+C (zakażenie mieszane) ¹⁸						0,15
48	B17.0,2-8; B18.8-9;B19	inne i nie określone						0,19	
49	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE}		4	3	8,43	6,3	9,62	
50	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}			1		2,1	0,15	
51	wym. niżej	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwaazyjna ^{UE, 20}	ogółem						0,58
52	B95.3 / G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i / lub mózgu						0,34
53	A40.3		posocznica						0,29
54	B95.3 / (...)		inna określona i nie określona						0,05
55	wym. niżej	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae, inwaazyjna ^{UE / PL 22}	ogółem		1		2,11		
56	B96.3 / G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i / lub mózgu		1		2,11		
57	A41.3		posocznica						
58	B96.3 / (...)	inna określona i nie określona							
59	G01;G04.2; G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych	w innych chorobach objętych MZ-56 ²³						0,34
60	G00.2-8;G04.2		inne określone						0,24
61	G00.9;G04.2		inne, nie określone		1	1	2,11	2,1	1,26
62	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		1		2,11		0,44	
63	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone			1		2,1	0,24	
64	J10-J11	Grypa ^{UE / PL}	ogółem			1		2,1	6,62
65			u dzieci w wieku 0-14 lat			1		11,71	15,32
66	-	Grypa wywołana nowym wirusem A(H1N1)	ogółem		33	1		2,1	3,72
67	-	wirusem A(H1N1)	u dzieci w wieku 0-14 lat			1		11,71	1,21

Działalność Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tucholi w 2009 r.

Zgodnie z w/w ustawą Inspekcja realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.

Powiatowy Lekarz Weterynarii przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

- **zwalczanie:**

- chorób zakaźnych zwierząt, w tym zapobieganie wystąpieniu, wykrywanie i likwidowanie ognisk tych chorób,
- chorób zwierząt, które mogą być przenoszone na człowieka ze zwierzęcia lub przez produkty pochodzenia zwierzęcego lub biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących te choroby

Nadzorowano 1 Zakład Wylęgu Drobiu, 5 Ferm Jaj Wylęgowych, 3 Fermy Jaj konsumpcyjnych i 4 Fermy Drobiu Rzeźnego, w których przeprowadzono 13 kontroli.

We wszystkich fermach i zakładach wylęgowych prowadzony jest bieżący nadzór lekarsko – weterynaryjny i kontrole. Na bieżąco pobierane są próby do badań monitoringowych zgodnie z Instrukcjami Głównego Lekarza Weterynarii.

Stwierdzono 1 ognisko choroby zakaźnej Salmonellozy drobiu.

W 2009 r. wystąpiło 14 podejrzeń gruźlicy u bydła i 2 podejrzenia brucelozy u bydła które po powtórnych badaniu nie potwierdziły się.

Powiatowy Inspektorat zajmował się też stałym nadzorem nad zapobieganiem wścieklicznie zwierząt. W celu zapobiegania i zwalczania wścieklicziny przeprowadza się masowe akcje szczepień psów i kotów p/wścieklicznie. W 2009 r. według danych podanych przez lekarzy weterynarii wolnej praktyki zaszczepiono – 5226 szt. psów oraz 10 kotów.

Dokonywane są również obserwacje psów podejrzanych o wścieklicznę – 48 obserwacji.

- **monitorowanie zakażeń zwierząt**

W ramach nadzoru nad BSE przesyła się próby mózgu każdej ubitej sztuki bydła powyżej 30 m-cy na badania monitoringowe w kierunku gąbczastej encefalopatii bydła. W 2009 r. pobrano – 129 prób, wszystkie dały wynik ujemny.

W 2009 roku zarejestrowano na terenie powiatu tucholskiego 173 szt. padłego bydła, od których pobrano 135 prób (38 prób nie pobrano z powodu autolizy) w kierunku BSE. Wszystkie dały wynik ujemny.

PIWet. Tuchola prowadził badania monitoringowe w kierunku chorób zaraźliwych zwalczanych z urzędu tj. Enzootyczna Białaczka Bydła, Bruceloza, Gruźlica, chorobę Aujeszkyego.

W 2009 r. przeprowadzono następujące ilości badań:

EBB – 5 512 szt. bydła w 814 stadach, z czego wynik dodatni uzyskano w 15 przypadkach w 5 stadach

Bruceloza – 3 036 szt. bydła w 368 stadach

Bruceloza owiec i kóz - 13 szt. w 4 stadach

Gruźlica – 6 524 szt. bydła w 396 stadach

Ch. Aujeszkyego – 22349 szt. trzody

Wszystkie badania w kierunku Brucelozy i Gruźlicy dały ostatecznie wynik ujemny.

W 2009 r. Powiatowy Lekarz weterynarii w Tucholi w związku z uznawaniem stad bydła za urzędowo wolne od chorób zakaźnych wydał:

256 decyzji uznających stado za urzędowo wolne od gruźlicy bydła,

256 decyzji uznających stado za urzędowo wolne od brucelozy bydła

329 decyzji uznających stado za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła

Przeprowadzono również wykup krów zakażonych enzootyczną białaczką bydła.

Wykupiono 2 sztuki bydła z 2 gosp.

W celu stwierdzenia skuteczności doustnych szczepień lisów przeciw wścieklicznie prowadzi się monitoring efektywności szczepień. W 2009 r. przesłano do Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Bydgoszczy 76 szt. lisów.

Mimo nie występowania na naszym terenie innych chorób zakaźnych prowadzi się stały monitoring niektórych najgroźniejszych chorób zgodnie z rozporządzeniami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i harmonogramami przesyłanymi przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Bydgoszczy.

W ramach monitoringu przesłano do laboratorium PIWet. w Puławach

- krew trzody chlewnej w kierunku badania na pomór klasyczny świń, chorobę Aujeszky, leptospirozę w ilości 29 szt.
- krew trzody chlewnej w kierunku choroby pęcherzykowej w ilości 10 szt.
- krew bydła w kierunku pryszczycy w ilości 10 szt.
- krew dzików w kierunku pomoru 53 szt.
- ryby (pstrągi) w kierunku IHN, VHS - 3 próby.

- **badanie zwierząt rzeźnych i produktów pochodzenia zwierzęcego**

W 2009 roku ustalono 4 terenowych i 5 rzeźnianych obwodów badania zwierząt rzeźnych i mięsa, w których przeprowadzono 5 kontroli. Do sprawowania nadzoru w/w obwodach Powiatowy Lekarz Weterynarii wyznaczył 8 lekarzy weterynarii wolnej praktyki.

Zbadano ogółem:

35 123 sztuk świń

362 sztuk bydła

351 300 sztuk kurcząt

875 sztuk dzików

- **przeprowadzenie kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu**
- **sprawowanie nadzoru nad:**
 - bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku oraz sprzedaży bezpośredniej

Powiatowy Lekarz Weterynarii sprawuje nadzór nad 7 zakładami mięsa czerwonego i 1 ubojnią drobiu. W ciągu roku skontrolowano wszystkie zakłady: ubojnie, zakłady rozbioru mięsa i przetwórnice mięsa, w sumie przeprowadzono 36 kontroli (okresowych, doraźnych, rekontroli) oraz wydano 20 decyzji administracyjnych.

Nadzór weterynaryjny sprawowany jest także nad środkami transportu przewożącymi produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego. Przeprowadzono w związku z tym 10 kontroli i wydano 10 decyzji.

W gospodarstwach produkujących mleko surowe na rynek przeprowadzono 44 kontrole okresowe i wystawiono 17 decyzji nakazujących usunięcie uchybień

Pod nadzorem znajduje się również 5 Punktów Skupu Dziczyzny, w których przeprowadzono 3 kontrole.

- wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego

Nadzorowano 8 podmiotów zajmujących się obrotem zwierzętami, pośrednictwem w tym obrocie lub skupem zwierząt, w których przeprowadzono 8 kontroli i wydano zalecenia pokontrolne nakazujące usunięcie uchybień oraz 4 podmioty zajmujące się transportem zwierząt, w których przeprowadzono 7 kontroli i 1 podmiot upoważniony do transportu zwierząt powyżej 8 godzin (2 środki transportu).

Na terenie powiatu tucholskiego znajduje się też jedno zatwierdzone miejsce gromadzenia zwierząt, z którego nadzorowano wysyłki trzody chlewnej na Węgry. W 2009 r. dokonano 15 wysyłek.

- wytwarzaniem , obrotem i stosowaniem środków żywienia zwierząt

Nadzorowano:

- 2 Mieszalnie Pasz w której przeprowadzono 12 kontroli i wydano 3 decyzje,
- 1 Wytwórnia Makuchu w której przeprowadzono 3 kontrole,
- 3 Gorzelnie w której przeprowadzono 3 kontrole,

Objęto kontrolą 1 Młyn w którym przeprowadzono 2 kontrole i wydano 1 decyzję.

W ramach nadzoru nad środkami żywienia zwierząt przesłano do ZHW w Bydgoszczy 54 prób do badania mikrobiologicznego.

W 2009 r. nadzorem objęto też 15 podmiotów zajmujących się obrotem środkami żywienia zwierząt, w których przeprowadzono 25 kontroli i wydano 4 decyzje.

W 2009 r. w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Tucholi złożono 1035 oświadczeń o spełnieniu wymogów w związku z obowiązującym Rozporządzeniem nr 183/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 stycznia 2005 r.

W gospodarstwach zajmujących się wytwarzaniem środków żywienia zwierząt na własne potrzeby przeprowadzono 49 kontroli. W 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości i wydano 1 decyzję.

- zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego

Nadzorowano 9 Punktów Kopulacyjnych, w których przeprowadzono 9 kontroli, wydano zalecenia pokontrolne nakazujące usunięcie uchybień.

Nadzorowano 9 Punktów Inseminacyjnych, w których przeprowadzono 13 kontroli.

- przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt oraz przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie

Skontrolowano 64 gospodarstw pod względem dobrostanu zwierząt w tym 56 kontroli gospodarstw zajmujących się hodowla bydła i 50 kontroli w gospodarstwach zajmujących się hodowla trzody chlewnej oraz 3 gospodarstwa zajmujące się hodowla drobiu, siedem zajmujących się hodowla koni .

W 2009 r. skontrolowano 77 gospodarstw w zakresie wymogów wzajemnej zgodności w obszarze IRZ.

- przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt

W 2009 roku przeprowadzono 65 kontrole w zakresie identyfikacji i rejestracji bydła. Podczas kontroli nie stwierdzono większych uchybień, stwierdzone uchybienia szczegółowe to między innymi obecność zwierząt w systemie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które w rzeczywistości nie istniały w siedzibie stada, niezgodności w dacie urodzin zwierzęcia lub dacie przybycia do siedziby stada.

- **prorowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt**

W 2009 r. pobrano i przesłano do badania:

- 12 prób w kierunku: substancji przeciwbakteryjnych do Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Olsztynie
- 39 prób w kierunku: beta-agonistów, substancji farmakologicznych, sterydów, zeranolu, śr. przeciwwrobaczych, metali toksycznych, stilbenów, sulfonamidów, iwermektyny, fenbendazolu, neuroleptyków, pestycydów chloroorganicznych, pestycydów fosfoorganicznych, cezu do Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Gdańsku
- 5 prób w kierunku: substancji tyreostatycznych, substancji farmakologicznie czynnych, substancji przeciwbakteryjnych, barwników do Państwowego Instytutu Weterynarii w Puławach
- 1 próba w kierunku substancji farmakologicznie czynnych do Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Poznaniu.

- **Prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej**

W ramach podpisanego w 2003r. porozumienia o współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej PIS przekazywał do PIW informacje nt.:

- zakładów produkujących wyłącznie środki spożywcze i inne środki niż środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną,
- nadzoru nad w/w zakładami,
- kontroli budów i odbiorów nowych lub adaptowanych zakładów produkujących środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego,
- chorób odzwierzęcych i zatruc pokarmowych po spożyciu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego,

Współpraca ta polegała również na wspólnych kontrolach i udzielania sobie stosownej pomocy merytorycznej w ramach nadzoru i przy badaniach laboratoryjnych oraz udostępniania sobie materiałów dla szerzenia oświaty sanitarnej i weterynaryjnej w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa żywności, przestrzegania przepisów sanitarnych i weterynaryjnych oraz ochrony środowiska.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Tucholi przekazywał natomiast w 2009 r. do Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tucholi następujące informacje nt.:

- zakładów produkujących wyłącznie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną,
- zakaźnych chorób odzwierzęcych i czynników zoonotycznych

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Tucholi
/-/ lek.wet. Michał Mikołajczak

POWIATOWY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO
w TUCHOLI
ul. Pocztowa 7
89-500 Tuchola
tel. (052) 5590720

Tuchola, dnia 11 czerwca 2010 r.

PINB 0813-28/10

Pan
Starosta Tucholski
ul. Pocztowa 7
89-500 Tuchola

Wzorem lat ubiegłych, w związku z zaproszeniem Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Tucholi na sesję Rady Powiatu i wolą pp. Radnych poznania spraw, które były przedmiotem działań organu nadzoru budowlanego, poniżej przedstawiam stosowną informację.

Na wstępie pragnę poinformować, iż w minionym okresie nastąpiły kolejne zmiany w przepisach ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane /jednolity tekst Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm./. Między innymi wprowadzono obowiązek poddania, przez właściciela lub zarządcę obiektu budowlanego, instalacji ogrzewczych z kotłami o efektywnej nominalnej wydajności powyżej 20 kW użytkowanymi co najmniej 15 lat jednorazowej kontroli.

W 2009 r. w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Tucholi pracowało, łącznie z PINB, 5 osób (4,5 etatu), w tym 3 osoby uprawnione do przeprowadzania kontroli. Ten stan osobowy jest również obecnie.

Na terenie Powiatu Tucholskiego nie zanotowano katastrof budowlanych.

W 2009 r. PINB w Tucholi wydał 247 decyzji i postanowień, a w I kwartale 2010 r. - 45 decyzji i postanowień.

W roku 2009 wydano 22 decyzje nakazujących rozbiórkę obiektów budowlanych, z czego 7 decyzji z tytułu samowoli budowlanej, 2 z tytułu budowy prowadzonej niezgodnie z warunkami pozwolenia na budowę, a 13 z powodu niewłaściwego stanu technicznego obiektów budowlanych.

PINB wyegzekwował w 2009 r. wykonanie 25 nakazów rozbiórek i wszystkie one zostały wykonane przez zobowiązanych.

W tym samym roku przeprowadzono 113 kontroli budów i 152 kontrole obiektów budowlanych użytkowanych.

W 2009 r. do PINB w Tucholi wpłynęło 331 spraw dotyczących zawiadomienia o rozpoczęciu robót budowlanych, na które zostało udzielone pozwolenie na budowę. W roku bieżącym, do 31 maja 2010 r., dotychczas tych zawiadomień o rozpoczęciu robót budowlanych wpłynęło 159.

Postępowań w sprawie zawiadomienia o zakończeniu budowy, w 2009 r., PINB prowadził 154.

W roku bieżącym, do 31 maja 2010 r., jest już 60 postępowań o zakończeniu budowy. W roku ubiegłym PINB w Tucholi przeprowadził 46 postępowań w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, a w tym roku do maja 2010 r. tych postępowań było 14.

Krzysztof Kociński
PINB w Tucholi

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

**INSPEKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
I POWIATU TUCHOLSKIEGO
NA PODSTAWIE BADAŃ
Z 2009 R.**

Opracowanie
Wydział Monitoringu
Środowiska WIOŚ

Akceptacja:

KUJAWSKO-POMORSKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

dr Elwira Jutrowska

Publikowanie bez zgody WIOŚ w Bydgoszczy zabronione

BYDGOSZCZ, 2009

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Monitoring powietrza	4
2. Monitoring wód.....	10
A. Monitoring rzek	10
B. Monitoring jezior i zbiorników zaporowych.....	12
C. Monitoring wód podziemnych.....	15
3. Monitoring hałasu	18
4. Promieniowanie elektromagnetyczne	22
5. Realizacja zadań inspekcyjnych	24
Podsumowanie	25

WSTĘP

Inspekcja Ochrony Środowiska zajmuje się kontrolą przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, jak również jednym z naszych statutowych zadań jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz ochrony środowiska poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących stanu środowiska i zmian w nim zachodzących.

Zadanie to realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem PMŚ jest systematyczne informowanie administracji rządowej i samorządowej oraz całego społeczeństwa o:

- stanie środowiska
- przyczynach zmian jakościowych zachodzących w środowisku
- występujących trendach jakości wszystkich komponentów środowiska
- dotrzymany norm jakości środowiska oraz identyfikacji obszarów występowania przekroczeń
- powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisją i imisją w celu określania trendów zmian środowiska oraz przewidywanych prognoz przy uwzględnianiu wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zakres badań stanu środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2009 roku został przygotowany w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007-2009”, „Program wojewódzki PMŚ na lata 2007-2009” oraz sporządzony do niego Aneks na 2009 rok, który został zaakceptowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Realizacja PMŚ była możliwa dzięki dotacji otrzymanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. PMŚ oprócz ww. zadań ma na celu dostarczanie informacji dla potrzeb opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego, wykonywania ocen oddziaływania na środowisko oraz prac studialnych i prognostycznych. Z uwagi na przebiegający proces integracji Polski z krajami UE, w którym znaczącą rolę stanowią badania i oceny stanu środowiska, system PMŚ ma zapewnić porównywalność informacji o stanie środowiska w Polsce z danymi europejskimi, co jest niezbędnym warunkiem do właściwego przebiegu procesu integracji.

Podstawową formą przekazywania informacji o stanie środowiska są coroczne edycje „Raportów o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego” sporządzane na bazie danych pomiarowych, prowadzonych kontroli przestrzegania prawa ochrony środowiska oraz obowiązkowej sprawozdawczości. Wykorzystane są również wyniki analiz środowiska prowadzonych przez inne jednostki wykonujące badania monitoringowe.

Staramy się także w szerokim zakresie udostępniać bieżące wyniki pomiarowe, generowane przede wszystkim w sieci monitoringu powietrza oraz najistotniejsze opracowania nt. stanu poszczególnych komponentów środowiska, poprzez stronę internetową.

Przedstawiona poniżej informacja zawiera skrót wybranych, najważniejszych rozdziałów „Raportu...”, którego pełna wersja jest w toku prac wydawniczych.

1. MONITORING POWIETRZA

Roczna ocena jakości powietrza za rok 2009

Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego za rok 2009 wykonana została w oparciu o ustawę - Prawo ochrony środowiska, wprowadzoną w życie w 2001 r. (Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz.150) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska do tej ustawy.

Ocenę wykonuje się w strefach, czyli aglomeracjach o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy oraz obszarach jednego lub więcej powiatów położonych w granicach tego samego województwa, a niewchodzących w skład aglomeracji. Klasyfikację wykonuje się odrębnie ze względu na ochronę zdrowia ludzi i odrębnie ze względu na ochronę roślin. Ponadto osobnej ocenie podlegają uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej.

Wynikiem oceny uwzględniającej 2 kryteria: poziom dopuszczalny i poziom docelowy, jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych,
- klasa B - jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny albo przekraczają poziomy docelowy.

W przypadku poziomów celów długoterminowych dla ozonu przyjęto następujące oznaczenie klas:

- klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu nie przekraczają poziomów celów długoterminowych,
- klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu przekraczają poziomy celów długoterminowych.

Dla stref, w których został przekroczony poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji albo poziom docelowy, sejmik województwa określa w drodze uchwały program ochrony powietrza (POP). Natomiast dla stref, w których poziom substancji w powietrzu mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji, marszałek województwa określa przyczyny przekroczenia poziomów dopuszczalnych i informuje ministra właściwego do spraw środowiska o działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia emisji tych substancji. W przypadku wystąpienia na obszarze województwa stref, w których odnotowano przekroczenie poziomu celu długoterminowego, osiągnięcie poziomów celu długoterminowego jest jednym z celów wojewódzkich programów ochrony środowiska.

W województwie kujawsko – pomorskim dla wszystkich substancji z wyjątkiem ozonu, dokonano klasyfikacji ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 15 strefach. Ozon klasyfikuje się w 2 strefach w województwie kujawsko - pomorskim. Klasyfikacji ze względu na ochronę roślin nie poddaje się aglomeracji i miast na prawach powiatu, czyli klasyfikacji podlega 11 stref dla SO_2 i NO_x i 1 strefa dla O_3 . Dodatkowo trzy uzdrowiska znajdujące się na terenie województwa (Ciechocinek, Inowrocław i Wieniec – Zdrój) podlegają odrębnej ocenie. Z uwagi na wprowadzenie przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nowych zasad klasyfikacyjnych, aktualna ocena zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem w zasadniczy sposób różni się od poprzedniej.

Klasyfikacja według poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych

Według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, 6 stref (aglomeracja bydgoska, miasto Toruń, miasto Włocławek, powiat nakielski, strefa mogileńsko-żnińska, strefa chełmińsko-świecka) oraz 1, którą stanowi obszar całego województwa kujawsko-pomorskiego znalazło się w klasie C. Skutkuje to koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza.

O zaliczeniu wszystkich 7 stref do niekorzystnej klasy C w 2009 roku zdecydowały:

- w aglomeracji bydgoskiej: benzen, pył zawieszony PM10, benzo(a)piren,
- w mieście Toruniu: pył zawieszony PM10, benzo(a)piren,
- w mieście Włocławku: benzen, pył zawieszony PM10, nikiel,
- w powiecie nakielskim: pył zawieszony PM10, arsen,
- w strefie mogileńsko - żnińskiej: benzen, pył zawieszony PM10,
- w strefie chełmińsko - świeckiej: pył zawieszony PM10,
- w strefie kujawsko - pomorskiej: ozon.

Ponadto w 3 przypadkach określono klasę B, o czym zdecydowały:

- w mieście Grudziądzu: benzen,
- w powiecie nakielskim: benzen,
- w mieście Włocławku: dwutlenek azotu.

Klasyfikacja stref ze względu na ochroną roślin okazała się bardzo korzystna dla 11 klasyfikowanych ze względu na SO₂ i NO_x stref – wszystkie znalazły się w klasie A, natomiast w przypadku ozonu strefa kujawsko - pomorska otrzymała klasę C.

Klasyfikacja według poziomów celów długoterminowych

W województwie kujawsko – pomorskim poziomy celu długoterminowego dla ozonu zostały przekroczone dla wszystkich stref (2 w przypadku ochrony zdrowia i 1 w przypadku ochrony roślin).

Monitoring powietrza atmosferycznego w 2009 roku

Ocena stanu zanieczyszczenia powietrza w województwie kujawsko-pomorskim została przygotowana w oparciu o wyniki badań monitoringowych prowadzonych: w 53 stałych stacjach pomiarowych, przez stacje mobilne (7 punktów pomiarowych), za pomocą metod pasywnych (224 punkty pomiarowe SO₂ i NO₂ i 6 punktów pomiarowych BTX), w stałych punktach pomiaru opadu pyłu (144 punkty) oraz opadu kadmu i ołowiu (87 punktów), a także badania mikrobiologiczne powietrza w rejonie 5 oczyszczalni ścieków i zakładu utylizacji odpadów komunalnych.

Dwutlenek siarki

Stężenie średnie roczne ze wszystkich stacji pomiarowych osiągnęło wartość 3,8 µg/m³ - podobną jak w roku 2008. Na terenie województwa utrzymuje się osiągnięty w ostatnich latach niski poziom stężeń SO₂. Nigdzie nie został przekroczony żaden z dwóch poziomów dopuszczalnych: 1-godzinny i 24-godzinny. Na terenie trzech uzdrowisk również nie zostały przekroczone bardziej rygorystyczne normy.

Pomiary pasywne dwutlenku siarki wykazały wyższy niż pomiary w stałych stacjach pomiarowych średni poziom zanieczyszczenia powietrza - stężenie średnie SO₂ dla roku 2009 ze wszystkich punktów pomiarowych wyniosło 9,7 µg/m³, a zawierało się w przedziale od 4,2 µg/m³ (Os.Czerniewice w Toruniu) do 32,6 µg/m³ (Pl.Dekerta w Lipnie). Wśród 11 badanych stref, najkorzystniej wypadła strefa chełmińsko - świecka, a najmniej korzystnie powiat lipnowski. W Bydgoszczy - w Śródmieściu - stężenie średnie roczne SO₂ wyniosło tylko 10,9 µg/m³. W Toruniu najwyższe stężenia średnie dla roku i dla zimy wystąpiło na Wrzosach oraz na Starówce (Rynek Staromiejski i Rynek Nowomiejski). Średnio w półroczu zimowym w Toruniu stężenie SO₂ było trzykrotnie wyższe niż w półroczu letnim. We Włocławku najwyższe stężenie średnie roczne 11,5 µg/m³ odnotowane przy Placu Wolności.

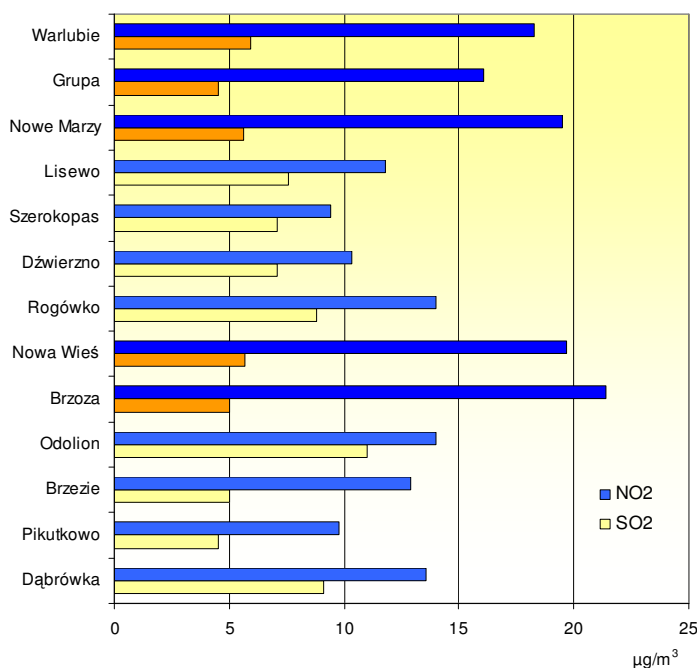
Dwutlenek azotu

Stężenie średnie roczne ze wszystkich stałych stacji pomiarowych osiągnęło poziom 19,2 µg/m³ (w roku 2008 - 16,9 µg/m³). Obserwuje się w wieloletnim utrzymujący się poziom stężeń dwutlenku azotu. Duży wpływ na poziom emisji tego związku ma emisja pochodzenia komunikacyjnego. Porównanie średnich rocznych stężeń NO₂ z dwóch ostatnich lat wykazało podwyższenie stężeń w roku 2009 w 59 % stacji.

W 2009 r. został przekroczony poziom dopuszczalny NO₂ średni roczny na dwóch stacjach „komunikacyjnych”: przy ul.Okrzei we Włocławku (134 % poziomu dopuszczalnego określonego dla roku), przy Placu Poznańskim w Bydgoszczy (127 %) oraz na Wzgórzu Wolności - (150 %). We Włocławku wystąpiło ponadto przekroczenie norm określonych dla stężeń 1-godzinnych NO₂.

Na terenie trzech uzdrowisk poziom stężeń był niższy od zastrzonych dla obszarów ochrony uzdrowiskowej poziomów dopuszczalnych.

Wyniki pomiarów pasywnych przekroczyły poziom dopuszczalny określony jako stężenie średnie roczne w sześciu punktach w śródmieściu Bydgoszczy. Wśród wszystkich punktów pasywnych w województwie najwyższe stężenie wyniosło 54,7 µg/m³ (w Bydgoszczy), a najniższe 8,5 µg/m³ (w Nowej Wsi Królewskiej w powiecie wąbrzeskim). Wśród 11 badanych stref, najkorzystniej pod względem zanieczyszczenia NO₂ wypadła strefa dobrzyńsko - wąbrzeska, a najmniej korzystnie

Bydgoszcz. W Toruniu stężenie średnie ze wszystkich punktów pomiarowych w mieście wyniosło 18,1 µg/m³. Najwyższe stężenie średnie dla roku, dla okresu letniego oraz dla okresu zimowego wystąpiło na Starówce. We Włocławku najwyższe stężenia wystąpiły: w punkcie komunikacyjnym przy ul.Toruńskiej (36,8 µg/m³) oraz w centrum miasta (Plac Wolności).

Na szczególną uwagę zasługują wyniki pomiarów pasywnych prowadzone w 13 punktach pomiarowych w rejonie autostrady A1 (rycina). W przypadku dwutlenku azotu, którego jednym z głównych źródeł jest emisja pochodzenia komunikacyjnego zaznacza się wyraźna różnica stężeń między odcinkami A1 już oddanymi a tymi będącymi w budowie. Stężenia średnie roczne są wyższe średnio o 7 µg/m³ po oddaniu drogi dla ruchu kołowego.

Ciemniejsze kolory – punkty przy oddanych odcinkach A1

Ryc. 1. Średnie stężenia roczne SO₂ i NO₂ w 2009 roku w rejonie A1

Pył zawieszony

Wielkość zarejestrowanych stężeń pyłu zawieszonego wskazuje na niekorzystny stan, a w stosunku do roku 2008 uległ on pogorszeniu na 72 % stacji. Przyczyn tego zjawiska można dopatrywać się w warunkach atmosferycznych. Na wielkość zapotrzebowania na energię cieplną, a tym samym na wielkość zużycia opału i wielkość emisji zanieczyszczeń energetycznych mają wpływ temperatury w miesiącach zimowych, które w 2009 r. były niskie. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu wystąpiły w Bydgoszczy, Toruniu, we Włocławku, w Nakle n.Notecią, Świeciu oraz w Żninie. Średni poziom pyłu zawieszonego PM10 ze wszystkich stacji wzrósł w 2009 roku w stosunku do roku 2008 o 11,0 %.

Na terenie trzech uzdrowisk poziom stężeń pyłu zawieszonego nie przekroczył wartości dopuszczalnych.

Ozon

Nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego określonego ze względu na zdrowie ludzi. Najwięcej wartości stężeń 8-godzinnych ozonu wyższych od normatywu 120 µg/m³ odnotowano średnio w ciągu trzech ostatnich lat (2007-2009) na stacji przy ul.Warszawskiej w Bydgoszczy. Natomiast poziom celu długoterminowego określony ze względu na ochronę zdrowia ludzi określony został jako stężenie 120 µg/m³. Wartość ta była przekraczana w 2009 roku na 2 stacjach: przy ul.Warszawskiej w Bydgoszczy, w Zielonce, w Sępólnie Krajeńskim oraz w Ciechocinku.

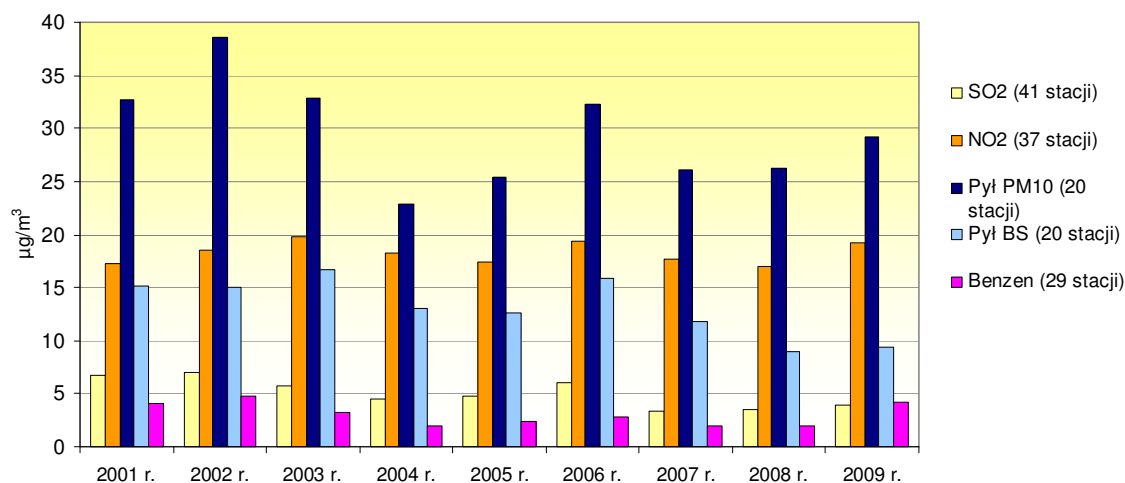
Dla terenów pozamiejskich obowiązuje ponadto poziom docelowy i poziom celu długoterminowego wskaźnika AOT40 dla ozonu, obliczony dla okresu wegetacyjnego (1.V.-31.VII.) z pięciu lat. Na jedynej stacji mierzącej stężenie ozonu i spełniającej kryterium lokalizacji ze względu na ochronę roślin - Zielonka - średni wskaźnik AOT40 z 5 lat (2005-2009) stanowi 54 % wartości poziomu docelowego i 163 % celu długoterminowego.

Tlenek węgla

Pomiary stężenia tlenku węgla w powietrzu atmosferycznym wykonywano w 2009 roku w trzech największych miastach województwa: Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku oraz na 5 stanowiskach pomiarowych przy użyciu stacji mobilnych. Nie odnotowano przekroczenia normy 8-godzinnej na żadnej ze stacji. Maksymalna wartość stężenia wyniosła 7575 µg/m³ (76 % poziomu dopuszczalnego) w Bydgoszczy przy Placu Poznańskim.

Benzen

Wśród wszystkich stężeń średnich rocznych benzenu z 36 stacji pomiarowych w 6 przypadkach wystąpiły wartości wyższe od poziomu dopuszczalnego $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$: w 2 stacjach w Bydgoszczy (ul. Wojska Polskiego i Plac Poznański), w Grudziądzu (ul. Kosynierów Gdyńskich), we Włocławku (ul. Kilińskiego), w Mogilnie oraz Nakle. Najwyższą wartość uzyskano na stacji przy ul. Wojska Polskiego w Bydgoszczy ($14,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Stężenie średnie roczne ze stałych stacji osiągnęło w 2009 roku poziom $4,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w roku 2008 – $2,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W przebiegu rocznym stężeń zarysowało się, podobnie jak w latach poprzednich, wyraźne maksimum w miesiącach zimowych. W 2009 roku na terenie miasta Bydgoszcz prowadzono pomiary pasywne benzenu w 6 punktach pomiarowych w pobliżu szlaków komunikacyjnych oraz potencjalnych źródeł emisji przemysłowej. Uzyskane stężenia średnie roczne stanowiły od 22 % (punkt Zachem przy ul. Wojska Polskiego) do 50 % (Rondo Grunwaldzkie) poziomu dopuszczalnego.

Ryc. 2. Stężenia średnie roczne z lat 2001-2009 obliczone ze wszystkich stałych stacji pomiarowych w województwie kujawsko - pomorskim

Metale w pyłe zawieszonym

W 2009 roku wykonywano pomiary stężeń następujących metali w pyłe zawieszonym PM10: ołowiu, kadmu, niklu, arsenu i chromu. Dla trzech spośród wymienionych metali obowiązują poziomy docelowe (kadm, nikiel, arsen), a dla ołowiu – poziom dopuszczalny.

Najwyższe stężenie średnie roczne ołowiu odnotowane w Nakle przy ul. P. Skargi stanowi 24 % poziomu dopuszczalnego.

Przekroczenie poziomu docelowego niklu wystąpiło przy ul. Łady we Włocławku.

Uzyskane wyniki stężenie arsenu okazały się niekorzystne – poziom docelowy został przekroczony w 4 miejscach (przy ul. Ujejskiego w Bydgoszczy, w Nakle, przy ul. Ikara w Grudziądzu, oraz na terenie uzdrowiska w Inowrocławiu).

W przypadku nienormowanego chromu nastąpił wzrost stężeń w stosunku do roku 2008 na 6 spośród 7 stacji pomiarowych.

Benzo(a)piren w pyłe zawieszonym

Pomiary benzo(a)pirenu wykonywane są na terenie województwa od 2000 roku. W latach 2000-2002 wykonywano je jedynie na stacji przy ul. Ujejskiego w Bydgoszczy, w roku 2003 rozpoczęto na terenie uzdrowiska Inowrocław, a w kolejnych latach rozszerzono sieć pomiarową o kolejne miasta: Toruń, Grudziądz, Włocławek, Nakło i Ciechocinek. W 2009 roku badania prowadzono w 14 stacjach. Wszystkie wyniki pomiarów z lat 2000-2009 przekraczają poziom docelowy. W 2009 roku maksymalne stężenie odnotowano w Sępólnie Krajeńskim, a minimalne na stacji stałej przy ul. Dziewulskiego w Toruniu. Poziom dopuszczalny był przekraczany o 70-720 %.

Pozostałe pomiary

Wśród innych mierzonych, jednak nienormowanych zanieczyszczeń zaobserwowano w 2009 r. niekorzystny istotny kierunek zmian jedynie w przypadku NO (wzrost stężeń na 83 % stacji) oraz NO_x (wzrost na wszystkich stacjach). Wysokie były stężenia toluenu, ksyleny, octanu metylu, octanu etylu, chlorku metylenu i styrenu odnotowano na stacji pomiarowej w przy ul. Polnej w Toruniu w rejonie „wschodniego zespołu przemysłowo - składowego miasta Torunia”.

Wyniki pomiarów z dwóch stacji w województwie, na których bada się zawartość pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu (ul. Warszawska w Bydgoszczy i ul. Dziewulskiego w Toruniu) wykazały, że wartości średnie roczne nie wykraczają poza limitowaną dyrektywą CAFE wartość docelową.

Średni opad pyłu ze wszystkich 144 stacji wyniósł 68,7 g/m²/rok, natomiast w 2008 r. - 66,9 g/m²/rok. Najwyższy opad pyłu w 2009 roku zanotowano w punkcie przy ul. Kruszelnickiego w Grudziądzu – 177,8 g/m²/rok. Porównanie wyników z lat 2008 i 2009 wykazało, że zauważalne pogorszenie nastąpiło w Grudziądzu, Toruniu oraz w powiecie inowrocławskim.

Mikrobiologiczne badania powietrza atmosferycznego

W 2009 roku WIOŚ przeprowadził mikrobiologiczne badania powietrza atmosferycznego w rejonie oczyszczalni ścieków w Bydgoszczy (Kapuściska i Fordon), Toruniu, Brodnicy, Chełmży oraz w rejonie Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu k. Włocławka. Zakres wykonanych badań obejmował: ogólną liczbę bakterii, liczbę promieniowców, gronkowców mannitolododatnich, gronkowców hemolizujących alfa i beta, liczbę bakterii *Pseudomonas fluorescens* oraz ogólną liczbę grzybów.

W rejonie Oczyszczalni „Kapuściska” powietrze w poszczególnych przypadkach uznano za średnio zanieczyszczone, z uwagi na przekroczenia liczby bakterii, *Pseudomonas fluorescens*, promieniowców i gronkowców mannitolododatnich oraz hemolizujących alfa i beta. Badania mykologiczne powietrza nie wskazywały zanieczyszczenia grzybami. W rejonie Oczyszczalni „Fordon” nie zarejestrowano przekroczeń dla gronkowców hemolizujących beta. Jednostkowo stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm dla pozostałych wskaźników. Ostatecznie w większości przypadków badane powietrze uznano jako średnio zanieczyszczone.

W Toruniu w rejonie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków badane powietrze oceniono jako czyste i średnio zanieczyszczone. Nie stwierdzono żadnego przypadku silnego zanieczyszczenia ani zanieczyszczenia zagrażającego środowisku naturalnemu człowieka. W porównaniu do wyników badań z roku 2008 stan czystości powietrza pod względem mikrobiologicznym w rejonie MOŚ znacznie poprawił się.

Badania przeprowadzone wokół Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu (gm. Brześć Kujawski), na czterech stanowiskach wykazały brak przekroczeń dla bakterii: *Pseudomonas fluorescens*, gronkowców hemolizujących alfa i gronkowców hemolizujących beta. Zarejestrowano natomiast przekroczenia dla: ogólnej liczby bakterii, promieniowców i gronkowców mannitolododatnich oraz dużą liczbę podwyższonych wartości dla promieniowców. Z uwagi na liczne przekroczenia wskaźników bakteriologicznych uznano badane powietrze za średnio zanieczyszczone. Natomiast badania grzybów wykazały jedno przekroczenie w styczniu i jedną podwyższoną wartość w sierpniu, co spowodowało, że jakość powietrza dla grzybów określona została jako mogąca negatywnie oddziaływać na środowisko naturalne człowieka. Podsumowując wyniki z pomiarów jakości powietrza zanieczyszczeniami mikrobiologicznymi uznano badane powietrze jako średnio zanieczyszczone.

W Chełmży w rejonie oczyszczalni ścieków przy cukrowni jakość mikrobiologiczna powietrza okazała się bardzo dobra pod względem 5 badanych wskaźników, a jedynie 2 parametry (liczba promieniowców, liczba *Pseudomonas fluorescens*) wykazały, że powietrze jest średniozanieczyszczone.

W Brodnicy badania wykonane w dwóch punktach pomiarowych (ul. Ustronie i rejon ulic: Długiej, Wąskiej, Stepowej) pozwoliły określić powietrze jako średniozanieczyszczone pod względem liczby promieniowców, *Pseudomonas fluorescens* oraz gronkowców mannitolododatnich, natomiast pozostałe wskaźniki wykazały bardzo dobrą jakość powietrza.

Powiat tucholski

Atmosfera stanowi jeden z trzech podstawowych elementów środowiska. Stan powietrza atmosferycznego jest uwarunkowany przez emisje zanieczyszczeń do atmosfery oraz warunki meteorologiczne. Dane o wielkości emisji w 2009 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, obszaru województwa uzyskano z ankiet rozsyłanych do zakładów przemysłowych. W powiecie tucholskim zewidencjonowano 8 zakładów emitujących zanieczyszczenia pyłowe i 17 zanieczyszczenia gazowe do powietrza atmosferycznego. W skali województwa powiat jest jednym z obszarów najmniej skażonych.

W powiecie tucholskim znajdują się dwie stacje monitoringu powietrza atmosferycznego. W Tucholi przy ul. Piastowskiej 30, zlokalizowana jest stacja należąca do WSSE, mierząca zanieczyszczenia

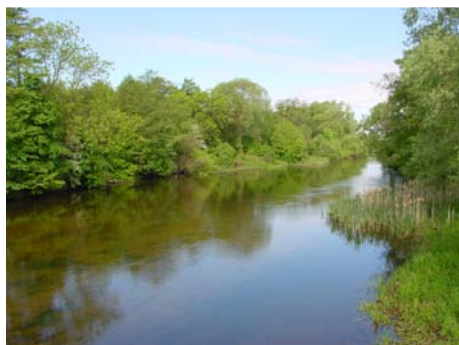
pod kątem ochrony zdrowia ludzi. Pomiary wykonywane na stacji to dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony (BS) i benzen. Uzyskane wyniki za 2009 rok nie przekraczają poziomów dopuszczalnych. W porównaniu z 2008 r. zmalało stężenie dwutlenku siarki i dwutlenku azotu, pył zawieszony (BS) utrzymał się na tym samym poziomie, natomiast zarejestrowano wzrost stężenia średniego rocznego dla benzenu o 50%. W powiecie tucholskim znajduje się również stacja zlokalizowana w Borach Tucholskich w nadleśnictwie Woziwoda – Zielonka. Na stacji wykonywane są pomiary podstawowych zanieczyszczeń takich jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz ozon, ze względu na ochronę roślin. W stosunku do roku 2008 zanotowano wzrost wszystkich badanych substancji, jednak są to nadal wartości bardzo niskie. Koncentracja dwutlenku siarki stanowiła 30% normy rocznej ze względu na ochronę roślin. W przypadku ozonu stężenie maksymalne w 2009 roku wyniosło $136 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $120,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$) i zanotowano 6 przekroczeń w ciągu roku. Stężenie w okresie wegetacyjnym (1 V – 31 VII) osiągnęło wartość $3325,7 \mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{h}$, natomiast średnia z pięciu lat pomiarowych $9784,5 \mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{h}$ (norma $18000 \mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{h}$).

W ciągu 2009 roku na stacji systematycznie rozszerzano pomiary o kolejne zanieczyszczenia powietrza. Jako jedyna stacja w Polsce „Zielonka” została wyposażona w pełnozakresowy automatyczny system pomiaru prekursorów ozonu, ponadto jako jedna z czterech stacji na terenie kraju wykonuje pomiary rtęci w stanie gazowym. Rozszerzono pomiary o zawartość w powietrzu obu frakcji pyłu PM₁₀ i PM_{2,5}, z pyłu PM₁₀ wykonywane są oznaczenia metali i siedmiu wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Jako jedna z trzech stacji w kraju wykonuje także pomiary depozycji całkowitej. W opadzie oznaczane są metale ciężkie oraz siedem WWA.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego dokonano oceny rocznej jakości powietrza atmosferycznego w strefach z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Powiat tucholski został zaliczony do strefy sępoleńsko-tucholskiej dla wszystkich substancji oraz ze względu na ozon do strefy kujawsko-pomorskiej.

Według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia 7 stref znalazło się w klasie C. Skutkuje to koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza. O zaliczeniu tych stref do niekorzystnej klasy zdecydowały wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, benzenu, niklu i arsenu w pyłe oraz ozonu. 3 strefy w województwie znalazły się w klasie B, z uwagi na przekroczenia benzenu oraz dwutlenku azotu. Ze względu na ochronę roślin wszystkie klasyfikowane strefy znalazły się w korzystnej klasie A.

Strefa sępoleńsko-tucholska ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin zakwalifikowana została do korzystnej klasy A. Strefa kujawsko-pomorska ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin zaliczona została do klasy C, przy kryterium poziomu docelowego i klasy D₂, przy kryterium poziomu celu długoterminowego.

2. MONITORING WÓD

A. MONITORING RZEK

Podstawą monitoringu jakości wód powierzchniowych, realizowanego w roku 2009 był *Program Wojewódzkiego Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007 – 2009*, opracowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, zatwierdzony przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Rok 2009 jest ostatnim rokiem 3-letniego cyklu badawczego, którym określono nowe rozwiązania i wymagania w zakresie monitorowania oraz ocen i prognoz stanu jakości środowiska wodnego. Zakres badań monitoringowych rzek wynika z zasad polityki wodnej określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej, która nakłada na wszystkie kraje Unii Europejskiej obowiązek osiągnięcia do roku 2015 dobrego stanu wód powierzchniowych.

W roku 2009 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego monitoring wód powierzchniowych realizowany był w ramach określonych dla monitoringu diagnostycznego (MD), operacyjnego (MO) i Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego (ZMŚP). Badania jakości wód płynących prowadzono w 94 punktach pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na 43 ciekach.

Ocenę stanu wód płynących przeprowadzono w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20.08.2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008).

Na podstawie badań monitoringowych wód, stosując wytyczne w/w rozporządzenia stwierdzono, że: **w zakresie oceny stanu /potencjału ekologicznego:**

- z uwzględnieniem wskaźników biologicznych i fizykochemicznych:
 - 16 stanowisk spełniało wymogi dobrego stanu ekologicznego (II klasa),
 - 16 stanowisk spełniało wymogi umiarkowanego stanu ekologicznego (III klasa)
 - 2 stanowiska spełniały wymogi słabego stanu ekologicznego (IV klasa).
- w zakresie oceny niepełnej fizykochemicznej stwierdzono:
 - 9 stanowisk wykazywało dobry stan fizykochemiczny.
 - 51 stanowisk wykazywało stan fizykochemiczny poniżej dobrego.

Analizując szczegółowo ocenę stanu /potencjału ekologicznego stwierdzono, że:

- **W zakresie biologicznym** sklasyfikowano wskaźniki makrofitowego indeksu rzecznoego (MIR) i chlorofilu „a”. Oceną objęto 34 punkty pomiarowe, w tym:
 - 17 stanowisk, w tym 2 w zakresie MIR spełniało wymogi bardzo dobrego stanu biologicznego (I klasa),
 - 10 stanowisk, w tym 9 w zakresie MIR spełniało wymogi dobrego stanu biologicznego (II klasa),
 - 5 stanowisk, w tym 3 w zakresie MIR spełniało wymogi umiarkowanego stanu biologicznego (III klasa),
 - 2 stanowiska w zakresie MIR spełniały wymogi słabego stanu biologicznego (IV klasa).

W zakresie chemicznym, kontrolowano zawartość substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, tzw. substancji priorytetowych oraz innych substancji zanieczyszczających (wg KOM 2006/0129) na 9 stanowiskach pomiarowych. Na 3 stanowiskach (Noteć – Lechowo oraz przekroje ujściowe Brdy i Tażyny) notowano przekroczenia wartości granicznych w zakresie WWA.

Badaniami bakteriologicznymi objęto 88 punktów pomiarowo-kontrolnych:

- na 5 stanowiskach stwierdzono dobry stan sanitarny wód,

- na 19 stanowiskach notowano zadowalający stan sanitarny,
- na 38 stanowiskach wystąpił niezadowalający stan sanitarny,
- na 26 stanowiskach stan sanitarny wód oceniono jako zły.

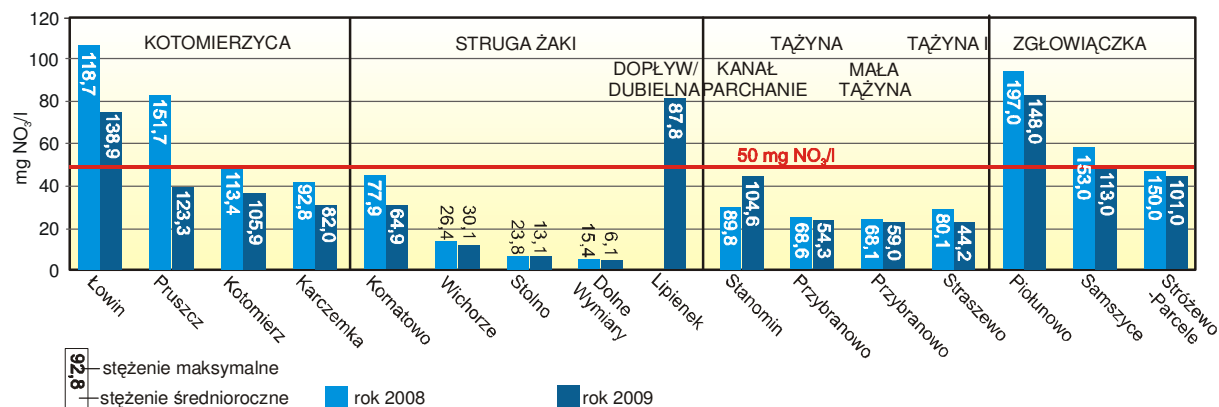
Zgodnie ze stanowiskiem Polski, przyjętym w Traktacie Akcesyjnym, obszar całego kraju został uznany za zagrożony **eutrofizacją ze źródeł komunalnych**. W ramach realizacji obowiązków wynikających z ustawy Prawo Wodne, WIOŚ wykonał ocenę stopnia eutrofizacji wód płynących, uwzględniając następujące parametry: chlorofil "a", tlen rozpuszczony, BZT₅, ogólny węgiel organiczny, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny i fosfor ogólny. Spośród 94 stanowisk monitorowanych w 2009 roku, 68 - wykazywało cechy wód eutroficznych. Wskaźnikami decydującymi o eutrofizacji były głównie: nadmiernie wysokie stężenia azotu Kjeldahla i fosforu ogólnego oraz zbyt niska zawartość tlenu. Cechy eutrofizacji notowano głównie w potokach nizinnych piaszczystych (32 ppk) i rzekach nizinnych piaszczysto-gliniastych (10 ppk).

W roku 2009 kontynuowano monitoring jakości wód na czterech wytypowanych przez RZGW w Gdańsku i Warszawie **obszarach wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego**. Obszarami zanieczyszczonymi azotem uznano zlewnie Zgłowiączki do Jeziora Głuszyńskiego, Tażyny, Kotomierzycy i Strugi Żaki, o łącznej powierzchni 745,6 km² (4,1 % powierzchni województwa). Wg najnowszych wyników badań, za wody zanieczyszczone azotem, w których średnioroczna zawartość azotanów przekraczała graniczną wartość 50 mg NO₃/l stwierdzono w wodach Zgłowiączki – na stanowisku w Piolunowie (80,9 mg NO₃/l) i Kotomierzycy na stanowisku w Łowinie (77 mg NO₃/l). W zlewni Strugi Żaki jedynie niewielki dopływ spod Dubielna charakteryzował się nadmierną zawartością azotanów – 81,5 mg NO₃/l. W zlewni Tażyny przekroczeń stężeń azotanów nie notowano.

Wody zagrożone zanieczyszczeniem, w których zawartość średnioroczna azotanów wynosiła 40-50 mg NO₃/l stwierdzono w Zgłowiączce na stanowiskach Samszycach i Stróżowie-Parcelach oraz w Kanale Parchańskim w przekroju Stanomin.

Nie stwierdzono wysokich stężeń średniorocznych azotanów w zlewni Strugi Żaki oraz w wodach Tażyny, Tażyny Małej i Tażyny I.

W stosunku do badań z roku 2008, nastąpiło obniżenie stężeń azotanów na wszystkich stanowiskach pomiarowych, z wyjątkiem stanowiska na Kanale Parchańskim.

Ryc. 3 Stężenia azotanów na obszarach wrażliwych na zanieczyszczenia azotem pochodzenia rolniczego w latach 2008 – 2009

Wody Brdy i Drwęcy kontrolowano również pod kątem **oceny przydatności wód dla celów pitnych**. Jakość wód Brdy monitorowana na ujęciu wody „Czyżkówko” odpowiadała kategorii **A2**, co wskazuje, że wody wymagały typowej technologii uzdatnienia. Wody Drwęcy, kontrolowane na stanowisku w Młyncu odpowiadały kategorii **A3**, sugerującej konieczność wysokosprawnego uzdatnienia. Zdecydowały o tym wskaźniki indeksu fenolowego i zanieczyszczenia bakteriologicznego.

Podobne kategorie jakości wód Brdy i Drwęcy notowano w latach poprzednich.

Ocena przydatności wód do bytowania łososiowatych i karpowatych w warunkach naturalnych wykonana została w 2009 roku w 5 przekrojach pomiarowych, zlokalizowanych na 3 rzekach: Brdzie, Mieni i Chodczce. W stosunku do obowiązującej ustawy, badania wykazały nieprzydatność tych wód do bytowania ryb łososiowatych jak i karpowatych. Parametrami, które

zdecydowały o takiej ocenie na wszystkich stanowiskach były podobnie, jak w latach wcześniejszych, azotyny i fosfor ogólny. Niedotrzymanie warunków dopuszczalnych poziomów odnotowano także w przypadku BZT₅ i azotu amonowego. Okresowo rzeki charakteryzowały się również niską, w świetle obowiązujących przepisów, koncentracją tlenu.

B. MONITORING JEZIOR I ZBIORNIKÓW ZAPOROWYCH

W 2009 roku na obszarze działania WIOŚ Bydgoszcz monitoringiem według Ramowej Dyrektywy Wodnej objęto 21 jezior. Badane jeziora należały do wszystkich - 4 typów abiotycznych, wydzielonych na podstawie współczynnika Schindlera i typu miktycznego. Dla każdego typu abiotycznego ustalone zostały odrębne wartości graniczne wskaźników biologicznych (chlorofil „a”, makrofitowy indeks stanu ekologicznego – ESMI) stanowiących podstawę oceny, a także parametrów fizykochemicznych, wspierających tę ocenę. Normatywy oraz sposób ustalenia stanu ekologicznego reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. „w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych”. Z punktu widzenia podstawowego celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej za właściwe uznawane są stany dobry i bardzo dobry.

Klasyfikacja elementów biologicznych polega na przyporządkowaniu dla danego typu wód jednej z 5 klas. Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono, że jedynie w 4 jeziorach: Borówno, Borzymowskie, Długie koło Rypina oraz Stelchno zawartość chlorofilu odpowiada I klasie. Korzystnej II klasie zawartość chlorofilu „a” odpowiadała w jeziorach: Zbiczo, Strażym i Głuszyńskie. W dziesięciu zbiornikach średnia koncentracja chlorofilu „a” odpowiadała III i IV klasie. Natomiast w przypadku czterech jezior: Chomiąskiego, Ostrowickiego koło Rypina, Sępoleńskiego oraz Skrwilna przyjmuje wartość najmniej korzystnej - V klasy. Wskaźnik ESMI przyjmował w większości badanych jezior wartości charakterystyczne dla II klasy. W przypadku dwóch jezior: Borówno oraz Stelchno odpowiadał bardzo dobrej klasie. Jedynie dla jezior Długiego k/Rypina, Słupowskiego, Witosławskiego, Okrągłego oraz Runowskiego Dużego wskaźnik ten wskazywał na III klasę.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych pozwalała na stwierdzenie, że w badanych jeziorach koncentracje fosforu całkowitego powyżej granicy dobrego stanu wód stwierdzono w jeziorach: Ostrowickie k/Rypina, Nogat, Zamkowe, Głuszyńskie, Mełno, Borzymowskie, Skrwilno, Witosławskie i Sępoleńskie. Natomiast wysokie stężenia azotu całkowitego oznaczono w jeziorach: Ostrowickie k/Rypina, Nogat, Głuszyńskie i Skrwilno, Słupowskie i Runowskie Duże. Zawartość rozpuszczonych substancji mineralnych charakteryzowała się dużym zróżnicowaniem, nie przekraczającym na ogół wartości granicznej stanu dobrego, z wyjątkiem jezior: Chomiąskiego i Słupowskiego. Fitoplankton nie ograniczał w istotny sposób przezroczystości wód, dlatego też wartości widzialności krążka Secchi'ego dla większości badanych jeziorach były powyżej II klasy. Jedynie w przypadku jezior, gdzie stwierdzono zakwity fitoplanktonu (Ostrowickie, Skrwilno, Chomiąskie, Cekcyńskie, Słupowskie, Sępoleńskie, Okrągłe, Runowskie Duże), przezroczystość wód była zdecydowanie ograniczona. Część jezior objętych monitoringiem charakteryzowała się niekorzystnymi - poniżej II klasy, warunkami tlenowymi panującymi latem w warstwie naddennej. Szybkie tempo wyczerpywania tlenu oraz wczesne pojawienie się warunków anoksyjnych było wynikiem wysokiej produkcji pierwotnej glonów w okresie wiosennym, a także niekorzystnymi warunkami morfometrycznymi występującymi w niektórych z kontrolowanych jezior.

Na podstawie przeprowadzonych w 2009 roku badań monitoringowych oceniono, że bardzo dobrym stanem ekologicznym charakteryzowały się jeziora: Borówno i Stelchno. Dobry stan ekologiczny posiadają jeziora: Zbiczo, Długie, Borzymowskie oraz Strażym. W pozostałych jeziorach stan ekologiczny nie spełniał wymogów RDW. W jeziorach Zamkowym, Głuszyńskim, Mełno, Cekcyńskim, Słupowskim, Witosławskim, Okrągłym oraz Runowskim Dużym stan ekologiczny odpowiadał stanowi umiarkowanemu, natomiast w jeziorach: Chomiąskim, Ostrowickim, Chełmżyńskim, Nogat, Sępoleńskim, Rudnickim Wielkim stanowi słabemu. Jezioro Skrwilno charakteryzowało się złym stanem ekologicznym

Zgodnie z założeniami RDW jeziora charakteryzujące się stanem poniżej dobrego powinny być objęte działaniami ochronnymi i rekultywacyjnymi tak, aby w 2015 roku stan ekologiczny odpowiadał przynajmniej stanowi dobremu.

W 2009 roku monitoringiem mającym na celu **ocenę przydatności jezior do życia ryb** objęto 10 jezior. Ocenę przeprowadzono według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r., (Dz.U. nr 176. poz. 1455) „w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych”. Badano jeziora: Mełno, Nogat, Strażym, Zamkowe, Zbiczo, Głuszyńskie, Długie/Rypina, Skrwilno, Cekcyńskie oraz Sępoleńskie

zaklasyfikowane zostały przez RZGW Gdańsk i Warszawa jako wody przeznaczone dla bytowania ryb karpiowatych.

Oceniono, że przydatne dla życia ryb karpiowatych są jedynie jeziora Strażym, Zamkowe i Zbicžno. Pozostałe zbiorniki głównie ze względu na przekroczenie wartości granicznych wskaźników: tlen rozpuszczony, fosfor całkowity, azotany oraz BZT₅ nie spełniają wymogów rozporządzenia. Jezioro Głuszyńskie jest nieprzydatne do bytowania ryb karpiowatych ze względu na przekroczenie wartości fosforu ogólnego i azotynów, a w części północnej zbiornika będącego pod wpływem wód Kanału Głuszyńskiego, również BZT₅. W jeziorze Skrwilno bardzo wysokie stężenia BZT₅ i fosforu ogólnego utrzymują się przez cały rok. W pozostałych zbiornikach przekroczenia dopuszczalnych wartości wymienionych wskaźników odnotowuje się okresowo. We wszystkich analizowanych jeziorach dopuszczalne wartości parametrów niefitocynnych nie zostały przekroczone.

W 2009 roku na obszarze działania WIOŚ Bydgoszcz monitoringiem według Ramowej Dyrektywy Wodnej objęto trzy **sztuczne jednolite części wód**: Zbiornik Koronowski, Zbiornik Żur oraz Zbiornik Włocławski. Potencjał ekologiczny określony został na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. „w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych”.

Na podstawie klasyfikacji elementu biologicznego - chlorofilu „a”, wykazano wysoki poziom produkcji pierwotnej w wodach Zbiornika Koronowskiego i Zbiornika Żur, które kwalifikują te akweny do najniższej – V klasy jakości. Zaawansowany proces eutrofizacji tych akwenów ma również potwierdzenie w niekorzystnych stężeniach biogenów oraz znacznym ograniczeniu zasięgu warstwy fotycznej, szczególnie w okresach masowych zakwitów fitoplanktonu. W porównaniu z poprzednimi wynikami badań wybrane wskaźniki fizyko-chemiczne przyjmują zbliżone wartości.

W Zbiorniku Włocławskim wyróżnić można dwie zróżnicowane strefy: reolimniczną oraz limniczną. W części reolimnicznej ocena biologiczna wskazuje na dobry potencjał ekologiczny. Badane wskaźniki chemiczne nie wpłynęły na obniżenie klasyfikacji. W części limnicznej na podstawie badań biologicznych uzyskano II klasę jakości, jednak podwyższona zawartość fosforu ogólnego oraz wartości widzialności krążka Secchi'ego obniżają tę ocenę.

Na podstawie przeprowadzonych w 2009 roku badań monitoringowych oceniono, że zbiorniki: Koronowski i Żur charakteryzowały się złym potencjałem ekologicznym, natomiast Zbiornik Włocławski jest na granicy dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego.

Powiat tucholski

Rok 2009 jest trzecim rokiem realizacji postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także ostatnim rokiem trzyletniego cyklu badawczego zawartego w Programie Wojewódzkiego Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007 – 2009.

Realizując PWPMS na lata 2007 – 2009 WIOŚ w Bydgoszczy stosuje nowe rozwiązania i wymagania w zakresie monitorowania oraz oceny stanu jakości środowiska wodnego jakie niesie RDW.

Wszelkie działania zawarte w RDW są podporządkowane celowi nadrzędnemu - osiągnięciu **"dobrego stanu wód"** do 2015 r.

W 2009 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy kontynuował na terenie powiatu tucholskiego badania jakości wód; Brdy w trzech profilach: Lutomski Młyn – 110,9 km biegu rzeki, Rudzki Most -85,9 km i Piła Młyn – 75,1 km.

Monitoring jakości wód prowadzony był raz w miesiącu, przez cały rok kalendarzowy.

Badania i ocenę stanu wód powierzchniowych prowadzono w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20.08.2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008).

Na podstawie rozporządzenia ocenia się stan fizyczny, chemiczny i biologiczny jednolitej części wód w danym profilu.

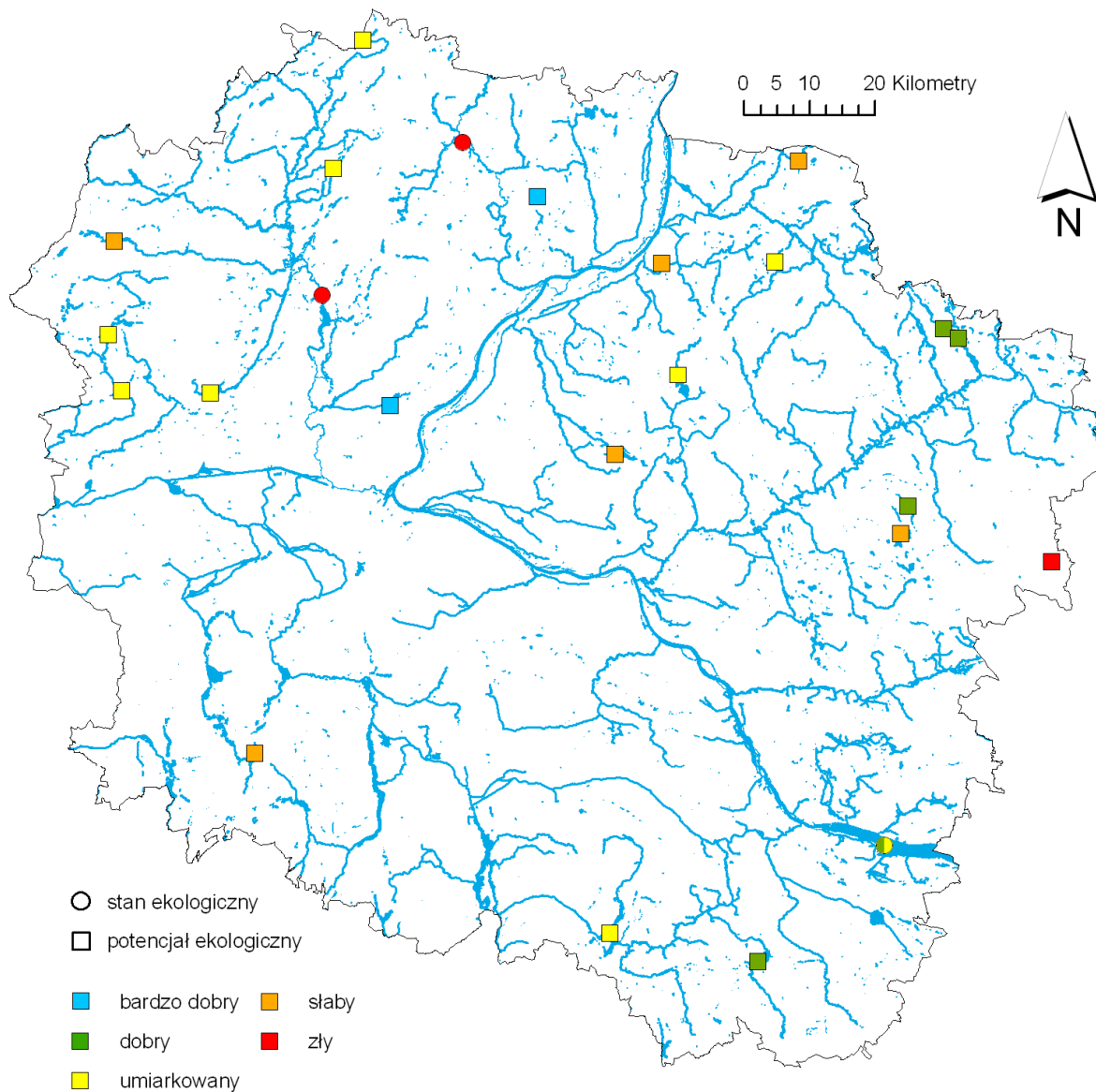
Wszystkie badane na rzece punkty pomiarowo-kontrolne na terenie powiatu w zakresie fizyko-chemicznym spełniały wymogi II klasy.

Dokonana ocena biologiczna w profilach Lutomski Młyn i Rudzki Most pozwoliła na obliczenia makrofitowego indeksu rzecznoego dla tych stanowisk. Ww. punkty pomiarowo-kontrolne wypełniały warunki dla dobrego stanu ekologicznego.

Stan sanitarny w profilu Lutomski Młyn określono jako dobry. Natomiast w pozostałych punktach pomiarowo-kontrolnych uległ nieznacznemu pogorszeniu i odpowiadał zadawalającego stanowi.

Wody Brdy poddano ocenie przydatności pod kątem bytowania ryb łososiowatych i karpowatych. Przeprowadzone badania wykazały nieprzydatność wód do bytowania ww. ryb. Parametrami, które zadecydowały o takiej ocenie były azotyny.

W porównaniu z badaniami z 2008 roku odnotowujemy poprawę stanu sanitarnego w profilach Lutomski Młyn i Rudzki Most.

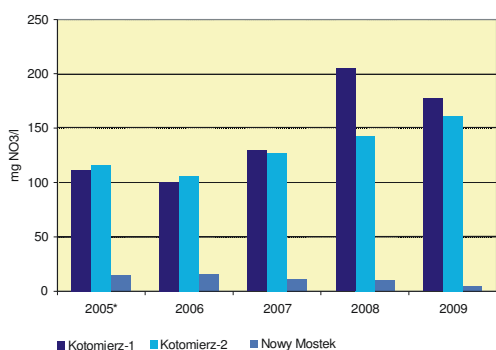
KLASYFIKACJA STANU I POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Ryc. 4. Ocena stanu i potencjału ekologicznego wód powierzchniowych stojących województwa kujawsko-pomorskiego w 2009 roku

C. MONITORING WÓD PODZIEMNYCH

Sieć lokalną monitoringu wód podziemnych na obszarze szczególnie narażonym na zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych w zlewni Kotomierzycy stanowi 5 piezometrów zainstalowanych w 2005 roku. Zostały one zafiltrowane w pierwszym poziomie wodonośnym. Dwa z nich (Gołuszyce i Pruszcz) obejmują warstwę piasków zalegającą poniżej warstwy glin zwałowych, na głębokości 7-9 m p.p.t. Kolejne dwa (Kotomierz-1 i Kotomierz-2) zlokalizowane są w utworach piaszczystych, które charakteryzują się swobodnym zwierciadłem wód podziemnych i nie posiadają nadkładu w postaci warstw słaboprzepuszczalnych. Wszystkie te cztery piezometry położone są w obrębie pól uprawnych. Jeden piezometr (Nowy Mostek) zlokalizowano na terenach leśnych, poza OSN. Jest to piezometr służący do określania warunków tłowych.

Analiza wyników zawartości azotanów w latach 2005-2009 wskazuje, że ich najwyższa koncentracja występowała w wodach pobranych z piezometrów Kotomierz-1 i Kotomierz-2 osiągając wartości średnioroczne 177,31 i 161,44 mg NO₃/l. W przypadku tego ostatniego stanowiska mamy do

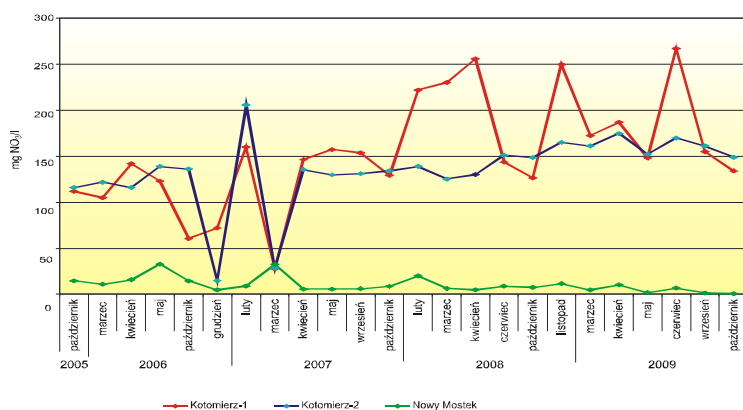

czynienia z systematycznym wzrostem wartości. W piezometrze Nowy Mostek, zlokalizowanym na obszarze leśnym i odzwierciedlającym warunki tłowe, zawartość średnioroczna azotanów wahała się od 15,66 mg NO₃/l w 2006 roku do 4,39 mg NO₃/l w 2009 roku, przy zakresie wahań od 1,54 mg NO₃/l do 33,00 mg NO₃/l. Najniższymi wartościami charakteryzowały się wody w piezometrach Gołuszyce i Pruszcz, gdzie wartości średnioroczne w analizowanym okresie osiągnęły odpowiednio jedynie 1,29 mg NO₃/l i 0,88 mg/l mg NO₃/l.

*na podstawie tylko jednego wyniku

Ryc. 5. Zmiany średniorocznej zawartości azotanów w latach 2005-2009 w wybranych piezometrach.

Maksymalną ilości azotanów – 267 mg NO₃/l stwierdzono w czerwcu 2009 r. w otworze Kotomierz-1. Na stanowisku tym mamy do czynienia z wyraźną sezonowością występowania związków azotu oraz ich korelacją z wysokimi stanami wód podziemnych, które z kolei odzwierciedlały

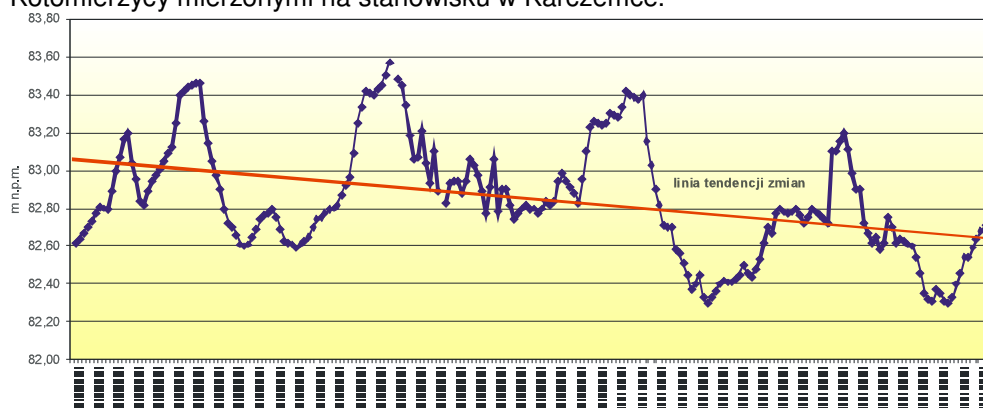

wysokość opadu atmosferycznego. Dane te świadczą o zwiększonej intensywności wymywania azotanów z profilu glebowego w okresach wilgotnych przypadających poza sezonem wegetacyjnym. Natomiast odmienne stosunki występują w kolejnym piezometrze Kotomierz-2, gdzie w ciągu całego roku stężenia azotanów występują na praktycznie na niezmiennym, bardzo wysokim poziomie, ponad 3-krotnie przekraczającym ustaloną wartość graniczną wynoszącą 50 mg NO₃/l.

Ryc 6. Sezonowe zmiany zawartości azotanów w latach 2005-2009w wybranych piezometrach.

W trzech piezometrach (Gołuszyce, Pruszcz, Kotomierz-2) prowadzone były regularne obserwacje głębokości występowania zwierciadła wód podziemnych w celu określenia dynamiki zmian jego położenia i wpływu tego czynnika na jakość wód. Zmiany położenia zwierciadła wód obserwowane w latach 2005-2009 wykazały, że najwyższe poziomy wód podziemnych stwierdzano przeważnie w kwietniu. W 2009 r. to wiosenne maksimum uległo wyraźnemu obniżeniu w stosunku do poprzednich lat. Maksymalne spadki poziomu wód podziemnych następowały przede wszystkim w miesiącach październik/listopad. Amplitudy wahań poziomu zwierciadła wyniosły od 121 do 130 cm i najwyższe były w piezometrze w Pruszczu. Występuje stała tendencja obniżania poziomu wód podziemnych, szczególnie widoczna w piezometrze Kotomierz-2, w którym średni poziom lustra wody w ciągu 5. lat

opadł o ponad 40 cm. Stany wód podziemnych wykazywały dodatnią korelację ze stanami wód w Kotomierzycy mierzonymi na stanowisku w Karczemce.

Ryc. 7. Wahania poziomu zwierciadła wód w piezometrze Kotomierz-2 w latach 2005-2009

Ocena wód podziemnych pod kątem zawartości azotanów pozwala na wytypowanie rejonu Kotomierza, jako rejonu szczególnie narażonego na zanieczyszczenia. Czynnikiem wybitnie zwiększającym migrację związków azotu z powierzchni terenu w głąb jest brak izolacji badanego pierwszego poziomu wodonośnego oraz wysoka intensywność produkcji rolnej. Potwierdzeniem charakteru oddziaływań są najwyższe w całej sieci obserwacyjnej stężenia siarczanów – typowego zanieczyszczenia antropogenicznego. W przypadku górnego fragmentu Kotomierzycy, wysokie stężenia azotanów w wodach cieku nie znajdują potwierdzenia w chemizmie wód podziemnych. Z uwagi na występowanie w miejscu posadowienia piezometrów utworów nieprzepuszczalnych, nie następuje przenikanie związków azotu w głębsze warstwy. Wody opadowe i roztopowe zasilające ten odcinek rzeki, transportują wymywane z gleby sole azotanowe bezpośrednio do powierzchniowego systemu hydrograficznego. Fakt ten potwierdza, przeprowadzona wiosną 2006 r., jednorazowa analiza wód z sieci melioracyjnej, gdzie szczególnie wysoką koncentrację azotanów wykryto w wylotach sieci drenarskiej oraz rowach odwadniających zatorfienia, zalegające w wytopiskach w rejonie Goluszyc. Natomiast porównanie terminów występowania maksimum azotanów w piezometrach z obserwacjami zmian zwierciadła wody wskazuje na istnienie dodatniej korelacji, co świadczy o ich wzmożonej dostawie w okresie wiosennym, wynikającej zarówno z cykliczności obiegu wody w hydrosferze, jak i braku efektywnego wykorzystania w tej porze roku substancji pokarmowych przez rośliny.

Powiat tucholski

Monitoring krajowy i Monitoring regionalny

W powiecie tucholskim, w 2009 roku, nie były prowadzone obserwacje punktów monitoringu sieci krajowej i regionalnego.

Monitoring lokalny

Sieć monitoringu lokalnego wód podziemnych obejmuje tylko niektóre obiekty jakimi są między innymi wysypiska odpadów komunalnych. Monitoring przy wysypiskach jest realizowany przez: badanie wód podziemnych w piezometrach, odcieku ze składowiska, gazu składowiskowego, wód powierzchniowych jeżeli takie znajdują się w rejonie składowiska, morfologię składowanych odpadów oraz osiadanie odpadów na składowisku. W powiecie tucholskim monitoring lokalny przy składowiskach realizują gminy:

- Lubiewo - składowisko odpadów komunalnych w Bysławku.
- Tuchola – nowe składowisko w Bładowie oraz zrekultywowane w Kiełpine.
- Śliwice – składowisko w miejscowości Rosochatka.
- Gostycyn – składowisko odpadów komunalnych w Gostycynie.

Poniżej w tabeli podano rodzaj i częstotliwość badań monitoringowych wykonywanych przez zrządzących składowiskami w 2009 roku.

L.p.	Lokalizacja Obiektu	Gmina	Ilość piezometrów i badań wykonanych w roku	Odciek ilość badań w roku	Gaz składowiskowy ilość pkt. pom. i badań w roku	Odpady ilość badań w roku	Wody powierzchniowe ilość badań w roku
1.	Bysławek	Lubiewo	2/4	1/4	3/6	-	-
2.	Bładowo - Kiełpin	Tuchola	4/4	1/4	6/12	1	- / poziom dźwięku
3.	Rosochatka	Śliwice	3/2	1/2	3/6	1	-
4.	Gostycyn	Gostycyn	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.

n.b. – w 2009 roku nie wykonano badań monitoringowych.

Odpady

Odpady komunalne

W powiecie tucholskim są zlokalizowane 4 czynne wysypiska odpadów komunalnych w następujących miejscowościach :

- Bładowo gm. Tuchola
- Gostycyn gm. Gostycyn
- Bysławek gm. Lubiewo
- Rosochatka gm. Śliwice

Poniżej w tabeli przedstawiono przychód odpadów w tonach w 2009 r., ilość w tonach nagromadzoną na koniec 2009 roku oraz pojemność składowiska planowaną i wykorzystaną.

Lp.	Miejsce Lokalizacji	Gmina	Przychód odpadów w 2009 r w Mg	Ilość nagromadzonych odpadów na koniec 2009r w Mg	Pojemność planowana w Mg	Pojemność wykorzystana w Mg	% wypełnienia w 2009 r.
1.	Bładowo	Tuchola	10408,36	100736,44	521876,54	100736,44	19,30
2.	Gostycyn	Gostycyn	267,21	6669,67	11040,0	6669,97	60,42
3.	Bysławek	Lubiewo	704,80	4634,80	3800,0	4634,80	121,97
4.	Rosochatka	Śliwice	510,01	5146,36	10 465,0	5146,36	49,18

Na trzech składowiskach prowadzono segregację odpadów. Są to:

- Bładowo - 550,404 Mg
- Bysławek - 27,19 Mg
- Rosochatka - 69,03 Mg

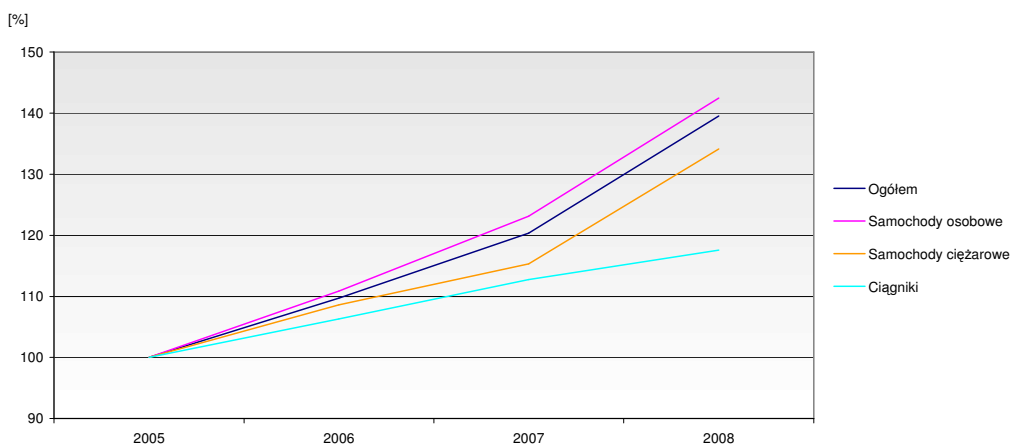
Z całej ilości zdeponowanych w 2009 roku odpadów (przychód w 2009 r. – 11890,385 Mg), wysegregowano łącznie: 646,624 Mg odpadów. Wysegregowane odpady to np.: szkło, tworzywa, papier, złom.

3. MONITORING HAŁASU

Zanieczyszczenie środowiska, w tym również zanieczyszczenie hałasem jest coraz silniej odczuwane, szczególnie w dużych aglomeracjach miejskich. Podstawowym czynnikiem wpływającym na klimat akustyczny miast jest hałas komunikacyjny, a w szczególności drogowy. Jak wynika z prowadzonych badań monitoringowych, zagrożenie hałasem w Polsce jest powszechne i ma tendencję wzrostową. Hałas o ponadnormatywnym poziomie obejmuje 21% powierzchni kraju i oddziałuje na ponad 30% ludności. Hałas kolejowy i lotniczy, posiada znaczenie marginalne i jedynie lokalne oddziaływanie. Dynamiczny w ostatnich latach rozwój motoryzacji ma decydujący wpływ na klimat akustyczny środowiska, gdyż jest przyczyną wzrostu natężenia przewozów towarowych i osobowych w ruchu lokalnym oraz tranzytowym.

Województwo kujawsko-pomorskie znajduje się w grupie województw, gdzie hałasem zagrożonych jest około 32% mieszkańców, z czego 25% zagrożonych jest hałasem drogowym, a około 7% - hałasem przemysłowym. Wskaźnik presji motoryzacji na środowisko, ukazujący w jakich województwach jest największe średnioważone natężenie ruchu w stosunku do ich powierzchni, plasuje nasz region na trzecim miejscu razem z województwem pomorskim, dolnośląskim i podkarpackim. Z danych GUS (Ryc. 8) wynika, że od lat systematycznie rośnie liczba zarejestrowanych pojazdów. W 2008 roku odnotowano prawie 16% wzrost liczby pojazdów osobowych jak również ciężarowych w stosunku do ubiegłego roku. Na koniec 2008 roku w mieście Bydgoszczy zarejestrowanych było prawie 18% ogółu pojazdów ujętych w ewidencji GUS w województwie, na drugim miejscu znalazł się Toruń (8,6% ogółu pojazdów), a następnie powiaty: inowrocławski (7,0%), bydgoski (5,3%), włocławski (4,9%), toruński (4,8%) oraz świecki (4,7%). W działaniach planistycznych dotyczących systemu transportowego Bydgoszczy przyjmuje się, że ruch samochodowy będzie nadal wzrastał i wskaźnik motoryzacji osiągnie w 2020 roku około 480 poj./1000 mieszkańców (w 2008 roku – 400 poj./1000 mieszkańców).

Ryc. 8. Zmiany liczby zarejestrowanych pojazdów w latach 2005-2008 w woj. kujawsko-pomorskim, przy założeniu, że wartość wskaźnika w 2005 r. równa jest 100% (źródło:GUS)

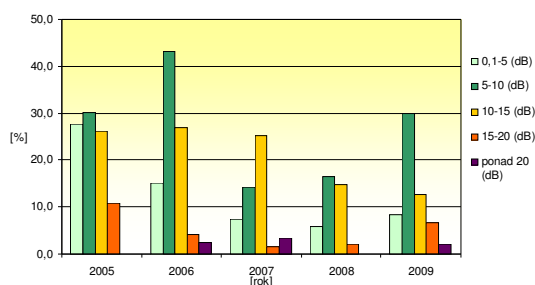
W województwie kujawsko-pomorskim długość dróg publicznych o twardej nawierzchni wynosi ponad 14,6 tys. km (5,6% w skali kraju), z czego drogi krajowe stanowią – 7,3%, wojewódzkie – 12%, powiatowe – 45,2% oraz gminne – 35,5%.

Długość eksploatowanych linii kolejowych na terenie naszego województwa wynosi 1302 km, a system sieci kolejowej uznaje się za dobrze rozbudowany (7,2 km/100 km²). Uciążliwości hałasu kolejowego w województwie są zdecydowanie mniejsze niż hałasu drogowego i przemysłowego. Dotyczą tylko obszarów bezpośrednio przyległych do linii i węzłów kolejowych, a te najczęściej przebiegają i są zlokalizowane z dala od terenów przeznaczonych na miejsce zamieszkania ludzi.

Na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonuje jedno lotnisko komunikacyjne w Bydgoszczy, mające od 2003 roku znaczenie międzynarodowe. Ponadto w Bydgoszczy, Grudziądzu, Inowrocławiu, Toruniu i Włocławku zlokalizowane są lotniska usługowo-sportowe. Zagrożenie hałasem pochodzącym od startów, przelotów i lądowania statków powietrznych na terenie województwa jest znikome, ograniczające się do obszarów bezpośrednio przylegających do lotnisk.

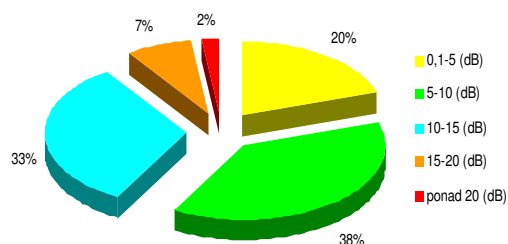
W 2009 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy prowadził monitoring hałasu komunikacyjnego na 42 stanowiskach w głównych miastach województwa kujawsko-pomorskiego tj. w Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku i Grudziądzu jak również Żninie, Mogilnie, Chełmnie, Jabłonowie Pomorskim, Radzynie Chełmińskim, Aleksandrowie Kujawskim i Rypinie. Kontynuowany był monitoring oddziaływania autostrady A-1, a także prowadzono całoroczne długookresowe pomiary hałasu komunikacyjnego na Placu Poznańskim w Bydgoszczy. W 2009 roku do ciągłych wielodobowych długookresowych pomiarów poziomu dźwięku wytypowano dwa punkty w województwie, tj. przy ul. Mickiewicza 52 w Żninie oraz przy ul. Słowackiego 22 w Aleksandrowie Kujawskim.

Wyniki prowadzonych pomiarów hałasu drogowego w latach 2005-2009 wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku dla poszczególnych typów terenu w większości monitorowanych punktów pomiarowych. Zgodnie z trendem krajowym najtrudniejsze warunki ruchu, co generuje wzmożony hałas, występują szczególnie w dużych miastach, a w mniejszych miejscowościach (w przypadku braku obwodnic) w rejonach przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich.

Analiza wyników prowadzonych badań wskazuje, że na większości monitorowanych ulic województwa kujawsko-pomorskiego, w latach 2005-2009, poziom hałasu w porze dziennej przekracza dopuszczalne normy w zakresie od 5-10 dB, stanowiąc 38% wszystkich zarejestrowanych przekroczeń.

Ryc. 9. Procent długości odcinków ulic w miastach województwa kujawsko-pomorskiego, przy których emisja hałasu przekracza poziom dopuszczalny w latach 2005-2009 (źródło: WIOŚ)

Począwszy od roku 2007 opracowane zostały zgodnie z przepisami mapy akustyczne dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys. (Bydgoszcz),
- odcinków głównych dróg, którymi przejeżdża ponad 6 mln samochodów rocznie (droga krajowa nr 1 na odcinku Czerniewice – Nowy Ciechocinek oraz droga krajowa nr 5 na odcinku Osielsko – Bydgoszcz).

Mapy akustyczne wykonywane zgodnie z wymogami dyrektywy 2002/49/WE w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku w oparciu o wskaźniki długookresowe L_{DWN} oraz L_N są źródłem dodatkowych informacji o stanie akustycznym środowiska.

Ryc. 10. Udział procentowy przekroczeń hałasu drogowego w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2005-2009 (źródło: WIOŚ)

Wskazując aktualny stan klimatu akustycznego i ludność ekspozowaną na hałas, prezentują pośrednio presję poszczególnych rodzajów źródeł dźwięku na środowisko.

Obowiązek wykonania map akustycznych do 2012 roku dotyczy:

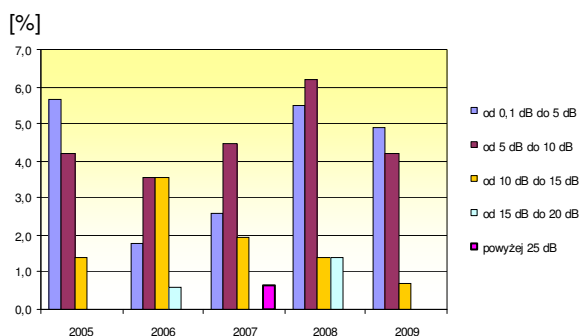
- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. (Toruń, Włocławek),

- odcinków głównych dróg, którymi przejeżdża ponad 3 mln samochodów rocznie (odcinki dróg krajowych nr 1, 5, 10, 15, 16 i 80).

Sporządzone mapy są również podstawą do opracowywania programów ochrony środowiska przed hałasem. Dla aglomeracji miejskich obowiązek ten realizowany jest przez prezydenta miasta, a dla odcinków głównych dróg przez marszałka województwa. W programach tych wyznacza się zadania, które powinny być zrealizowane w pierwszej kolejności, w celu dostosowania emitowanego hałasu do poziomu dopuszczalnego.

Drugim, co do ważności źródłem hałasu w środowisku, wpływającym na pogarszanie klimatu akustycznego województwa kujawsko – pomorskiego jest hałas przemysłowy. Celem monitoringu hałasu przemysłowego jest doprowadzenie emisji hałasu do poziomu zgodności z wymaganiami normatywnymi poprzez systematyczną kontrolę źródeł dźwięku. W 2009 roku kontroli ww. zakresie poddano 130 zakładów, stwierdzając 21 przypadków naruszeń dopuszczalnych norm. W latach 2005-2009, na 754 kontrole w zakresie ochrony przed hałasem przemysłowym, zarejestrowano na terenie województwa prawie 23% przypadków przekroczeń dopuszczalnych norm. W tym czasie do obowiązujących norm dostosowało się 13,9% jednostek i podmiotów gospodarczych, u których stwierdzono przekroczenia. W dalszym ciągu obserwuje się powstawanie nowych źródeł przekroczeń dopuszczalnych norm, pochodzących z niewielkich zakładów wytwórczych i rzemieślniczych zlokalizowanych wewnątrz osiedli mieszkaniowych. Istotny problem stanowią także duże centra handlowe oraz lokal rozrywkowe lokalizowane w pobliżu zabudowy mieszkaniowej. W takim przypadku nawet stosunkowo niewielkie poziomy hałasu potrafią powodować wysoką niedogodność dla mieszkańców. Zwiększenie się uciążliwości akustycznych w pobliżu obiektów mieszkalnych wiąże się również z łatwiejszym dostępem do osiągnięć techniki, gdyż wiele biur oraz sklepów posiada np. urządzenia klimatyzacyjne, które pogarszają klimat akustyczny w ich otoczeniu.

Najczęściej rejestrowane przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej w latach 2005-2009 to przekroczenia z przedziału 5–10 dB, stanowiące 42% ogólnie rejestrowanych przekroczeń w porze nocnej. Natomiast przekroczenia rzędu 0,1–5 dB stanowią - 37%, 10-15 dB – 16%, 15-20 dB – 4%. Przekroczenie powyżej 25 dB zarejestrowano jedynie w 2007 roku (1% ogólnie rejestrowanych przekroczeń w porze nocnej) (Ryc. 11 i 12).

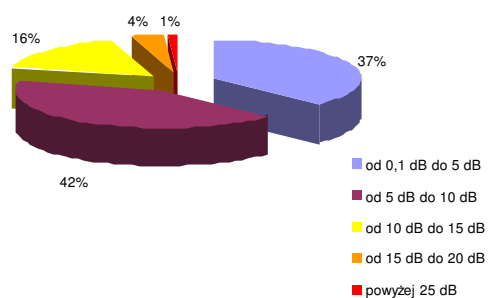

Analiza wyników z wieloletnich badań monitoringowych pozwala na sformułowanie pewnych wniosków dotyczących aktualnych trendów zmian klimatu akustycznego na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

Ryc. 11. Procent obiektów przemysłowych województwa kujawsko-pomorskiego przekraczających poziomy dopuszczalny hałas w porze nocnej w latach 2005-2009 (źródło: WIOŚ)

W głównych miastach województwa nadal obserwuje się przyrost odcinków ulic, na których rejestrowany jest wysoki poziom dźwięku od komunikacji drogowej, w tym o przedziałach hałasu uważanego za bardzo uciążliwy (powyżej 70 dB w dzień) zmniejszanie się odcinków ulic o niższych przedziałach poziomu dźwięku. Nawet w małych miastach coraz częściej nie rejestruje się już ulic o poziomie hałasu uznawanym za komfort akustyczny (poniżej 50 dB). Niepokojący jest brak zachowania standardów akustycznych w rejonach przebiegu głównych dróg (zarówno w dużych, jak i małych miastach) w porze nocnej.

Tendencja do odciążania obszarów zurbanizowanych z uciążliwego ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich jest powolna, ale systematyczna. Związane jest to z budową tras obwodowych tj. obwodnica Świecia, obwodnica Nakła n. Notecią, południowa obwodnica Torunia, obwodnica Kowala, obwodnica dla drogi nr 10 dla Bydgoszczy, itp. Niemniej jednak powyższa tendencja skutkuje często przenoszeniem zagrożenia hałasem na obszary o dotychczas komfortowych warunkach akustycznych. Przeciwdziałać temu należy na etapie planowania, przewidując stosowanie najnowszych technologii nawierzchni dróg, tzw. cichych asfaltów.

Brak negatywnego oddziaływania hałasu kolejowego to przede wszystkim skutek zmniejszenia rangi i roli transportu kolejowego. Ponadto, korzystnie na poprawę stanu klimatu akustycznego terenów przyległych wpłynęła modernizacja linii kolejowych i poprawa warunków technicznych taboru.

Uciążliwości hałasu pochodzące od źródeł przemysłowych w województwie kujawsko-pomorskim w przeciągu ostatniego dziesięciolecia zmniejszają się.

Ryc. 12. Udział procentowy obiektów przemysłowych przekraczających poziomy dopuszczalne w porze nocnej w latach 2005-2009 (źródło: WIOŚ) oraz odpowiednio zaprojektowanych ekranów akustycznych

Działania organów ochrony środowiska i postęp techniczny przyczyniły się do zlikwidowania większości przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku pochodzących z dużych zakładów przemysłowych, co w znacznym stopniu polepszyło klimat akustyczny na terenach chronionych.

4. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska reguluje postępowanie dotyczące pól elektromagnetycznych. Zgodnie z art. 123 ustawy, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji jego zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska prowadzonego przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska.

Promieniowanie elektromagnetyczne to emisja zaburzenia energetycznego wywołanego przepływem prądu elektrycznego lub zmianą ładunków w źródle. Ww. ustawa definiuje pola elektromagnetyczne jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 do 300 GHz. Zaburzenie polega na fakcie, że zmiana pola magnetycznego (elektrycznego) z określoną częstotliwością, wywołuje zmianę z tą samą częstotliwością pola elektrycznego (magnetycznego). Zjawisko elektromagnetyczne opisujemy podając natężenie pola elektrycznego, natężenie pola magnetycznego, częstotliwość drgań lub gęstość mocy. Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (instalacja), w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radio, urządzenia radiowo-nawigacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu, itp.

Znaczące oddziaływanie na środowisko pól elektromagnetycznych występuje:

- w paśmie 50 Hz od sieci i urządzeń energetycznych,
- w paśmie od 300 MHz do 40000 MHz od urządzeń radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 października 2003 r. (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Obowiązujące dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych ustalona dla:

- terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- miejsc dostępnych dla ludności oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności.

W 2009 r. do badań natężenia promieniowania elektromagnetycznego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U.Nr 221, poz.1645), wytypowano:

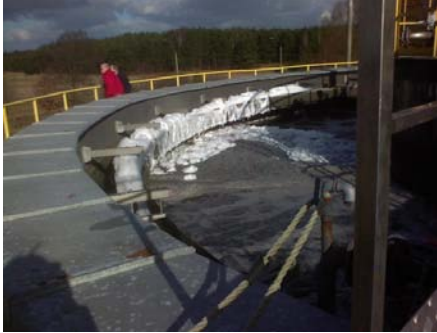
- w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców (15 punktów pomiarowych):
 - Bydgoszcz – 10
 - Toruń – 2
 - Włocławek – 1
 - Grudziądz – 1
 - Inowrocław – 1
- w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców (15 punktów pomiarowych):
 - Koronowo
 - Janikowo
 - Kruszwica
 - Strzelno
 - Kcynia
 - Więcbork

- Nowe
- Barcin
- Aleksandrów (Kuj.)
- Brodnica
- Kowalewo Pom.
- Łasin
- Lipno
- Piotrków Kuj.
- Chełmża

• tereny wiejskie (15 punktów pomiarowych):

- Białe Błota
- Osielsko
- Złotniki Kuj.
- Jeziora Wlk.
- Sadki
- Sośno
- Jeżewo
- Pruszcz
- Cekcyn
- Rogowo
- Waganiec
- Bobrowo
- Lisewo
- Zbójno
- Gruta

Punkty pomiarowe wyznaczono na terenach ogólnodostępnych dla ludności, w rejonie oddziaływania źródeł emisji PEM (stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne). Wyniki przeprowadzonego monitoringu, analogicznie jak w poprzednich latach, nie wykazał przekraczania wartości normatywnych na żadnym ze stanowisk pomiarowych.

5. REALIZACJA ZADAŃ INSPEKCYJNYCH

Realizacja kontroli ujętych w rocznym planie, przyjętym przez Wydział Inspekcji na 2009 rok, miała na celu ograniczenie uciążliwości największych źródeł zanieczyszczeń w skali kraju oraz zakładów szczególnie szkodliwych dla środowiska w skali województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto prowadzono działania w ramach nadzoru rynku, międzynarodowego obrotu odpadami, kontroli postępowania z substancjami zubażającymi warstwę ozonową, promieniowaniem elektromagnetycznym oraz przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Istotnym elementem działań inspekcyjnych był udział w zdarzeniach spełniających definicję „poważnej awarii”.

Plan kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na 2009 rok zakładał przeprowadzenie **782** kontroli, określonych w 22 celach kontrolnych.

W 2009 roku przeprowadzono ogółem **1017** kontroli w tym **133** kontrole interwencyjne. Skontrolowano **1329** podmiotów korzystających ze środowiska.

Oprócz powyższego zrealizowano **563** kontrole w oparciu o dokumenty.

Ponadto w ramach prowadzonej działalności inspekcyjnej:

- wydano 503 zarządzenia pokontrolne,
- wydano 581 zaświadczeń,
- wystawiono 207 mandatów karnych,
- złożono 309 wniosków i wystąpień do organów administracji rządowej i samorządowej.

Wydano także w I instancji w rozumieniu przepisów o postępowaniu administracyjnym 212 decyzji administracyjnych w tym:

- decyzje pieniężne – 192,
- decyzje niepieniężne – 20.

PODSUMOWANIE

- Według kolejnej rocznej oceny jakości powietrza na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wyróżniono 7 stref sklasyfikowanych w najsłabszej klasie C. 3 strefom przyznano klasę B.
- Badania stężeń substancji w powietrzu wykazały dotrzymanie norm odnośnie dwutlenku siarki, przypadki ponadnormatywnych stężeń dwutlenku azotu, utrzymywanie się niekorzystnego stanu w przypadku pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(α)pirenu w pyle. Ponadto oznaczane w pyle metale ciężkie nikiel i arsen przekraczały na pojedynczych stacjach poziom docelowy. Poziom docelowy nie był dotrzymany również dla ozonu dla strefy kujawsko-pomorskiej. Stężenia ozonu przekraczały także poziom celu długoterminowego określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Występowały również problemy z dotrzymaniem norm w przypadku benzenu.
- Badania mikrobiologiczne powietrza prowadzone w otoczeniu oczyszczalni ścieków oraz zakładu utylizacji odpadów komunalnych w większości przypadków generalnie wskazywało na średnie zanieczyszczenie.
- Na podstawie badań monitoringowych wód płynących stwierdzono, że w zakresie oceny stanu / potencjału ekologicznego z uwzględnieniem wskaźników biologicznych i fizykochemicznych blisko 50% stanowisk spełniało wymogi dobrego stanu ekologicznego (II klasa). Natomiast w zakresie niepełnej oceny opartej tylko na analizie fizykochemicznej zdecydowana większość stanowisk wykazywała stan poniżej dobrego.
- W ocenie stanu /potencjału ekologicznego w zakresie biologicznym z uwzględnieniem wskaźnika makrofitowego indeksu rzecznoego 80% stanowisk spełniało wymogi bardzo dobrego lub dobrego stanu biologicznego.
- Kontrola zawartości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, tzw. substancji priorytetowych oraz innych substancji zanieczyszczających wykazała na 3 stanowiskach przekroczenia wartości granicznych w zakresie WWA.
- Na ponad 70% badanych stanowisk utrzymuje się słaby stan sanitarny.
- Wykonana ocena stopnia eutrofizacji wód płynących wykazała na ponad 70% stanowisk cechy wód eutroficznych.
- Według najnowszych wyników badań rzek na obszarach wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego, za wody zanieczyszczone azotem uznano jedynie górne odcinki Kotomierzycy i Zgłowiączki.
- Przeprowadzony monitoring wód Brdy i Drwęcy pod kątem oceny przydatności wód dla celów pitnych, wykazał nadal utrzymywanie się dobrej kategorii A 2 na ujęciu wody dla Bydgoszczy, oraz słabszej A 3 na ujęciu dla Torunia.
- Na podstawie przeprowadzonych w 2009 roku badań monitoringowych jezior oceniono, że tylko 1/3 posiadała bardzo dobry lub dobry stan ekologiczny.
- Monitoring mający na celu ocenę przydatności jezior do życia ryb objęto 10 jezior, z tego tylko w 3 panowały warunki, właściwe z punktu widzenia przepisów.

- *Badania stanu czystości wód zbiorników zaporowych dowiodły, że zbiorniki: Koronowski i Żur charakteryzowały się złym potencjałem ekologicznym, natomiast Zbiornik Włocławski jest na granicy dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego.*
- *W głównych miastach województwa nadal obserwuje się przyrost odcinków ulic, na których rejestrowany jest wysoki poziom dźwięku od komunikacji drogowej, pogarsza się również klimat akustyczny w małych miastach. W związku z budową obwodnic komunikacyjnych następuje także przenoszenie zagrożenia hałasem na obszary o dotychczas komfortowych warunkach akustycznych.*
- *Nie stwierdzono negatywnego oddziaływania hałasu kolejowego*
- *Uciążliwości hałasu pochodzące od źródeł przemysłowych w województwie kujawsko-pomorskim w przeciągu ostatniego dziesięciolecia zmniejszają się dzięki działaniom organów ochrony środowiska i postępowi technicznemu. Podstawowy problem wynika z stosowania w planach zagospodarowania przestrzennego mieszanej mieszkaniowo-usługowej funkcji terenów.*
- *Wyniki przeprowadzonego monitoringu promieniowania elektromagnetycznego, analogicznie jak w poprzednich latach, nie wykazały przekraczania wartości normatywnych na żadnym ze stanowisk pomiarowych wyznaczonych na terenach ogólnodostępnych dla ludności, w rejonie oddziaływania źródeł emisji PEM (stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne).*
- *W 2009 roku WIOŚ przeprowadził ogółem 1017 kontroli. Wydano 503 zarządzenia pokontrolne oraz wystawiono 207 mandatów karnych. Skontrolowano 1329 podmiotów korzystających ze Środowiska.*

**UCHWAŁA NR XXXVIII//2010
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 2 lipca 2010r.**

**w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Starosty Tucholskiego
i Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi.**

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, z 2007r. Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 92, poz. 753, z 2010r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146) oraz art.229 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071, z 2001r. Nr 49, poz. 509, z 2002r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, z 2003r. Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1660, z 2004r. Nr 162, poz. 1692, z 2005r. Nr 78, poz. 682, Nr 64, poz. 565, Nr 181, poz. 1524, z 2008r. Nr 229, poz. 1593, z 2009r. Nr 195, poz. 1501, Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 40, poz. 230)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje**

- §1. Po rozpatrzeniu skargi z dnia 26 kwietnia 2010r. złożonej przez Panią Dominikę Leliwa Pruszk i zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu Tucholskiego w sprawie zarzutów przedstawionych w skardze, uznaje się :
- 1) skargę na działalność Starosty Tucholskiego za bezzasadną ,
 - 2) skargę na działalność Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi za bezzasadną.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu zobowiązując go do poinformowania skarżącej o sposobie załatwienia skargi.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

Uzasadnienie

Pismem z dnia 7 maja 2010r., doręczonym w dniu 10 maja 2010r., Wojewoda Kujawsko – Pomorski przekazał Radzie Powiatu Tucholskiego do rozpatrzenia skargę Pani Dominiki Leliwy Pruszek z dnia 26 kwietnia 2010r. na działalność Starosty Tucholskiego oraz dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi w sprawach dotyczących zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Uchwałą Nr XXXVII/279/2010 z dnia 21 maja 2010r. Rada Powiatu Tucholskiego zleciła przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego Komisji Rewizyjnej Rady. Komisja Rewizyjna wysłuchała wyjaśnień Dyrektora i pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi zajmujących się sprawą skarżącą, którzy w sposób szczegółowy omówili procedurę przyznawania środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej obowiązującą w PUP w Tucholi, jak również przedstawili stan faktyczny przedmiotowej sprawy. Następnie Komisja wysłuchała wyjaśnień złożonych przez skarżącą.

Komisja Rewizyjna po szczegółowej analizie dokumentacji dotyczącej przedmiotowej sprawy, w tym opinii prawnej odnoszącej się do stanu prawnego oraz biorąc pod uwagę złożone wyjaśnienia, jak również po zapoznaniu się z zasadami przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej; umową Nr 81/2009 o udzielenie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej zawartej w dniu 16 grudnia 2009r., ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415 z póź. zm.), a w szczególności art.46 tejże ustawy, z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009r. w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 62, poz. 512) oraz art.232§2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 z póź. zm.) uznała, że zarzuty stawiane przez skarżącą nie potwierdziły się i w związku z tym uznała skargę za bezzasadną.

W myśl art.229 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 z póź. zm.) rada powiatu jest organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności starosty oraz kierowników jednostek organizacyjnych powiatu.

**UCHWAŁA NR XXXVIII/.../2010
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 2 lipca 2010 r.**

w sprawie: wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację Projektów w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza.

Na podstawie art. 4 pkt 3 oraz art. 12 pkt. 4 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2001, nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje:**

- § 1. Wyraża się zgodę na przystąpienie i realizację przez Powiat Tucholski Projektu „Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej” w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza Oś priorytetowa 2 Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 – 2013.
- § 2. Wyraża się zgodę na wniesienie własnego udziału finansowego w wysokości i na rachunek bankowy wskazany w umowach finansowych.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu

UZASADNIENIE

W związku z możliwością złożenia wniosku i realizacją Projektu „Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej” w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza Oś priorytetowa 2 Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 – 2013 niezbędne jest podjęcie niniejszej uchwały.

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

Uchwała Nr
Rady Powiatu Tucholskiego
z dnia

w sprawie: zmiany uchwały dotyczącej określenia zadań i wysokości środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz zatrudnienie osób niepełnosprawnych

Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220; Nr 62, poz. 558; Nr 113 poz. 984; nr 153, poz. 1271, Nr 200 poz.1688; Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055; z 2007 r. nr 173, poz. 1218, z 2008 r. nr 180, poz. 1111, nr 223, poz. 1458, z 2009 r. nr 92, poz. 753, nr 157, poz. 1241, z 2010 r. nr 28, poz. 142 i 146, nr 40, poz. 230) oraz art. 35a ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. nr 14, poz. 92, nr 227, poz. 1505, nr 237, poz. 1652 z 2009 r., nr 6, poz. 33, nr 98, poz. 817, nr 157, poz. 1241, nr 219, poz. 1706, z 2010 r. nr 28, poz. 146, nr 40, poz. 223)

Rada Powiatu
uchwala, co następuje:

§ 1

1. W Uchwale XXXIII/258/2009 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 22 grudnia 2009 r. zmienionej uchwałą nr XXXV/267/2010 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 19 marca 2010 r. wprowadza następujące zmiany:

Rehabilitacja zawodowa

1. Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych art. 40	3 800 zł
2. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu art. 11	6 200 zł

Rehabilitacja społeczna

1. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podst. odrębnych przepisów	117 963 zł.

2. Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych **3 671 zł**

Szczegółowy podział zadań oraz środków przeznaczonych na ich realizację określa załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Pozostałe zapisy Uchwały XXXIII/258/2009 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 22 grudnia 2009 r. zmienionej uchwałą nr XXXV/267/2010 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 19 marca 2010 r. pozostają bez zmian.

§ 3

Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Tomasza Sobieckiego

Uzasadnienie

Wywołanie powyższej uchwały podyktowane zostało koniecznością przesunięcia środków pomiędzy zadaniami.

1. **Rehabilitacja zawodowa:** powyższe zmiany wynikają z indywidualnych oczekiwań poszukujących pracy, które w większym stopniu obciążają środki na instrumenty i usługi rynku pracy, niż finansowanie kosztów szkoleń. Przesunięcie pomiędzy zadaniami wynoszą 1 200,00 zł.
2. **Rehabilitacja społeczna:** powyższe zmiany podyktowane zostały niewykorzystaniem w całości środków na zadaniu sport, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym niewykorzystanie środki Centrum proponuje przesunąć na zadanie dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze między innymi na pielucho majtki, wkłady anatomiczne, cewniki itp. Na w/w zadaniu wystąpiły braki. Informujemy, iż zadanie jest zrealizowane środki finansowe zostały wypłacone lub są w trakcie realizacji tj. zamówiono faktury. Środki finansowe już wykorzystane. Dlatego proponujemy aby niewykorzystane środki z zadania sport, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych przesunąć na występujące braki na zadaniu dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze gdzie występują braki środków finansowych.

Załącznik do uchwały Rady Powiatu Tucholskiego Nr				
dot. środków finansowych PFRON				
Zadania	Plan początkowy	Uchwała Nr Rady Powiatu Tucholskiego z dnia		
		Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
1	2	3	4	5
Ogółem:	1 078 474 złotych			1 078 474 złotych
Rehabilitacja zawodowa	190 000 złotych	1 200 złotych	1 200 złotych	190 000 złotych
Zwrot kosztów wyposażenia lub przystosowania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych Art. 26	90 000 złotych			90 000 złotych
Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej albo rolniczej dla osób niepełnosprawnych Art. 12a	90 000 złotych			90 000 złotych
Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych Art. 40	5 000 złotych		1 200 złotych	3 800 złotych
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu Art. 11	5 000 złotych	1 200 złotych		6 200 złotych
Rehabilitacja społeczna	888 474 złotych	1 329 złotych	1 329 złotych	888 474 złotych
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	102 500 złotych			102 500 złotych
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	72 500 złotych			72 500 złotych
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty i środki pomocnicze przyznane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	116 634 złotych	1 329 złotych		117 963 złotych
Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych	5 000 złotych		1 329 złotych	3 671 złotych
5. Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej Art. 35a	591 840 złotych			591 840 złotych

Sporządziła: Ewa Nadolna, tel. (052) 559-19-96

PROJEKT

UCHWAŁA NR XXXVIII/...../2010 RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO z dnia 2 lipca 2010 r.

w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg

Na podstawie art.12 pkt 11, art.40 ust.1, art.42 ust.1 i art.44 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1592, z 2002r. Nr 23, poz.220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz.984, Nr 153, poz.1271 , Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz.1806, 2003r. Nr 162, poz.1568, z 2004r. Nr 102, poz.1055, z 2007r. Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 92, poz. 753, z 2010r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146) oraz art.59 ust.2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz.1240, z 2010r. Nr 28, poz. 146)

Rada Powiatu uchwała, co następuje :

§ 1. 1. Uchwała określa szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Powiatowi Tucholskiemu oraz jego jednostkom podległym, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazuje organ lub osoby uprawnione do udzielania tych ulg.

2. Uchwały nie stosuje się do należności cywilnoprawnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

§ 2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) ustawie – oznacza to ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz.1240 z póź. zm.);
- 2) należności – oznacza to należności pieniężne główne wraz z odsetkami za zwłokę i innymi należnościami ubocznymi, mające charakter cywilnoprawny, przypadające Powiatowi Tucholskiemu lub jego jednostkom podległym;
- 3) dłużniku – oznacza to osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;
- 4) Zarządzie Powiatu – oznacza to Zarząd Powiatu Tucholskiego;

- 5) przedsiębiorcy – należy przez to rozumieć podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania;
- 6) działalności gospodarczej – należy przez to rozumieć działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie reguły konkurencji określone w przepisach części trzeciej tytułu VII rozdziału 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz.UE C 115, 9 maja 2008 r.);
- 7) uprawnionym organie lub osobie – oznacza to Zarząd Powiatu lub kierownika jednostki podległej Powiatowi Tucholskiemu (jednostki budżetowej, zakładu budżetowego);
- 8) uldze – oznacza to umorzenie, odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty należności.

- § 3. 1. Uprawniony organ lub osoba na wniosek dłużnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym może:
- 1) umorzyć w całości lub w części należności,
 - 2) odroczyć terminy spłaty całości lub części należności,
 - 3) płatność całości lub części należności może rozłożyć na raty.
2. Umorzenie należności głównej powoduje również umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona ta należność.
3. Jeżeli ulgą ma być objęta część należności, udzielenie ulgi może nastąpić dopiero po zapłaceniu przez dłużnika pozostałej części tej należności.

- § 4. W przypadku niedotrzymania terminu płatności odroczonej należności bądź terminu płatności którejkolwiek z rat na jakie została rozłożona należność, pozostała do zapłaty należność staje się natychmiast wymagalna wraz z należnymi odsetkami liczonymi od dnia następnego po upływie terminu płatności obowiązującego przed odroczeniem terminu płatności lub rozłożeniem na raty spłaty należności.

- § 5.1. Należności mogą być umarzane w całości z urzędu, jeżeli:

- 1) osoba fizyczna – zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6.000 zł;
- 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
- 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji,
- 5) zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny.

2. W przypadku, gdy oprócz dłużnika głównego są zobowiązane inne osoby, należności, o których mowa w ust.1, mogą zostać umorzone tylko wtedy, gdy warunki umarzenia są spełnione wobec wszystkich zobowiązanych.

§ 6.1. W stosunku do dłużników będących przedsiębiorcami, stosowanie ulg w spłacie należności pieniężnych, o których mowa w §3 ust.1 i §5 pkt 5, mających charakter cywilnoprawny, stanowi pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis¹ (Dz.Urz. UE L 379/5 z 28.12.2006 r.).

2. Podmiot, który chce skorzystać z pomocy de minimis zobowiązany jest do dostarczenia wraz z wnioskiem:
 - 1) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
 - 2) informacji z Formularza zawartego w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2010r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis.

§ 7. Do stosowania ulg w spłacie należności są uprawnieni:

- 1) Zarząd Powiatu – bez względu na wysokości kwoty należności,
- 2) kierownik jednostki podległej Powiatowi Tucholskiemu – w odniesieniu do należności przypadających tej jednostce, jeżeli wartość należności głównej nie przekracza kwoty 500 zł.

§ 8. 1. Udzielenie ulgi następuje w formie pisemnej, na podstawie przepisów prawa cywilnego.

2. W przypadkach, o których mowa w § 5 ust.1, umorzenie należności następuje w formie jednostronnego oświadczenia woli.

§ 9. 1. Wniosek, o którym mowa w § 3 ust.1, powinien zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi oraz jej adresu (miejsce zamieszkania lub pobytu, siedziba albo miejsce prowadzenia działalności gospodarczej), a nadto treść żądania wraz ze wskazaniem podstawy uprawniającej do zastosowania ulgi, a także dowodów uzasadniających to żądanie.

2. Jeżeli wniosek dłużnika zawiera braki formalne, uprawniony organ lub osoba wzywa dłużnika do ich usunięcia w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego warunku spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

¹ Z dniem 1 grudnia 2009 r. wszedł w życie Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. UE C 306, 17.12.2007 r.) . Zgodnie z art. 2 Traktatu z Lizbony, dotychczasowe oznaczenie „Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską” (TWE) zostało zastąpione oznaczeniem „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” (TFUE). Zgodnie z art. 5 Traktatu z Lizbony dotychczasowe art. 87 i 88 TWE otrzymały oznaczenie art. 107 i 108 TFUE.

3. Uprawniony organ lub osoba zawiadamia dłużnika w formie pisemnej o pozostawieniu jego wniosku bez rozpatrzenia.

§ 10. Przed udzieleniem ulgi uprawniony organ lub osoba przeprowadza postępowanie wyjaśniające, w celu dokładnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych, a zwłaszcza ustalenia podstawy do zastosowania ulgi.

§11. 1. Zarząd Powiatu przedstawia Radzie Powiatu Tucholskiego:

- 1) wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono ulgi, w roku budżetowym w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, ze wskazaniem rodzaju zastosowanej ulgi oraz wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia;
 - 2) wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy de minimis.
2. Wykazy, o których mowa w ust.1, sporządzane są według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku i przedstawiane Radzie Powiatu Tucholskiego w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu powiatu.

§ 12. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.

§13. Traci moc Uchwała Nr XII/105/2007 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 grudnia 2007r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych stanowiących dochody powiatu oraz jego jednostek organizacyjnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa.

§ 14. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawskiego

Zarząd Powiatu

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 59 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz.1240 z póź. zm.), w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarżane lub ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, za wyjątkiem należności cywilnoprawnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zlecony jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, do których stosuje się przepisy art. 55-58 wyżej wymienionej ustawy.

Przepisy art.59 ust.2 i 3 powyższej ustawy zawierają delegację dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osoby uprawnionych do udzielania tych ulg, a także do postanowienia o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa wyżej, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art.56 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zakres delegacji ustawowej zawarty w art.59 ust.2 wyżej wymienionej ustawy został ograniczony tylko do należności mających charakter cywilnoprawnych.

Udzielanie ulg w zakresie niepodatkowych należności publicznoprawnych regulują od 1 stycznia 2010 r. przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

**UCHWAŁA NR XXXVIII/.../2010
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 2 lipca 2010r.**

w sprawie: określenia rodzajów świadczeń oraz warunków i sposobu ich przyznawania w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Tucholski

Na podstawie art.72 ust.1 i ust.4 w zw. z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006r. Nr 97, poz. 674, Nr 170, poz. 1218, Nr 220, poz. 1600, z 2007r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369, Nr 247, poz. 1821, z 2008r. Nr 145, poz. 917, Nr 227, poz. 1505, z 2009r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572, Nr 97, poz. 800, Nr 213, poz. 1650, Nr 219, poz. 1706) oraz art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 167, poz. 1759, z 2007r. Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 92, poz. 753, z 2010r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje:**

§ 1.1. Uchwała określa rodzaje świadczeń na pomoc zdrowotną oraz warunki i sposoby ich przyznawania dla nauczycieli szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Tucholski.

2. W budżecie Powiatu Tucholskiego corocznie zabezpiecza się środki finansowe przeznaczone na pomoc zdrowotną dla nauczycieli, w wysokości 0,3% planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, zwane dalej „funduszem zdrowotnym”.
3. Pomoc zdrowotna udzielana jest w formie zasiłku pieniężnego nie częściej niż raz w danym roku kalendarzowym.
4. Obsługę administracyjno – finansową funduszu zdrowotnego prowadzi Powiatowy Zakład Obsługi, zwany dalej PZO.

§ 2. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o :

- 1) szkole – należy przez to rozumieć szkoły i placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Tucholski,

- 2) nauczycielu bez bliższego określenia – należy przez to rozumieć nauczycieli zatrudnionych w szkołach oraz nauczycieli emerytów i rencistów.

§ 3.1. Osobami uprawnionymi do korzystania z funduszu zdrowotnego są :

- 1) nauczyciele zatrudnieni, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktyczno – wychowawczych,
- 2) nauczyciele emeryci i renciści szkół.

§ 4. Z funduszu zdrowotnego mogą korzystać nauczyciele, w związku z :

- 1) z przewlekłą chorobą,
- 2) długotrwałym leczeniem specjalistycznym,
- 3) chorobą nieuleczalną,
- 4) długotrwałym leczeniem szpitalnym,
- 5) zakupem leków, aparatu słuchowego, sprzętu ortopedycznego niezbędnego w rehabilitacji (zwrot kosztów całkowity lub częściowy),
- 6) koniecznością zakupu szkieł korekcyjnych, okularów.

§ 5.1. Warunkiem ubiegania się o zasiłek z funduszu zdrowotnego jest złożenie wniosku, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

2. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio :

- 1) aktualne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia,
- 2) kartę informacyjną leczenia szpitalnego (w przypadku pobytu w szpitalu),
- 3) dokumenty potwierdzające zasadność poniesionych wydatków (np. zaświadczenie od okulisty o konieczności noszenia okularów, zaświadczenie lekarskie o konieczności przyjmowania określonych leków),
- 4) dokumenty potwierdzające poniesione koszty leczenia (kopie rachunków za leczenie, zakup leków, sprzętu rehabilitacyjnego itp.),
- 5) oświadczenie o wysokości dochodów rodziny nauczyciela brutto) ze wszystkich źródeł z ostatnich trzech miesięcy poprzedzających ubieganie się o pomoc zdrowotną.

3. Z wnioskiem o przyznanie zasiłku może wystąpić nauczyciel lub jego opiekun, jeżeli nauczyciela nie jest zdolny osobiście do podejmowania czynności w tym zakresie, a także przełożony nauczyciela.
4. Wnioski należy składać w Wydziale Edukacji, Zdrowia, Kultury, Sportu i Promocji Starostwa Powiatowego w Tucholi do 30 listopada każdego roku.

§ 6. 1. Opiniowaniem wniosków zajmuje się Komisja powołana przez Zarząd Powiatu.

2. W skład komisji wchodzi :

- 1) dwóch przedstawicieli Powiatu, z których jeden jest przewodniczącym komisji,
- 2) przedstawiciel szkoły, z której pochodzą wnioski nauczycieli o przyznanie pomocy zdrowotnej.

3. Przy opiniowaniu wniosków komisja bierze pod uwagę następujące kryteria :

- 1) sytuację materialną nauczyciela,
- 2) wysokości poniesionych przez nauczyciela kosztów leczenia,
- 3) inne okoliczności np. długotrwałe zwolnienie, przewlekłą chorobę, konieczność dalszego leczenia, stosowanie specjalnej diety, zapewnienie dodatkowej opieki dla chorego itp. ,
- 4) możliwości finansowe funduszu zdrowotnego.

4. Komisja może wezwać wnioskodawcę do złożenia dodatkowych dokumentów lub wyjaśnień mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie wniosku.

5. Komisja opiniuje wnioski do dnia 15 grudnia danego roku.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wnioski będą rozpatrywane na bieżąco po wpłynięciu do Wydziału Edukacji, Zdrowia, Kultury, Sportu i Promocji Starostwa Powiatowego w Tucholi.

§ 7.1. Decyzje o przyznaniu oraz wysokości zasiłku podejmuje Zarząd Powiatu Tucholskiego.

2. Przyznane świadczenia nie mają charakteru roszczeniowego, a decyzja Zarządu Powiatu Tucholskiego jest ostateczna.

§ 8.1. Niewykorzystane środki finansowe w danym roku budżetowym nie przechodzą na rok następny.

2. Uprawniony może skorzystać z pomocy zdrowotnej raz w danym roku kalendarzowym, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach ciężkiej, przewlekłej lub nieuleczalnej choroby – powtórnie w danym roku.

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.

§10. Traci moc Uchwała Nr XII/100/2007 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 grudnia 2007r. w sprawie regulaminu udzielania jednorazowego zasiłku zdrowotnego dla nauczycieli oraz nauczycieli emerytów i rencistów szkół oraz placówek prowadzonych przez Powiat Tucholski, korzystających z opieki zdrowotnej.

§11. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Zarząd Powiatu

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

Uzasadnienie

W myśl art.72 ust.1 i ust.4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006r. Nr 97, poz. 674 z póź. zm.) niezależnie od przysługującego nauczycielowi i członkom jego rodziny prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organy prowadzące szkoły przeznaczają corocznie w budżetach odpowiednie środki finansowe oraz określają rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunki i sposób ich przyznawania. Uprawnienia te zachowują nauczyciele po przejściu na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjny bez względu na datę przejścia na emeryturę, rentę lub świadczenie kompensacyjne.

Z uwagi na to, że w ostatnim okresie pojawiło się orzecznictwo sądów administracyjnych dokonujące wykładni obowiązujących przepisów prawa dotyczących pomocy zdrowotnej dla nauczycieli, należy ustalić regulamin zawierający wskazania zawarte w orzecznictwie sądów, tak aby był on zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

Zgodnie z art.91d pkt 1 w/w ustawy zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w art.72 ust.1 wykonuje rada powiatu.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie niniejszej ustawy.

Załącznik nr
do uchwały Nr
Rady Powiatu Tucholskiego
z dnia

Zarząd Powiatu Tucholskiego

WNIOSEK

O PRYZNANIE ZASIŁEK Z FUNDUSZU ZDROWOTNEGO

Część I

1. Imię i nazwisko wnioskodawcy

.....

2. Adres zamieszkania, telefon

.....

3. Ostatnie miejsce pracy (dot. nauczycieli emerytów i rencistów)

.....

4. Wymiar czasu pracy

Proszę o udzielenie mi zasiłku zdrowotnego z powodu :

.....
.....
.....
.....
.....

Część II

Oświadczam, że w ostatnich trzech miesiącach moja rodzina uzyskała dochody w podanych niżej wysokościach :

1. Dochód wnioskodawcy

2. Dochód współmałżonka i członków rodziny
pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym

3. Razem dochód z ostatnich trzech miesięcy :

Oświadczam, że z powyższego dochodu poza mną utrzymują się następujące osoby :

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Oświadczam, że z tej formy pomocy korzystałem/ korzystałam w roku

Forma wypłaty zasiłku zdrowotnego gotówka/ przelew¹ :

Nr rachunku bankowego

w Banku

Prawidłowość wyżej przedstawionych danych potwierdzam własnoręcznym podpisem, świadomy/a odpowiedzialności karnej (art.247§1 k.k.) . Jednocześnie wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych na potrzeby Funduszu Zdrowotnego zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002r. Nr 101, poz. 926 z póź. zm.) .

.....

(miejsowość, data)

.....

(podpis wnioskodawcy)

Załączniki :

- 1)
- 2)
- 3)

Część III

OPINIA KOMISJI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Komisja proponuje przyznać zasiłek zdrowotny w wysokości zł.
(słownie :.....).

Komisja proponuje nie przyznać zasiłku zdrowotnego z powodu :

.....
.....
.....
.....
.....

(miejsowość, data)

Podpisy członków Komisji :

1.
2.
3.

Decyzja Zarządu Powiatu Tucholskiego²

1. Przyznać zasiłek zdrowotny w wysokości zł. (słownie :)
2. Odmówić przyznania zasiłku zdrowotnego.

Uwagi :

.....
.....
.....
.....
.....

(miejsowość ,data)

Podpisy Członków Zarządu :

1.
2.
3.
4.

1 - właściwe zaznaczyć

2 - właściwe zaznaczyć

UCHWAŁA NR XXXVIII/ /2010
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 2 lipca 2010r.

w sprawie: trybu prac nad projektem uchwały budżetowej

Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592, z 2002r. Nr 23, poz.220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz.984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 162,poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, z 2007r. Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 92, poz.753, z 2010r. Nr 28, poz. 142 i 146), oraz art.234 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z 2010 r. Nr 28, poz. 146.)

Rada Powiatu
uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się tryb prac nad projektem uchwały budżetowej zgodnie z procedurą opracowywania i uchwalania budżetu Powiatu Tucholskiego zawartą w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXIX/196/2005 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 15 września 2005 r. w sprawie: ustalenia trybu prac nad projektem uchwały budżetowej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) Rada Powiatu określa tryb prac nad projektem uchwały budżetowej ustalając w szczególności:

1. terminy obowiązujące w toku prac nad projektem budżetu powiatu,
2. obowiązki powiatowych samorządowych jednostek organizacyjnych w toku prac nad projektem budżetu powiatu,
3. wymaganą szczegółowość projektu,
4. wymogi dotyczące uzasadnienia i materiały informacyjne, które Zarząd Powiatu powinien przedstawić Radzie Powiatu , przedkładając projekt uchwały budżetowej.

Podstawę prawną podjęcia niniejszej uchwały stanowi nowa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) art. 234 który, upoważnia Radę Powiatu do określenia trybu prac nad projektem uchwały budżetowej. W związku z tym, konieczne jest podjęcie niniejszej uchwały.

Tryb prac nad projektem uchwały budżetowej Powiatu Tucholskiego

§ 1

1. Zarząd Powiatu przystępując do opracowania projektu budżetu na następny rok budżetowy podejmuje w terminie do dnia 15 września uchwałę określającą podstawowe wskaźniki do prac nad budżetem oraz określa szczegółowe wytyczne do opracowania materiałów planistycznych do projektu uchwały budżetowej na kolejny rok budżetowy, dla jednostek organizacyjnych powiatu.
2. Dyrektorzy jednostek organizacyjnych powiatu, naczelnicy wydziałów oraz powiatowe służby, inspekcje i straże opracują na podstawie uchwały zarządu, o której mowa w pkt.1 plan rzeczowy zadań oraz projekt planów finansowych wraz z uzasadnieniem w terminie do 10 października roku poprzedzającego rok budżetowy.
3. Radni , stowarzyszenia, fundacje oraz inne jednostki organizacyjne mogą składać Zarządowi Powiatu wnioski do projektu budżetu. Termin składania wniosków upływa 10 października.
4. Wnioski i uwagi do projektu budżetu na kolejny rok budżetowy winny zawierać:
 - a) rodzaj zadania, przedsięwzięcia,
 - b) uzasadnienie celowości,
 - c) wysokość nakładów finansowych,
 - d) źródła finansowania w tym udział własny wnioskodawcy.Wnioski złożone po terminie nie będą rozpatrywane.

§ 2

Na podstawie otrzymanych materiałów planistycznych, wniosków radnych, Komisji Rady, stowarzyszeń i fundacji, skalkulowanych dochodów własnych budżetu powiatu, dotacji celowych i subwencji z budżetu państwa oraz udziałów w podatkach stanowiących dochody budżetu powiatu, Skarbnik powiatu opracowuje zestawienie zbiorcze dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów powiatu w terminie do dnia 5 listopada roku poprzedzającego planowany rok budżetowy i przedkłada Zarządowi wraz z objaśnieniami.

§ 3

Projekt uchwały budżetowej obejmuje w szczególności:

- 1) kwotę planowanych dochodów budżetu powiatu z wyodrębnieniem dochodów bieżących i majątkowych w tym w szczególności z tytułu dotacji i środków na

finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a także środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi

2) kwotę planowanych wydatków budżetu powiatu w podziale na działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej z wyodrębnieniem:

a/ wydatków bieżących, w tym w szczególności:

- wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń,
- świadczeń na rzecz osób fizycznych,
- wydatków na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1pkt.2 i 3 ustawy o finansach publicznych,
- dotacji na zadania bieżące,
- wydatków na obsługę długu powiatu,
- wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez powiat, przypadających do spłaty w danym roku budżetowym,

b/ wydatków majątkowych, w tym w szczególności:

- wydatków na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego,
- wydatków na zakupy i inwestycje jednostek budżetowych, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1pkt.2 i 3 ustawy o finansach publicznych,
- dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji.

c/ kwoty planowanych dotacji udzielonych z budżetu , w podziale na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych,

3) kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu wraz ze źródłami pokrycia deficytu lub przeznaczenia nadwyżki budżetowej,

4) kwotę planowanych przychodów i rozchodów budżetu powiatu,

5) limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych,

6) kwotę wydatków przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, zgodnie z zawartą umową, z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Powiat Tucholski.

7) plan dochodów i wydatków związane z realizacją:

- a) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych powiatowi odrębnymi ustawami,
- b) zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej,
- c) zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,

8) plan dochodów i wydatków wydzielonych rachunków dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,

9) upoważnienie dla Zarządu Powiatu do zaciągania kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych na pokrycie występującego w ciągu roku budżetowego deficytu budżetu Powiatu,

- 10) upoważnienie dla Zarządu Powiatu do lokowania wolnych środków na rachunkach bankowych w innych bankach niż w banku prowadzącym obsługę budżetu powiatu,
- 11) upoważnienie Zarządu Powiatu do dokonywania zmian w budżecie, w zakresie określonym w art. 258 ustawy o finansach publicznych,
- 12) ustalenie maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez Zarząd Powiatu,
- 13) inne upoważnienia dla Zarządu Powiatu przewidziane ustawami.

§ 4

Do projektu uchwały budżetowej dołącza się:

- a) uzasadnienie,
- b) materiały informacyjne

1) Uzasadnienie winno zawierać:

- a) uzasadnienie projektowanych dochodów z podziałem na dochody bieżące i majątkowe, z uwzględnieniem relacji zapisanych w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- b) uzasadnienie projektowanych wydatków, z podziałem na wydatki bieżące i majątkowe,
- c) uzasadnienie prawne - podstawy prawne projektu uchwały budżetowej,

2) Materiały informacyjne, winny zawierać:

- a) informację o planowanych dochodach (bieżących i majątkowych), obejmującą:
 - wykonanie za poprzedni rok budżetowy,
 - przewidywane wykonanie za bieżący rok budżetowy,
 - informacje o źródłach prognozowanych dochodów budżetowych
- b) informację o planowanych wydatkach (bieżących i majątkowych) obejmującą:
 - wykonanie za poprzedni rok budżetowy,
 - przewidywane wykonanie za bieżący rok budżetowy,
 - informację o źródłach finansowania

§ 5

Projekt uchwały budżetowej wraz z objaśnieniami, Zarząd Powiatu przedkłada w terminie do dnia 15 listopada roku poprzedzającego planowany rok budżetowy:

- 1) Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem wydania opinii,
- 2) Radzie Powiatu.

§ 6

Przewodniczący Rady niezwłocznie przekazuje projekt uchwały budżetowej z materiałami informacyjnymi do zaopiniowania przez Komisję Rady.

§ 7

1. Komisje Rady w terminie 14 dni od daty otrzymania materiałów odbywają posiedzenia, na których formułują na piśmie opinie o projekcie budżetu.
2. W przypadku zgłoszenia propozycji wprowadzenia do budżetu nowego zadania lub zwiększenia wydatków przewidywanych w projekcie, komisja obowiązana jest wskazać źródło jego sfinansowania.
3. Opinie poszczególnych komisji przedstawiane są Komisji Finansów i Budżetu, która w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty ich otrzymania formułuje ostateczną opinię o projekcie budżetu i przedkłada ją Przewodniczącemu Rady.
4. W posiedzeniu Komisji Finansów i Budżetu opiniującej projekt budżetu uczestniczą przewodniczący pozostałych stałych komisji i Zarząd Powiatu.
5. Przewodniczący Rady przedkłada wnioski i opinie komisji, wraz z opinią Komisji Finansów i Budżetu Zarządowi Powiatu

§ 8

1. Zarząd Powiatu, może na podstawie wniosków Komisji dokonać autopoprawek w projekcie uchwały budżetowej.
2. Nieuwzględnione w projekcie budżetu opinie i wnioski komisji wymagają uzasadnienia Zarządu.

§ 9

1. Porządek obrad Sesji Rady Powiatu, na której rozpatrywany będzie projekt uchwały budżetowej, powinien obejmować:
 - 1) przedstawienie ostatecznej wersji budżetu, z uwzględnieniem autopoprawek Zarządu Powiatu
 - 2) przedstawienie opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej,
 - 3) przedstawienie opinii poszczególnych Komisji, w tym Komisji Finansów i Budżetu,
 - 4) przedstawienie stanowiska Zarządu w sprawie opinii i wniosków komisji,
 - 5) dyskusja nad wniesionymi poprawkami i ich przegłosowanie,
 - 6) głosowanie nad projektem uchwały budżetowej.
2. Bez zgody Zarządu Rada nie może wprowadzić w projekcie uchwały budżetowej zmian powodujących zmniejszenie dochodów lub zwiększenie wydatków i jednocześnie zwiększenie deficytu budżetu, a także zwiększenie planowanych dochodów bez jednoczesnego ustanowienia źródeł tych dochodów.

§ 10

1. Rada uchwała uchwałę budżetową przed rozpoczęciem roku budżetowego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego.
2. Do czasu uchwalenia budżetu podstawą gospodarki finansowej jest projekt uchwały, przedstawiony RIO i Radzie w terminie do 15 listopada.

**UCHWAŁA Nr XXXVIII/..../2010
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 02 lipca 2010r.**

w sprawie zmian budżetu powiatu tucholskiego na rok 2010.

Na podstawie art. 12 pkt. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 Nr 173 poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146) oraz art. 211, 212, 214, 215, 222, 235, 236, 237, 258, 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240), art. 166, 184 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z 2010r. Nr 28, poz. 146) w związku z art. 121 ust. 4, 5 i 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, Nr 219, poz. 1706)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje :**

§ 1. W uchwale nr XXXIII/251/2009 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 22 grudnia 2009 roku w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Tucholskiego na 2010 roku, zmienionej uchwałami: Rady Powiatu Tucholskiego Nr XXXIV/260/2010 z dnia 05 lutego 2010 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego Nr 195/4010/2010 z dnia 19 lutego 2010 roku, Rady Powiatu Tucholskiego Nr XXXV/264/2010 z dnia 19 marca 2010 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego Nr 203/425/2010 z dnia 29 marca 2010 roku, Rady Powiatu Tucholskiego Nr XXXVI/275/2010 z dnia 23 kwietnia 2010 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego Nr 208/430/2010 z dnia 27 kwietnia 2010 roku, Rady Powiatu Tucholskiego Nr XXXVII/286/2010 z dnia 21 maja 2010 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego Nr 214/438/2010 z dnia 31 maja 2010 roku wprowadza się następujące zmiany:

§ 1.1. Sumę dochodów w kwocie	62.293.579,72 zł,
- zwiększa się o kwotę	2.069.709,29 zł
- dochody po zmianie wynoszą	64.363.289,01 zł.
w tym:	
dochody bieżące	47.515.426,97 zł,
dochody majątkowe	18.847.862,04 zł,

Wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Sumę wydatków w kwocie	70.293.579,72 zł,
- zwiększa się o kwotę	2.069.709,29 zł
- wydatki po zmianie wynoszą	72.363.289,01 zł.
w tym:	
wydatki bieżące	47.638.727 zł,
wydatki majątkowe	24.724.562,01 zł,

Wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

2. Ustala się zadania inwestycyjne w 2010 roku zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

3. Ustala się limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2010-2012 zgodnie z załącznikiem nr 4 do niniejszej uchwały.

4. Ustala się wydatki na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, zgodnie z załącznikiem nr 7 do niniejszej uchwały.

§ 3.1. Ustala się deficyt budżetu powiatu w wysokości 8.000.000,00 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

- 1) zaciąganych kredytów w kwocie - 8.000.000,00 zł,
2. Ustala się przychody budżetu w wysokości 10.200.000,00 zł, rozchody w wysokości 2.200.000,00 zł.

§ 4. W budżecie tworzy się rezerwy:

- 1) ogólną w wysokości - 350.000,00 zł,
- 2) celową w wysokości - 50.000,00 zł,
z przeznaczeniem na

a) wydatki związane z realizacją zadań z zakresu zarządzania kryzysowego

§ 5.1. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami.

2. Określa się plan dochodów budżetu podlegających przekazaniu do budżetu państwa.

§ 6. Ustala się plan :

- 1) przychodów i wydatków gospodarstwa pomocniczego,
- 2) dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi finansowanych,
zgodnie z załącznikiem nr 5 do niniejszej uchwały.

§ 7. Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu Starostwa Powiatowego w 2010 roku w tym:

- dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 1.925.174 zł.,
- dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 542.777 zł.
zgodnie z załącznikiem nr 6 do niniejszej uchwały.

§ 8. Plan przychodów i wydatków Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym.

§ 9. Ustala się limity zobowiązań z tytułu na zaciągnięcie kredytów i pożyczek na:

- 1) sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu - w kwocie 1.000.000 zł,
- 2) sfinansowanie planowanego deficytu budżetu - w kwocie 8.000.000 zł,

§ 10. Upoważnia się Zarząd Powiatu do:

- 1) zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości określonej w § 9 pkt. 1,
- 2) zaciągania zobowiązań:

- a) na finansowanie wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne, na programy i projekty realizowane ze środków Unii Europejskiej lub bezzwrotnych środków zagranicznych oraz na zadania wynikające z kontraktów wojewódzkich do wysokości określonej w załącznikach nr 3 i nr 4,
 - b) z tytułu umów, których realizacja w roku następnym (2011) jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania powiatu i termin zapłaty upływa w 2011 roku ,
- 3) dokonywania zmian w planie wydatków bieżących, łącznie z wynagrodzeniami, oraz wydatków majątkowych w ramach działu klasyfikacji budżetowej,
- 4) udzielania w roku budżetowym poręczeń i gwarancji do łącznej kwoty 3.000.000 zł,
- 5) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu powiatu.

§ 11. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 12. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Tucholi

Zarząd Powiatu

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

**Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXVIII
Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 02 lipca 2010 roku**

Zmiany budżetu spowodowane są następującymi faktami:

Po stronie dochodów:

Dział 600 Transport i łączność -932,62 zł.

Rozdział 60014 Drogi publiczne powiatowe

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zmniejszenia § 6207 w kwocie 932,62 zł w związku z dostosowaniem § do planu otrzymania środków.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w poszczególnych rozdziałach (70005, 71015, 75411, 85205) w łącznej kwocie 19 zł. w związku z urealnieniem wykonanych dochodów.

Dział 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem 932,62 zł.

Rozdział 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej się zwiększenia § 0490 (Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw) w kwocie 932,62 zł w związku z urealnieniem dochodów do planu.

Dział 758 Różne rozliczenia 2.191.876,40 zł.

Rozdział 75814 Różne rozliczenia finansowe

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 6680 (Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego) w kwocie 2.191.876,40 zł w związku z niewykorzystanymi w terminie określonymi przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wydatków niewygasających roku 2009 i przeznaczeniem ich na wydatki roku 2010. Dotyczy zadań: rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie Szpitala Tucholskiego w Tucholi oraz budowa i modernizacja dróg powiatowych.

Dział 801 Oświata i wychowanie 30.600 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w rozdziałach (80102, 80114, 80120, 80130, 80140) w związku z urealnieniem dochodów i przeznaczeniem ich na wydatki.

Dział 851 Ochrona zdrowia 288.840,89 zł.

Rozdział 85111 Szpitale ogólne

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 6208 na kwotę 412.622,77 zł. w związku z otrzymaniem refundacji środków z RPO dotyczącego rozbudowy oraz modernizacji szpitala tucholskiego w Tucholi oraz zmniejsza się § 6207 o kwotę 123.781,88 zł. dostosowując § do otrzymanych środków.

Dział 852 Pomoc społeczna

-266.616 zł.

Rozdział 85202 Domy pomocy społecznej

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 0960 (Otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej) w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów w łącznej kwocie 900 zł. Zmiana § 6207 dotyczy możliwości ubiegania się o dofinansowanie z projektu 2.3.Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza w związku z tym dokonuje się zmniejszenia z działania 3.2 Rozwój infrastruktury zdrowia i pomocy społecznej.

Rozdział 85295 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 2120 w związku z zawartym porozumieniem Nr 08/02/2010 z dnia 21.06.2010 z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na realizację projektu „Mama, tata to więcej niż anioły –szukamy kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem” w kwocie 17.000 zł.

Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

10 zł.

Rozdział 85395 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 0920 (Pozostałe odsetki) w kwocie 10 zł.

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

-175.000 zł.

Rozdział 92118 Muzea

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zmniejszenia § (6207) w związku z realizacją projektu w 2011 roku „Przebudowa i rozbudowa Muzeum Borów Tucholskich w Tucholi wraz z dostosowaniem budynku dla osób niepełnosprawnych.”

W wyniku tych zmian dochody powiatu uległy zwiększeniu o kwotę 2.069.709,29 zł. i wynoszą: 64.363.289,01 zł.

Po stronie wydatków:

Dział 600 Transport i łączność

2.041.876,40 zł.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 dokonuje się zmian w związku z przyjęciem wydatków niewygasających z roku 2009 w wyniku nie zrealizowania zadań do końca czerwca br. Środki zwiększają zadania, które szczegółowo opisane są pod opisówką.

Dział 630 Turystyka

20.000 zł.

Rozdział 63095 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesienia pomiędzy poszczególnymi § w związku z wyodrębnieniem środków na zadania bieżące i inwestycyjne, równocześnie zwiększając rozdział o 20.000 zł. z przeznaczeniem na wydatki niekwalifikowane dotyczące ścieżki rowerowej w labiryntach natury.

Dział 720 Informatyka

26.500 zł.

Rozdział 72095 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § 6050 (Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych) w kwocie 20.000 zł. w związku z możliwością o dofinansowanie projektu „Sieć szerokopasmowa Internetu na terenie gmin położonych na obszarze powiatu tucholskiego” oraz zwiększa się § 6300 w związku zakupem tablic interaktywnych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego i przeznacza się środki do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

Dział 750 Administracja publiczna

60.000 zł.

Rozdział 75020 Starostwa powiatowe

Zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 6050 (Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych) w kwocie 40.000 zł. w związku z modernizacją obiektu Geodezji i Biblioteki oraz zabezpiecza się paragrafy dotyczące delegacji i szkoleń.

Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Rozdział 75412 Ochotnicze straże pożarne

Zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesienia w § (2820, 4210, 4300, 4700) w łącznej kwocie 2.377 zł. w związku z zawarciem umowy na dotację dla Ochotniczej Straży Pożarnej.

Dział 801 Oświata i wychowanie

-60.890 zł.

Dokonuje się zwiększenia w rozdziałach (80102, 80114, 80120, 80140) w związku z wpracowaniem ponadplanowych dochodów i przeznaczeniem ich na wydatki w celu zabezpieczenia paragrafów.

Rozdział 80195 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmniejszenia środków w celu przeniesienia ich do innych rozdziałów i na inne zadania.

Dział 851 Ochrona zdrowia

418.840,89 zł.

Rozdział 85111 Szpitale ogólne

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § (6050, 6057) w łącznej kwocie 418.840,89 zł. w związku z otrzymaniem części zwrotu wydatków z projektu dotyczącego „Rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie Szpitala Tucholskiego w Tucholi”, które zostaną przeznaczone na wyżej wymienione zadanie. Zwiększenie w § 6050 wynika również z niewykonania wydatków niewygasających roku 2009.

Dział 852 Pomoc społeczna

-266.618 zł.

Rozdział 85202 Domy pomocy społecznej

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w § (4210, 4230, 4440, 6050, 6057, 6059) w związku z nieuzyskaniem dofinansowania na termomodernizację Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej.

Rozdział 85204 Rodziny zastępcze

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmniejszenia § 3110 w związku z przeniesieniem środków do rozdziału 85295 (pozostała działalność) jako wkład własny do porozumienia.

Rozdział 85295 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § (4110, 4120, 4170, 4210, 4300, 4740) w związku z zawartym porozumieniem Nr 08/02/2010 z dnia 21.06.2010 z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na realizację projektu „Mama, tata to więcej niż anioły –szukamy kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem” w kwocie 21.259 zł.

Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

5.000 zł.

Rozdział 85333 Powiatowe urzędy pracy

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesień pomiędzy § (4010, 6050) w kwocie 70.000 zł. z przeznaczeniem środków na modernizację budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi.

Rozdział 85378 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dodaje się § 2710 (Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jst na dofinansowanie własnych zadań bieżących) w kwocie 5.000 zł. z przeznaczeniem środków na usuwanie skutków powodzi.

Rozdział 85395 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesień pomiędzy § (4217, 4219, 4307, 4309) w łącznej kwocie 3.680 zł. dostosowując paragrafy do bieżących potrzeb jednostki.

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

-175.000 zł.

Rozdział 92118 Muzea

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmian w § (6050, 6057, 6059) w związku z nieuzyskaniem dofinansowania. Projekt będzie realizowany w 2011 roku.

W wyniku tych zmian wydatki powiatu uległy zwiększeniu o kwotę 2.069.709,29 zł. i wynoszą: 72.363.289,01 zł.

Ponadto dokonuje się zmian w załącznikach do Uchwały Nr XXXVIII Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 02 lipca 2010 roku:

1. „Zadania inwestycyjne w 2010 roku”, gdzie:

- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6050 „Projekty pod budowę dróg i innych elementów pasa drogowego” w kwocie 153.080,82 zł.,
- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6050 „Przebudowa drogi powiatowej 1026 C w miejscowości Cekcyn” w kwocie 40.000 zł.,
- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6050 „Przebudowa dróg powiatowych 1003 C i 1009 C w miejscowości Raciąż” w kwocie 40.000 zł.,
- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6050 „Przebudowa drogi powiatowej 1017 C w miejscowości Śliwice” w kwocie 40.000 zł.,
- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6050 „Przebudowa drogi powiatowej 1010 C w miejscowości Żalno” w kwocie 40.000 zł.,
- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6057 „Przebudowa drogi powiatowej 1026 C w miejscowości Cekcyn” w kwocie 150,04 zł.,
- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6057 „Przebudowa dróg powiatowych 1003 C i 1009 C w miejscowości Raciąż” w kwocie 322,76 zł.,
- zwiększa się w rozdziale 60014 § 6057 „Przebudowa drogi powiatowej 1017 C w miejscowości Śliwice” w kwocie 0,30 zł.,

- zmniejsza się w rozdziale 60014 § 6057 „Przebudowa drogi powiatowej 1010 C w miejscowości Żalno” w kwocie 1.405,72 zł.,
 - zmniejsza się w rozdziale 60014 § 6059 „Przebudowa drogi powiatowej 1026 C w miejscowości Cekcyn” w kwocie 681,49 zł.,
 - zmniejsza się w rozdziale 60014 § 6059 „Przebudowa dróg powiatowych 1003 C i 1009 C w miejscowości Raciąż” w kwocie 321,87 zł.,
 - zwiększa się w rozdziale 60014 § 6059 „Przebudowa drogi powiatowej 1017 C w miejscowości Śliwice” w kwocie 596.550,58 zł.,
 - zwiększa się w rozdziale 60014 § 6059 „Przebudowa drogi powiatowej 1010 C w miejscowości Żalno” w kwocie 1.134.180,98 zł.,
 - zwiększa się w rozdziale 63095 § 6050 „Bory Tucholskie w labiryntach natury” w kwocie 320.000 zł.,
 - zmniejsza się w rozdziale 63095 § 6057 „Bory Tucholskie w labiryntach natury” w kwocie 165.000 zł.,
 - zmniejsza się w rozdziale 63095 § 6059 „Bory Tucholskie w labiryntach natury” w kwocie 410.000 zł.,
 - dodaje się zadanie w rozdziale 72095 § 6050 „Sieć szerokopasmowa Internetu na terenie gmin położonych na obszarze powiatu tucholskiego” w kwocie 20.000 zł.,
 - dodaje się zadanie w rozdziale 72095 § 6300 „Zakup tablic interaktywnych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego” w kwocie 6.500 zł.,
 - zwiększa się zadanie w rozdziale 75020 § 6050 „Modernizacja Pocztovej 7” w kwocie 40.000 zł.,
 - zmniejsza się zadanie w rozdziale 80114 § 6060 „Zakup kserokopiarki” w kwocie 880 zł.,
 - zmienia się zadanie w rozdziale 80120 z § 6059 na § 6050 „Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi” w kwocie 2.862,73 zł.,
 - dodaje się w rozdziale 85111 § 6050 „Program dostosowawczy Szpitala Tucholskiego” w kwocie 130.000 zł.,
 - zwiększa się w rozdziale 85111 § 6057 „Program dostosowawczy Szpitala Tucholskiego” w kwocie 288.840,89 zł.,
 - zmienia się nazwa w rozdziale 85202 z „Poprawa stanu infrastruktury budynku Domu Pomocy Społecznej Wysoka” na „Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej”,
 - dodaje się w rozdziale 85202 § 6050 „Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej” w kwocie 183.000 zł.,
 - zmniejsza się w rozdziale 85202 § 6057 „Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej” w kwocie 284.518 zł.,
 - zmniejsza się w rozdziale 85202 § 6059 „Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej” w kwocie 183.000 zł.,
 - dodaje się zadanie w rozdziale 85333 § 6050 „Modernizacja budynku w Powiatowym Urzędzie Pracy” w kwocie 70.000 zł.,
 - zmienia się w rozdziale 92118 z § 6057 na § 6050 „Przebudowa i rozbudowa Muzeum Borów Tucholskich w Tucholi wraz z dostosowaniem budynku dla osób niepełnosprawnych” w kwocie 175.000 zł.,
 - zmniejsza się w rozdziale 92118 § 6059 „Przebudowa i rozbudowa Muzeum Borów Tucholskich w Tucholi wraz z dostosowaniem budynku dla osób niepełnosprawnych” w kwocie 175.000 zł.,
- Załącznik otrzymuje brzmienie załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały,

2. „Plan przychodów i wydatków rachunków dochodów własnych oraz gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych” gdzie:

- zwiększa się § 0970 w przychodach - kwota 10.000 zł.,
 - zwiększa się § 4210 kwota 2.000 zł.,
 - zwiększa się § 4270 kwota 7.000 zł.,
 - zwiększa się § 4300 kwota 1.000 zł.
 - zmiana dotyczy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej
- Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 5 do niniejszej uchwały.

3. „Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielonych z budżetu Starostwa Powiatowego w 2010 roku”,
gdzie:

- dodaje się dotacje w wydatkach w rozdziale 75412 § 2820 w kwocie 2.017 zł,
 - dodaje się dotacje w wydatkach w rozdziale 85378 § 2710 w kwocie 5.000 zł,
- Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 6 do niniejszej uchwały,

4. „Wydatki na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności” gdzie:

- zdjęto program 3.2. „Poprawa stanu infrastruktury budynku Domu Pomocy Społecznej” – kwota 467.518 zł.,
- zdjęto program 3.3. „Przebudowa i rozbudowa Muzeum Borów Tucholskich wraz z dostosowaniem budynku dla osób niepełnosprawnych” – kwota 350.000 zł.,
- zmniejszono program 2.3. „Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi” – kwota 2.862,73 zł.,
- zwiększono program 3.2. „Rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie Szpitala Tucholskiego w Tucholi” – kwota 288.840,89 zł.,
- zmniejszono program 6.1. „Bory tucholskie w labiryntach natury” – kwota 300.000 zł.,
- zmniejszono program 1.1. „Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1026 C w miejscowości Cekcyn wraz z kanalizacją deszczową I etap” – kwota 531,45 zł.,
- zwiększono program 1.1. „Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1003 C i 1009 C w miejscowości Raciąż” – kwota 0,89 zł.,
- zwiększono program 1.1. „Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1017 C w miejscowości Śliwice” – kwota 596.550,88 zł.,
- zwiększono program 1.1. „Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1010 C w miejscowości Żalno” – kwota 1.132.775,26 zł.,

Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 7 do niniejszej uchwały,

Zmiany w dochodach budżetu Powiatu Tucholskiego na 2010 rok

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXVIII Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 02 lipca 2010 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600	60014		Transport i łączność	8 639 176,00	- 932,62	8 638 243,38
			Drogi publiczne powiatowe	8 639 176,00	- 932,62	8 638 243,38
700	70005	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt.5 i 6 ustawy, lub dotacji w ramach budżetu środków europejskich	4 476 807,00	- 932,62	4 475 874,38
			Gospodarka mieszkaniowa	1 731 546,69	- 19,00	1 731 527,69
710	71015		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1 731 546,69	- 19,00	1 731 527,69
		2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	80 000,00	- 19,00	79 981,00
754	75411		Działalność usługowa	402 615,00	15,00	402 630,00
			Nadzór budowlany	319 615,00	15,00	319 630,00
756	75618	2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	5,00	15,00	20,00
			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 911 450,00	2,00	2 911 452,00
758	75814		Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	2 911 450,00	2,00	2 911 452,00
			Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	0,00	2,00	2,00
801	80102		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich obsługą	4 644 845,00	932,62	4 645 777,62
			Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	1 085 400,00	932,62	1 086 332,62
801	80114	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	77 900,00	932,62	78 832,62
			Różne rozliczenia	31 079 104,00	2 191 876,40	33 270 980,40
801	80114		Różne rozliczenia finansowe	396 186,00	2 191 876,40	2 588 062,40
		6680	Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wważają z urokiem roku budżetowego	0,00	2 191 876,40	2 191 876,40
801	80114		Oświata i wychowanie	1 176 087,31	30 600,00	1 206 687,31
			Szkoly podstawowe specjalne	6 000,00	4 700,00	10 700,00
801	80114	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	6 000,00	4 000,00	10 000,00
		0830	Wpływy z usług	0,00	600,00	600,00
801	80114	0920	Pozostałe odsetki	0,00	20,00	20,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	0,00	80,00	80,00
			Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	1 100,00	1 620,00	2 720,00

	0920	Pozostałe odsetki	100,00	- 80,00	20,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	1 000,00	1 700,00	2 700,00
80120		Licea ogólnokształcące	796 691,95	6 250,00	802 941,95
	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	20 000,00	5 000,00	25 000,00
	0920	Pozostałe odsetki	0,00	50,00	50,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	0,00	1 200,00	1 200,00
80130		Szkoły zawodowe	337 181,36	0,00	337 181,36
	0690	Wpływy z różnych opłat	400,00	100,00	500,00
	0830	Wpływy z usług	80 000,00	- 8 374,00	71 626,00
	0870	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,00	8 174,00	8 174,00
	0920	Pozostałe odsetki	0,00	200,00	200,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	22 592,00	- 100,00	22 492,00
80140		Centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki kształcenia zawodowego	26 000,00	18 030,00	44 030,00
	0690	Wpływy z różnych opłat	0,00	30,00	30,00
	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	20 000,00	4 000,00	24 000,00
	0830	Wpływy z usług	6 000,00	14 000,00	20 000,00
851		Ochrona zdrowia	1 606 487,22	288 840,89	1 895 328,11
85111		Szpitala ogólne	226 787,22	288 840,89	515 628,11
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt.5 i.6 ustawy „ubóstwa” w ramach budżetu środków europejskich	226 787,22	- 123 781,88	103 005,34
	6208	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt.5 i.6 ustawy „ubóstwa” w ramach budżetu środków europejskich	0,00	412 622,77	412 622,77
852		Pomoc społeczna	2 725 720,90	- 266 616,00	2 459 104,90
85202		Domy pomocy społecznej	1 556 142,30	- 283 618,00	1 272 524,30
	0960	Otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej	100,00	900,00	1 000,00
	6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt.5 i.6 ustawy „ubóstwa” w ramach budżetu środków europejskich	284 518,00	- 284 518,00	0,00
85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	369 020,00	2,00	369 022,00
	2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	0,00	2,00	2,00
85295		Pozostała działalność	0,00	17 000,00	17 000,00

		2120	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,00	17 000,00	17 000,00
853			Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 275 966,35	10,00	1 275 976,35
	85395		Pozostała działalność	709 741,35	10,00	709 751,35
		0920	Pozostałe odsetki	200,00	10,00	210,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	180 000,00	- 175 000,00	5 000,00
	92118		Muzea	180 000,00	- 175 000,00	5 000,00
		6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt.5 i 6 ustawy „ub. o płatności w ramach budżetu środków europejskich”	175 000,00	- 175 000,00	0,00
Razem:				62 293 579,72	2 069 709,29	64 363 289,01

Zmiany w wydatkach budżetu Powiatu Tucholskiego na 2010 rok

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXXVIII Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 02 lipca 2010 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie	
600	60014		Transport i łączność	16 698 282,00	2 041 876,40	18 740 158,40	
			Drogi publiczne powiatowe	16 010 606,00	2 041 876,40	18 052 482,40	
		4270	Zakup usług remontowych	2 025 000,00	- 75 000,00	1 950 000,00	
		4300	Zakup usług pozostałych	1 101 095,91	75 000,00	1 176 095,91	
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	150 000,00	313 080,82	463 080,82	
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	4 476 807,00	- 932,62	4 475 874,38	
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6 284 044,00	1 729 728,20	8 013 772,20	
			Turystyka	7 496 027,00	20 000,00	7 516 027,00	
			63095	Pozostała działalność	7 488 027,00	20 000,00	7 508 027,00
				4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	71 454,00
		4019	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	47 636,00	47 636,00	
		4117	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	10 794,00	10 794,00	
		4119	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	7 196,00	7 196,00	
		4127	Składki na Fundusz Pracy	0,00	1 752,00	1 752,00	
		4129	Składki na Fundusz Pracy	0,00	1 168,00	1 168,00	
		4177	Wynagrodzenia bezosobowe	0,00	24 000,00	24 000,00	
		4179	Wynagrodzenia bezosobowe	0,00	16 000,00	16 000,00	
		4217	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	27 000,00	27 000,00	
		4219	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	18 000,00	18 000,00	
		4307	Zakup usług pozostałych	0,00	30 000,00	30 000,00	
		4309	Zakup usług pozostałych	0,00	20 000,00	20 000,00	
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	320 000,00	320 000,00	
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	4 416 856,00	- 165 000,00	4 251 856,00	
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 944 571,00	- 410 000,00	2 534 571,00	
720			Informatyka	0,00	26 500,00	26 500,00	
		72095	Pozostała działalność	0,00	26 500,00	26 500,00	
			Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	20 000,00	20 000,00	

750	75020	6300	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	0,00	6 500,00	6 500,00
			Administracja publiczna	6 735 243,28	60 000,00	6 795 243,28
754		Starostwa powiatowe		5 828 219,28	60 000,00	5 888 219,28
		Podróże służbowe zagraniczne		10 000,00	10 000,00	20 000,00
		Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej		30 000,00	10 000,00	40 000,00
		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		50 000,00	40 000,00	90 000,00
		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		2 962 400,00	0,00	2 962 400,00
801	75412	Ochotnicze strażne pożarne		10 000,00	0,00	10 000,00
		Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom		0,00	2 017,00	2 017,00
		Zakup materiałów i wyposażenia		6 236,00	- 2 017,00	4 219,00
		Zakup usług pozostałych		3 404,00	360,00	3 764,00
		Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej		360,00	- 360,00	0,00
		Oświata i wychowanie		20 677 564,91	- 60 890,00	20 616 674,91
		Szkoly podstawowe specjalne		1 603 923,77	4 700,00	1 608 623,77
		Zakup energii		70 000,00	4 700,00	74 700,00
		Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół		570 877,00	1 630,00	572 507,00
		Zakup materiałów i wyposażenia		10 000,00	2 510,00	12 510,00
80120		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	8 000,00	- 880,00	7 120,00
		Licea ogólnokształcące		4 187 475,82	6 250,00	4 193 725,82
		Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji		10 000,00	6 250,00	16 250,00
		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		10 000,00	2 862,73	12 862,73
		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		332 316,70	- 2 862,73	329 453,97
		Centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki dokształcania zawodowego		2 187 473,00	18 030,00	2 205 503,00
		Zakup energii		90 000,00	18 030,00	108 030,00
		Pozostała działalność		1 192 587,91	- 91 500,00	1 101 087,91
		Składki na ubezpieczenia społeczne		234,00	106,87	340,87
		Składki na Fundusz Pracy		37,00	17,98	54,98
80195		4120	Wynagrodzenia bezosobowe	3 520,00	724,00	4 244,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5 223,00	- 159,99	5 063,01
		4300	Zakup usług pozostałych	1 047 611,91	- 92 188,86	955 423,05
		Ochrona zdrowia		1 606 487,22	418 840,89	2 025 328,11

85111	Szpital ogólne	226 787,22	418 840,89	645 628,11
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	130 000,00	130 000,00
6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	226 787,22	288 840,89	515 628,11
852	Pomoc społeczna	5 311 414,73	- 266 618,00	5 044 796,73
85202	Domy pomocy społecznej	1 738 879,30	- 283 618,00	1 455 261,30
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	142 471,30	900,00	143 371,30
4230	Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	19 000,00	- 1 403,57	17 596,43
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	29 368,00	1 403,57	30 771,57
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	183 000,00	183 000,00
6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	284 518,00	- 284 518,00	0,00
6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	183 000,00	- 183 000,00	0,00
85204	Rodziny zastępcze	992 622,00	- 4 259,00	988 363,00
3110	Świadczenia społeczne	700 000,00	- 4 259,00	695 741,00
85295	Pozostała działalność	0,00	21 259,00	21 259,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	384,00	384,00
4120	Składki na Fundusz Pracy	0,00	60,00	60,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	0,00	18 672,00	18 672,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	150,00	150,00
4300	Zakup usług pozostałych	0,00	1 893,00	1 893,00
4740	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	0,00	100,00	100,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 191 964,66	5 000,00	3 196 964,66
85333	Powiatowe urzędy pracy	2 217 554,00	0,00	2 217 554,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 508 997,00	- 70 000,00	1 438 997,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	30 000,00	0,00	30 000,00
4270	Zakup usług remontowych	30 000,00	0,00	30 000,00
6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	70 000,00	70 000,00
85378	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,00	5 000,00	5 000,00
2710	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	0,00	5 000,00	5 000,00
85395	Pozostała działalność	734 050,66	0,00	734 050,66
4217	Zakup materiałów i wyposażenia	33 839,97	- 3 128,00	30 711,97
4219	Zakup materiałów i wyposażenia	3 860,03	- 552,00	3 308,03
4307	Zakup usług pozostałych	278 633,13	3 128,00	281 761,13

		4309	Zakup usług pozostałych		40 474,91	552,00	41 026,91
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		596 100,00	- 175 000,00	421 100,00
	92118		Muzea		449 100,00	- 175 000,00	274 100,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		0,00	175 000,00	175 000,00
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		175 000,00	- 175 000,00	0,00
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		175 000,00	- 175 000,00	0,00
				Razem:	70 293 579,72	2 069 709,29	72 363 289,01

Zadania inwestycyjne w 2010 roku

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2009r.	Planowane wydatki					Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu
							rok budżetowy 2010 (9+10+11+12)	dochody własne jst	kredyty i pożyczki	z tego źródła finansowania		
										środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	600	60014	6050	Projekty pod budowę dróg i innych elementów pasa drogowego	1 653 080,82	825 000,00	203 080,82	153 080,82	50 000,00	A B C		ZDP
2	600	60014	6050/6057/ 6059	Przebudowa drogi powiatowej 1026C w miejscowości Cekcyn	6 039 912,55	99 912,00	3 444 843,55	39 318,51	1 364 197,00	A B C	1 119 853,04	ZDP
3	600	60014	6050/6057/ 6059	Przebudowa dróg powiatowych 1003C i 1009C w miejscowości Raciąż	7 239 944,89	49 944,00	3 265 399,89	39 678,13	894 830,00	A B C	1 119 213,76	ZDP
4	600	60014	6050/6057/ 6059	Przebudowa drogi powiatowej 1017C w miejscowości Siłwice	3 160 241,88	775 500,00	2 384 741,88	636 550,58	0,00	A B C	1 119 145,30	ZDP
5	600	60014	6050/6057/ 6059	Przebudowa drogi powiatowej 1010C w miejscowości Żalno	8 272 775,26	1 132 775,00	3 554 661,26	1 174 180,98	5 188,00	A B C	1 117 662,28	ZDP
6	600	60014	6050	Budowa ścieżki rowerowej Białowieża - Słobno	1 000 000,00	12 000,00	100 000,00		100 000,00	A B C		ZDP
7	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	64 400,00	16 300,00	15 500,00		15 500,00	A B C		ZDP
8	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	66 200,00	16 300,00	19 600,00		19 600,00	A B C		ZDP
9	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	57 900,00	23 200,00	19 600,00		19 600,00	A B C		ZDP
10	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Wysoka-Mukrz Gmina Cekcyn	310 576,00	0,00	310 576,00		310 576,00	A B C		Gmina
11	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowej w Tucholi ulica Przemysłowa	367 100,00	0,00	367 100,00		367 100,00	A B C		Gmina
12	630	63095	6050/6057/ 6059	"Bory Tucholskie - w labiryntach natury"	24 998 036,00	110 918,91	7 106 427,00	2 854 571,00		A B C	4 251 856,00	Starostwo / ZDP
13	720	72095	6300	Zakup tablic interaktywnych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego	6 500,00	0,00	6 500,00	6 500,00		A B C		Starostwo
14	720	72095	6050	Sieć szerokopasmowa internetu na terenie gmin położonych na obszarze powiatu tucholskiego	420 000,00	0,00	20 000,00	20 000,00		A B C		Starostwo
15	750	75020	6050	Modernizacja Pocztovej 7	90 000,00		90 000,00	90 000,00		A B C		Starostwo

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2009r.	Planowane wydatki					Jednoska realizacyjna program lub koordynująca wykonanie programu
							rok budżetowy 2010 (9+10+11+12)	z tego źródła finansowania				
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
16	750	75020	6060	Zakupy inwestycyjne w Starostwie Powiatowym	40 000,00		40 000,00					Starostwo
17	801	80102	6060	Zakup busa dla wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego	50 000,00		50 000,00					SOS-W
18	801	80114	6060	Zakup kserokopiarki	7 120,00	0,00	7 120,00					PZO
19	801	80120	6050	Przebudowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących	10 000,00		10 000,00					ZSO
20	801	80120	6050/6057/6059	Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi	1 112 022,64	10 980,00	1 101 042,64		332 316,70		768 725,94	Starostwo
21	801	80130	6050	Budowa ciągu pieszo jezdnego w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych	261 000,00	0,00	261 000,00					ZSLIT
22	801	80140	6050	Budowa ciągu pieszo jezdnego w Tucholskim Centrum Edukacji Zawodowej	154 000,00	0,00	154 000,00					TOEZ
23	801	80140	6050	Modernizacja obiektów szkolnych w Tucholskim Centrum Edukacji Zawodowej	100 000,00	0,00	100 000,00					TOEZ
24	851	85111	6050/6057	Rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie Szpitala Tucholskiego w Tucholi	13 206 792,28	0,00	645 628,11		130 000,00		515 628,11	Starostwo
25	852	85201	6050	Modernizacja obiektów Domu Dziecka w Tucholi	24 400,00		24 400,00					DD
26	852	85201	6057/6059	Termomodernizacja Domu Dziecka w Tucholi	245 100,86	9 760,00	235 340,86		70 602,26		164 738,60	Starostwo
27	852	85202	6050	Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej	477 518,00	10 000,00	183 000,00		183 000,00			DPS
28	853	85333	6050	Modernizacja budynku w Powiatowym Urzędzie Pracy	70 000,00	0,00	70 000,00					PUP
29	854	85410	6050	Rozbudowa i przebudowa budynku internatu Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej w Tucholi	60 000,00	0,00	60 000,00					ZSLIT
30	921	92118	6050	Przebudowa i rozbudowa Muzeum Borów Tucholskich wraz z dostosowaniem budynku dla osób niepełnosprawnych	400 000,00	0,00	175 000,00		175 000,00			Starostwo
31	926	92601	6300	Budowa hali sportowej (Gmina Tuchola)	1 700 000,00	1 000 000,00	700 000,00		700 000,00			Gmina
Ogółem					71 664 621,18	4 092 569,91	24 724 562,01	6 095 400,02	4 432 509,96	4 019 829,00	10 176 823,03	x

* Wybrać odpowiednie oznaczenie źródła finansowania:

A. Dotacje i środki z budżetu państwa (np. od wojewody, MEN, UKFIS, ...)

B. Środki i dotacje otrzymane od innych jst oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych

C. Inne źródła

(** kol. 4 do wykorzystania fakultatywnego)

Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2010 - 2012

w złotych

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego i okres realizacji (w latach)	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady w 2009r.	rok budżetowy 2010 (9+10+11+12)	Pianowane wydatki					Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu		
								z tego źródła finansowania		2011	2012	z tego źródła finansowania			
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki			środky pochodzące z innych źródeł*		środkii wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	600	60014	6050	Projekty pod budowę dróg i innych elementów pasa drogowego	1 653 080,82	825 000,00	203 080,82	153 080,82	50 000,00	A. B. C.		625 000,00		ZDP	
2	600	60014	6050 6057 6059	Przebudowa drogi powiatowej 1026C w miejscowości Cekcyn	6 039 912,55	99 912,00	3 444 843,55	39 318,51	1 364 197,00	A. B.921,475,00 C.	1 119 853,04		2 495 157,00	ZDP	
3	600	60014	6050 6057 6059	Przebudowa dróg powiatowych 1003C i 1009C w miejscowości Raciąż	7 239 944,89	49 944,00	3 265 399,89	39 678,13	894 830,00	A. B.1,211,678,00 C.	1 119 213,76		3 924 601,00	ZDP	
4	600	60014	6050 6057 6059	Przebudowa drogi powiatowej 1010C w miejscowości Żalno	8 272 775,26	1 132 775,00	3 554 661,26	1 174 180,98	5 188,00	A. B.1,257,690,00 C.	1 117 662,28		3 585 339,00	ZDP	
5	600	60014	6060	Zakup samochodu (leasing)	66 200,00	16 300,00	19 600,00		19 600,00	A. B. C.			16 800,00	ZDP	
6	630	63095	6050 6057 6059	"Bory Tucholskie - w labiryntach natury"	24 998 036,00	110 918,91	7 106 427,00	2 854 571,00		A. B. C.	4 251 856,00		227 000,00	Starostwo / ZDP	
7	720	72095	6050	Sieć szerokopasmowa internetu na terenie gmin położonych na obszarze	420 000,00	0,00	20 000,00	20 000,00		A. B. C.			200 000,00	Starostwo	
8	851	85111	6050 6057	Rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie Szpitala Tucholskiego w Tucholi	13 206 792,28	0,00	645 628,11	130 000,00		A. B. C.	515 628,11		1 321 000,00	Starostwo	
9	921	92118	6050	Przebudowa i rozbudowa Muzeum Borów Tucholskich wraz z dostosowaniem budynku dla osób	400 000,00	0,00	175 000,00	175 000,00		A. B. C.			50 000,00	Starostwo	
Ogółem					62 296 741,80	2 234 849,91	18 434 640,63	4 585 829,44	2 333 815,00	3 390 783,00	8 124 213,19	9 949 740,00	4 097 157,00	x	

* Wybrać odpowiednie oznaczenie źródła finansowania:

A. Dotacje i środki z budżetu państwa (np. od wojewody, MEN, UKFIS, ...)

B. Środki i dotacje otrzymane od innych jst oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych

C. Inne źródła

(** kol. 4 do wykorzystania fakultatywnego)

Plan przychodów i wydatków rachunków dochodów własnych oraz gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

Lp.	Wyszczególnienie	§	Stan środków obrotowych** na początek roku	Przychody*			Wydatki			Stan środków obrotowych** na koniec roku	Rozliczenia z budżetem z tytułu wpłat nadwyżek środków za 2009 r.
				ogółem	dotacje z budżetu***	w tym:		ogółem	w tym: wpłaty do budżetu		
						§ 265	na inwestycje				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I.	Rachunek dochodów własnych: z tego:										
	1. Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych	0830	8 189,36	0,00		X	X	8 189,36	X	0,00	
		0920		0,00		X					
		2400		0,00		X		8 189,36			
	2. Zespół Szkół Licealnych i Technicznych Tuchola	0830	20 674,64	110 200,00		X	X	120 300,00	X	10 574,64	
		0920		110 000,00		X					
		4220		200,00		X					
		4300				X		120 000,00			
	3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	0830	9 565,43	30 200,00		X	X	300,00	X	9 565,43	
		0920		30 000,00		X					
		4220		200,00		X					
		4300				X		30 000,00			
	4. Dom Dziecka	0920	28 291,69	16 000,00		X	X	200,00	X	291,69	
		0960		1 000,00		X					
		4210		15 000,00		X		15 000,00			
		4220				X		5 000,00			
		4270				X		12 000,00			
		4300				X		12 000,00			
	5. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	0920	545,28	26 000,00		X	X	26 545,28	X	0,00	
		0960		500,00		X					
		0970		15 000,00		X					
		4210		10 500,00		X					
		4250				X		4 110,00			
		4270				X		2 435,28			
		4300				X		8 000,00			
		6060				X		2 000,00			
	Razem		67 266,40	182 400,00		X	X	229 234,64	X	20 431,76	

Lp.	Wyszczególnienie	§	Stan środków obrotowych** na początek roku	Przychody*			Wydatki			Stan środków obrotowych** na koniec roku	Rozliczenia z budżetem z tytułu wpłat nadwyżek środków za 2009 r.
				ogółem	dotacje z budżetu***	w tym:		ogółem	w tym: wpłaty do budżetu		
						§ 265	na inwestycje				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
II.	Gospodarstwo pomocnicze:					X					X
	z tego:										
	1. Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej Warsztaty	0830	562 747,06	1 110 400,00		X		1 110 400,00		562 747,06	X
		0840		150 000,00		X					
		0870		853 500,00		X					
		0920		100 000,00		X					
		0970		1 500,00		X					
		3020		5 400,00		X					
		4010				X		4 000,00			
		4040				X		300 000,00			
		4110				X		30 000,00			
		4120				X		50 000,00			
		4170				X		7 000,00			
		4210				X		10 000,00			
		4240				X		400 000,00			
		4260				X		100 000,00			
		4270				X		35 000,00			
		4280				X		35 000,00			
		4300				X		2 000,00			
		4350				X		87 400,00			
		4360				X		500,00			
		4370				X		1 000,00			
		4410				X		4 500,00			
		4430				X		1 000,00			
		4440				X		3 000,00			
		4700				X		14 000,00			
		4740				X		2 000,00			
		4750				X		4 000,00			
						X		20 000,00			
	Razem		562 747,06	1 110 400,00		X	X	1 110 400,00	X	562 747,06	
	Ogółem		630 013,46	1 292 800,00		X	X	1 339 634,64	X	583 178,82	

W odniesieniu do dochodów własnych jednostek budżetowych:

* dochody

** stan środków pieniężnych

*** źródła dochodów wskazanych przez Zarząd

Załącznik Nr 6
do uchwały Nr XXXVIII
Rady Powiatu Tucholskiego
z dnia 02 lipca 2010r.

**Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielonych z budżetu Starostwa Powiatowego
w 2010 roku**

Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych

Lp	Dział	Rozdział	Paragraf	Dotacje przedmiotowe	Dotacje podmiotowe	Dotacje celowe	Razem:
1	600	60014	2710			40 000,00	40 000,00
2	600	60016	6300			677 676,00	677 676,00
3	600	60095	2710			10 000,00	10 000,00
4	801	80130	2320			2 980,00	2 980,00
5	801	80130	2330			88 640,00	88 640,00
6	852	85201	2320			200 000,00	200 000,00
7	852	85204	2320			166 878,00	166 878,00
8	853	85378	2710			5 000,00	5 000,00
9	854	85406	2320			4 000,00	4 000,00
10	921	92116	2310			30 000,00	30 000,00
11	926	92601	6300			700 000,00	700 000,00
R A Z E M:				0,00	0,00	1 925 174,00	1 925 174,00

Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych

Lp	Dział	Rozdział	Paragraf	Dotacje przedmiotowe	Dotacje podmiotowe	Dotacje celowe	Razem:
1	754	75412	2820			2 017,00	2 017,00
2	801	80130	2540		300 000,00		300 000,00
3	803	80306	2260		10 000,00		10 000,00
4	853	85311	2580		65 760,00		65 760,00
5	900	90019	2830			65 000,00	65 000,00
6	921	92120	2720			50 000,00	50 000,00
7	921	92195	2820			20 000,00	20 000,00
8	926	92605	2820			20 000,00	20 000,00
9	926	92605	2830			10 000,00	10 000,00
R A Z E M:				0,00	375 760,00	167 017,00	542 777,00
ŁĄCZNIE UDZIELONE DOTACJE:				0,00	375 760,00	2 092 191,00	2 467 951,00

Wydatki* na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności

Lp.	Wyszczególnienie	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	Klasyfikacja (dział, rozdział, paragraf)	Wydatki w okresie realizacji Projektu (całkowita wartość Projektu) (6+7)	w tym:		Planowane wydatki 2010 r.									
					Wydatki z budżetu krajowego	Wydatki z budżetu UE	z tego: z budżetu krajowego**			z tego: z budżetu UE						
							Wydatki razem (9+13)	pożyczki i kredyty (10+11+12)	obligacje pozostałe** (14-15+16+17)	Wydatki razem (14-15+16+17)	pożyczki i kredyty	obligacje pozostałe				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Wydatki bieżące razem:			1 109 307,66	215 600,92	893 706,74	1 109 307,66	215 600,92	0,00	0,00	215 600,92	893 706,74	0,00	0,00	0,00	893 706,74
Program: RPO																
Priorytet: VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich.																
Działanie: 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie																
1.1.																
	Tytuł projektu: Skuteczny pracownik															
	Razem wydatki:	23	853	100 500,00	15 075,00	85 425,00	100 500,00	15 075,00			15 075,00	85 425,00				85 425,00
	z tego: 2010 r.		85393	100 500,00	15 075,00	85 425,00	100 500,00	15 075,00			15 075,00	85 425,00				85 425,00
	2011 r.															
Program: POKL																
Priorytet: VII Promocja integracji społecznej																
Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji																
1.2.																
	Tytuł projektu: Aktywizacja zawodowa i zmniejszenie marginalizacji mieszkańców powiatu tucholskiego															
	Razem wydatki:	23	853	196 000,00	9 854,77	186 145,23	196 000,00	9 854,77			9 854,77	186 145,23				186 145,23
	z tego: 2010 r.		85395	196 000,00	9 854,77	186 145,23	196 000,00	9 854,77			9 854,77	186 145,23				186 145,23
	2011 r.															
Program: POKL																
Priorytet: VII Promocja integracji społecznej																
Działanie: 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej																
1.3.																
	Tytuł projektu: Coaching metodą aktywizacji społecznej i zawodowej															
	Razem wydatki:	23	853	378 067,43	56 710,12	321 357,31	378 067,43	56 710,12			56 710,12	321 357,31				321 357,31
	z tego: 2010 r.		85395	378 067,43	56 710,12	321 357,31	378 067,43	56 710,12			56 710,12	321 357,31				321 357,31
	2011 r.															
Program: POKL																
Priorytet: IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach																
Działanie: 9.2. Podnoszenie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego																
1.4.																
	Tytuł projektu: Szkoła przyszłości - kształtujemy, rozwijamy, pomagamy.															
	Razem wydatki:	23	853	159 740,23	23 961,03	135 779,20	159 740,23	23 961,03			23 961,03	135 779,20				135 779,20
	z tego: 2010 r.		85395	159 740,23	23 961,03	135 779,20	159 740,23	23 961,03			23 961,03	135 779,20				135 779,20
	2011 r.															
Program: RPO																
Priorytet: VI Wspieranie rozwoju turystyki																
Działanie: 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze																
1.5.																
	Tytuł projektu: "Bory tucholskie w labiryntach natury"-wzmocnienie pozycji regionu borów tucholskich na turystycznej mapie polski poprzez rozwój infrastruktury turystycznej															
	Razem wydatki:	23	630	275 000,00	110 000,00	165 000,00	275 000,00	110 000,00			110 000,00	165 000,00				165 000,00
	z tego: 2010 r.		63095	275 000,00	110 000,00	165 000,00	275 000,00	110 000,00			110 000,00	165 000,00				165 000,00
	2011 r.															

Lp.	Wyszczególnienie	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	Klasyfikacja (dział, rozdział, paragraf)	Wydatki w okresie realizacji Projektu (całkowita wartość Projektu) (6+7)	w tym:		Planowane wydatki 2010 r.									
					Środki z budżetu krajowego	Środki z budżetu UE	Środki z budżetu krajowego**			Środki z budżetu UE			z tego:			
							Wydatki razem (9+13)	Wydatki razem (10+11+12)	pożyczki i kredyty	obligacje	pozostałe**	Wydatki razem (14+15+16+17)	pożyczki na prefinansowanie z budżetu państwa	pozyczki i kredyty	obligacje	pozostałe
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2	Wydatki majątkowe razem:	x		21 125 222,46	10 948 399,43	10 176 823,03	21 125 222,46	10 948 399,43	0,00	0,00	10 948 399,43	10 176 823,03	0,00	0,00	0,00	10 176 823,03
	Program: RPO															
	Priorytet: VI. Wsparcie rozwoju turystyki															
	Działanie: 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze															
2.1.	Tytuł projektu: "Bory tuchołskie w labiryntach natury"-wzmocnienie pozycji regionu borów tuchołskich na turystycznej mapie polski poprzez rozwój infrastruktury turystycznej															
	Razem wydatki:	23	630	6 786 427,00	2 534 571,00	4 251 856,00	6 786 427,00	2 534 571,00			2 534 571,00	4 251 856,00				4 251 856,00
	z tego: 2010 r.		63095	6 786 427,00	2 534 571,00	4 251 856,00	6 786 427,00	2 534 571,00			2 534 571,00	4 251 856,00				4 251 856,00
	2011 r.															
	Program: RPO															
	Priorytet: I. Rozwój infrastruktury technicznej															
	Działanie: 1.1. Infrastruktura drogowa															
2.2.	Tytuł projektu: Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1017C w miejscowości Śliwice															
	Razem wydatki:	23	600	2 344 741,88	1 225 596,58	1 119 145,30	2 344 741,88	1 225 596,58			1 225 596,58	1 119 145,30				1 119 145,30
	z tego: 2010 r.		60014	2 344 741,88	1 225 596,58	1 119 145,30	2 344 741,88	1 225 596,58			1 225 596,58	1 119 145,30				1 119 145,30
	2011 r.															
	Program: RPO															
	Priorytet: I. Rozwój infrastruktury technicznej															
	Działanie: 1.1. Infrastruktura drogowa															
2.3.	Tytuł projektu: Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1003C i 1009C w miejscowości Raciąż															
	Razem wydatki:	23	600	3 225 399,89	2 106 186,13	1 119 213,76	3 225 399,89	2 106 186,13			2 106 186,13	1 119 213,76				1 119 213,76
	z tego: 2010 r.		60014	3 225 399,89	2 106 186,13	1 119 213,76	3 225 399,89	2 106 186,13			2 106 186,13	1 119 213,76				1 119 213,76
	2011 r.															
	Program: RPO															
	Priorytet: I. Rozwój infrastruktury technicznej															
	Działanie: 1.1. Infrastruktura drogowa															
2.4.	Tytuł projektu: Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1026C w miejscowości Cekyń wraz z kanalizacją deszczową (1 etap)															
	Razem wydatki:	23	600	3 404 843,55	2 284 990,51	1 119 853,04	3 404 843,55	2 284 990,51			2 284 990,51	1 119 853,04				1 119 853,04
	z tego: 2010 r.		60014	3 404 843,55	2 284 990,51	1 119 853,04	3 404 843,55	2 284 990,51			2 284 990,51	1 119 853,04				1 119 853,04
	2011 r.															
	Program: RPO															
	Priorytet: I. Rozwój infrastruktury technicznej															
	Działanie: 1.1. Infrastruktura drogowa															
2.5.	Tytuł projektu: Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1010C w miejscowości Żalno															
	Razem wydatki:	23	600	3 514 661,26	2 396 998,98	1 117 662,28	3 514 661,26	2 396 998,98			2 396 998,98	1 117 662,28				1 117 662,28
	z tego: 2010 r.		60014	3 514 661,26	2 396 998,98	1 117 662,28	3 514 661,26	2 396 998,98			2 396 998,98	1 117 662,28				1 117 662,28
	2011 r.															

Lp.	Wyszczególnienie	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	Klasyfikacja (dział, rozdział, paragraf)	Wydatki w okresie realizacji Projektu (całkowita wartość Projektu) (6+7)	w tym:											
					Środki z budżetu krajowego	Środki z budżetu UE	Wydatki razem (9+13)					Wydatki razem (10+11+12)				
							z tego, źródła finansowania:					z tego, źródła finansowania:				
							Wydatki razem (10+11+12)	pożyczki i kredyty	obligacje	pozostałe**	Wydatki razem (14+15+16+17)	pożyczki z budżetu państwa	pożyczki i kredyty	obligacje	pozostałe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Program: RPO																
Priorytet: III. Rozwój infrastruktury społecznej.																
Działanie: 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej.																
Tytuł projektu: Rozbudowa i modernizacja oraz wyposażenie Szpitala Tucholskiego w Tucholi.																
2.6.																
		23	851	515 628,11	0,00	515 628,11	515 628,11	0,00	0,00			515 628,11				515 628,11
			8511	515 628,11	0,00	515 628,11	515 628,11	0,00	0,00			515 628,11				515 628,11
Program: RPO																
Priorytet: II. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska.																
Działanie: 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza.																
Tytuł projektu: Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Tucholi.																
2.7.																
		23	801	1 098 179,91	329 453,97	768 725,94	1 098 179,91	329 453,97	329 453,97			329 453,97				768 725,94
			80120	1 098 179,91	329 453,97	768 725,94	1 098 179,91	329 453,97	329 453,97			329 453,97				768 725,94
Program: RPO																
Priorytet: II. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska.																
Działanie: 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza.																
Tytuł projektu: Termomodernizacja Domu Dziecka w Tucholi.																
2.8.																
		23	852	235 340,86	70 602,26	164 738,60	235 340,86	70 602,26	70 602,26			70 602,26				164 738,60
			85201	235 340,86	70 602,26	164 738,60	235 340,86	70 602,26	70 602,26			70 602,26				164 738,60
			x	22 234 530,12	11 164 000,35	11 070 529,77	22 234 530,12	11 164 000,35	11 070 529,77	0,00	0,00	11 164 000,35	11 070 529,77	0,00	0,00	11 070 529,77
Ogółem (1+2)																

* wydatki obejmują wydatki bieżące i majątkowe (dotyczące inwestycji rocznych i ujętych w wieloletnim programie inwestycyjnym)

** środki własne jest, współfinansowanie z budżetu państwa oraz inne

*** rok 2011 do wykorzystania fakultatywnego

**UCHWAŁA NR XXXVIII/...../2010
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 2 lipca 2010 r.**

w sprawie: wyrażenia zgody na nabycie na rzecz Powiatu Tucholskiego zabudowanej nieruchomości położonej we wsi Śliwice

Na podstawie §2 ust. 3 w zw. z §5 Uchwały Nr XXXVI/226/2001 Rady Powiatu Tucholskiego dnia 23 listopada 2001r w sprawie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na okres dłuższy niż 3 lata (Dz.Urz.Woj. Kuj-Pom. Nr 37 poz. 692 z dnia 16.05.2002r oraz Nr 21, poz. 298 z dnia 12.02.2008r.)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje :**

- § 1. Wyrazić zgodę na nabycie przez Powiat Tucholski nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym i budynkiem gospodarczym położonej we wsi Śliwice, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 377 o powierzchni 0,0300 ha , zapisaną w księdze wieczystej numer KW 7282 stanowiącej własność osoby fizycznej z przeznaczeniem na modernizację drogi powiatowej.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

UZASADNIENIE

W związku z planowaną dalszą przebudową układu komunikacyjnego w Śliwicach w celu dokonania przebudowy skrzyżowania drogi 1017C z drogą 1005C niezbędne jest dokonanie wykupu nieruchomości położonej na działce 377 wraz z tą działką. Jedyne rozwiązanie komunikacyjne, które w trwały sposób poprawi bezpieczeństwo tego skrzyżowania jest jego przebudowa na skrzyżowanie o ruchu określonym. A to wymaga miejsca, które zapewni ta nieruchomość oraz części działek gminny Śliwice, które powiatowi zostaną przekazane przez gminę nieodpłatnie.

**UCHWAŁA NR XXXVIII/...../2010
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 2 lipca 2010 r.**

w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Tarnogórskiego

Na podstawie art. 7a, art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1592, z 2002r. Nr 23, poz.220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz.984, Nr 153, poz.1271 , Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz.1806, 2003r. Nr 162, poz.1568, z 2004r. Nr 102, poz.1055, z 2007r. Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 92, poz. 753, z 2010r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146) oraz art. 216, ust. 2, pkt 5, art. 220 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1240, z 2010r. Nr 28, poz. 146)

**Rada Powiatu
uchwała, co następuje:**

- § 1. Udzielić pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Tarnogórskiego w kwocie 5000 zł – słownie pięciu tysięcy złotych na sfinansowanie szkód powstałych wskutek powodzi na terenie powiatu tarnogórskiego.
- § 2. Szczegółowe zasady udzielenia i rozliczenia dotacji, o której mowa w § 1 określi odrębna umowa.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Agnieszkę Toczko

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 216 ust 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych środki z budżetu Powiatu mogą być przeznaczane na pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego. O przeznaczeniu środków na ten cel decyduje Rada Powiatu podejmując odrębną uchwałę w tej sprawie. Zgodnie z art. 220 ustawy o finansach publicznych pomoc ta może być udzielana w formie rzeczowej lub dotacji celowej, a podstawą udzielenia pomocy jest umowa.

Włączając się w działania wielu samorządów, które przekazują pomoc dla poszkodowanych na skutek powodzi rejonów naszego kraju Zarząd proponuje Radzie Powiatu podjęcie uchwały o przekazaniu dotacji dla Powiatu Tarnogórskiego w wysokości 5.000 zł na działania związane ze zwalczaniem skutków powodzi. Działania te umożliwią podpisanie umowy i przekazanie środków.

**Informacja o sposobie realizacji interpelacji złożonych
podczas XXXVII sesji Rady Powiatu Tucholskiego
w dniu 21 maja 2010 roku**

p. Aleksandra Kabat – radna

- zapytała o postęp prac w szpitalu. Czy postępowanie prac przebiega zgodnie z harmonogramem, czy nie ? Ma nadzieję, że nie ma żadnych zagrożeń. Jednak mieszkańcy są bardzo zainteresowani tą sprawą. W tej chwili są tam pewne utrudnienia, ale żeby było lepiej, musi być najpierw gorzej;

Odpowiedzi udzielono podczas sesji.

- druga sprawa dotyczy dróg powiatowych. Wiemy, że zima była bardzo ciężka i bardzo dużo środków poszło na odśnieżanie. Jak w związku z tymi wydatkami przebiegają prace pozimowe, łatanie dziur ? Ostatnio mieszkańcy Raciąża zgłosili do sprawę, że tam jeszcze nie są załatwane dziury. Nie wie jak im odpowiedzieć. Czy to wiąże się z tym, że tam jeszcze nie jest kolejka na ten odcinek drogi, czy po prostu brakuje środków?

Odpowiedzi udzielono podczas sesji.

- trzecia sprawa dotyczy dotacji dla gminnych spółek wodnych. Z początkiem roku ustawodawca zlikwidował fundusz ochrony środowiska. Do tej pory z tego funduszu gminne spółki wodne były dotowane. W związku z tym w budżecie Powiatu były zabukowane środki na ten cel na ten rok. Na ostatniej Komisji Rolnictwa dowiedzieliśmy się, że niestety środków tych nie można wydatkować na dotacje dla spółek wodnych, ponieważ byłoby to przekroczenie dyscypliny finansów. Wiemy, że były czynione starania, ale Ministerstwo odpowiada, że na razie nie można tych środków wydatkować. W związku z tym ma prośbę, aby Zarząd spowodował – wystąpił do Ministerstwa i do tych, którzy w tym temacie mogą coś zrobić, ponieważ musimy mieć środki na utrzymanie urządzeń melioracyjnych. Gminne spółki wodne podlegają pod Starostwo Powiatowe i musimy dbać o utrzymanie urządzeń wodnych. Chyba lepiej zapobiegać i utrzymywać w należyтым porządku te urządzenia, które są już i tak bardzo stare niż później wydawać na nowe. W tej ostatniej sprawie jeżeli byłoby niezbędne jakieś stanowisko Rady to prosiłaby, aby Zarząd o tym zdecydował;

W tej sprawie Zarząd przekazał informację, że na dzień dzisiejszy stan prawny nie zezwala na realizowanie tych zadań w ramach dotacji, tak jak było to realizowane w ramach Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do dnia 31 grudnia 2009 r.

W związku z powyższym Zarząd przygotowuje stanowisko, które zostanie skierowane do władz rządowych i parlamentarzystów naszego województwa o podjęcie działań w celu poprawy tej sytuacji. W załączeniu przekazano również pismo Ministra Środowiska skierowane do Marszałka Sejmu dotyczące możliwości wydatkowania środków na ochronę środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. W piśmie tym jest zawarta deklaracja rozważenia

podjęcia prac legislacyjnych mających na celu zmianę ustawy Prawo ochrony środowiska w tym zakresie.

Na dzień dzisiejszy Zarząd wystąpił z zapytaniem do Ministerstwa Środowiska w sprawie możliwości przekazania dotacji z budżetu powiatu spółkom wodnym w świetle obowiązujących przepisów, a także czy rozważane zmiany w przepisach (zadeklarowane w piśmie Ministerstwa Środowiska skierowanym do Marszałka Sejmu) obejmą także możliwość wspomagania spółek wodnych ze środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska.

p. Dorota Gromowska – radna

- od kiedy formalnie zaczną się prace wykonawcze na ul. Dworcowej w Cekcynie ?
- prosi o podanie terminu realizacji dalszej części inwestycji chodnika na Cekcynku;
- trzecia sprawa to odwodnienie w Małym Gacnie;

Na powyższe interpelacje udzielono odpowiedzi podczas sesji.

p. Andrzej Pruszek – radny

- w związku z oszczędnościami w przetargach drogowych zwrócił się, aby zaoszczędzone pieniądze mogły zostać przeznaczone na odnowę niektórych ulic między innymi ul. Świeckiej w Śliwicach, dróg przez miejscowości: Śliwiczki i Rosochatkę;

Odpowiedzi udzielono podczas sesji.

p. Krystyna Koczwarą – radna

- interpelacja w sprawie organizacji ruchu na uliczkach osiedlowych. Zwraca się z prośbą o dokonanie przeglądu oznakowania ulic w Tucholi, zwłaszcza na ulicy Mickiewicza. W szczególności zwraca uwagę na skrzyżowania, których większość uznana jest za skrzyżowania równorzędne. Obecnie, gdy powstało utwardzone połączenie pomiędzy ulicą Mickiewicza i Wiejską należy pilnie wprowadzić podporządkowanie uliczek osiedlowych ulicy Mickiewicza. Będąc uczestniczką ruchu na tej ulicy potwierdza, że istniejąca organizacja ruchu na tej ulicy stwarza kierowcom problemy. Podobna sytuacja dotyczy innych ulic i osiedli, jak np. 11 Listopada i Bohaterów Westerplatte.

W tej sprawie wystąpiono do Burmistrza Tucholi. Do dnia przygotowywania materiału nie wpłynęła odpowiedź w tej sprawie.

- Komisja Zdrowia w ubiegłym roku przygotowała materiał dotyczący problemów otyłości wśród dzieci i młodzieży. To dotyczyło miasta i gminy Tuchola. Miało się to ukazać w Tygodniku Tucholskim. Czy myślimy dalej o tym temacie, bo wiązałoby się to również z powstaniem kąciaka medycznego w Tygodniku. Czy przygotowywać dalej materiały, bo te przygotowane są z końca listopada ?

Zostały podjęte rozmowy z Tygodnikiem Tucholskim, aby zainteresował się problemem otyłości zgłoszonym przez Radną.

p. Wojciech Kociński – radny

- poprosił Zarząd o uhonorowanie sportowców. To jest Anna Hajzer, która zdobyła złoty medal na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w kręglach i Marta Czamajło – brązowy medal na tej samej olimpiadzie. Reprezentowały Województwo Kujawsko-Pomorskie i dzięki wynikom m.in. tych dziewcząt i innych zawodników z klubu MLKS Tucholanka klub zajął drugie miejsce w klasyfikacji klubów w Polsce a Województwo drugie miejsce w klasyfikacji województw. Prosi też o wyróżnienie pani trener Ewy Iwickiej, bo bardzo przyczyniła się do osiągniętych wyników;

W tej sprawie przekazano informacje, że osoby te zostaną uhonorowane w najbliższym czasie.

Osoby te zostały uhonorowane dnia 18 czerwca 2010 przez Starostę Tucholskiego.

- druga interpelacja dotyczy Zarządu Dróg Wojewódzkich. Chodzi o Rudzki Most i skrzyżowanie ulicy Świeckiej i Żwirowej. Chodzi o ustawienie barierek przy sygnalizacji świetlnej;

W tej sprawie wystąpiono z pismem do Zarządu Dróg Wojewódzkich. Do dnia przygotowywania materiału nie wpłynęła odpowiedź w tej sprawie.

- kolejna interpelacja jest również kierowana do Zarządu Dróg Wojewódzkich. Chodzi o wyznaczenie przejścia dla pieszych w miejscowości Mały Mędromierz w okolicy szkoły i przystanków autobusowych w ramach porozumienia z gminą;

W tej sprawie wystąpiono z pismem do Zarządu Dróg Wojewódzkich. Do dnia przygotowywania materiału nie wpłynęła odpowiedź w tej sprawie.

- prosi o wpisanie do wieloletniego planu inwestycyjnego drogi 1014 Bładowo – Żalno w celu możliwości pozyskania środków na remont czy budowę lepszej nawierzchni;

W tej sprawie przekazano informację, że Zarząd rozważy ten wniosek, przy opracowywaniu planów inwestycji drogowych, mając na względzie możliwości pozyskania środków na ten cel.

p. Michał Mróz – radny

- w punkcie 19 dzisiejszej sesji mamy zmiany budżetowe. Po uzyskaniu informacji od pani Skarbnik o zmniejszeniu wartości księgowej budynku w Kamienicy o 300.000 zł do poziomu 1.600.000 zł ma pytanie do pana Starosty. Co z tym obiektem dalej będzie się działo ? W tej chwili on stoi pusty. Jest niezagospodarowany. Zarząd przyjął w budżecie pewien poziom możliwych środków do pozyskania. W tej chwili z tej kwoty schodzimy.

Odpowiedzi udzielono podczas sesji.

Zarząd Powiatu Tucholskiego